BEYAZ DİŞ / JACK LONDON

JACK LONDON

BEYAZ DİŞ

YİRMİNCİ YÜZYIL KLÂSİKLERİ · 22

JACK LONDON

BEYAZ DİŞ

Türkçesi: **Sönmez Ozanoğlu**

İkinci Basım

CEM YAYINEVİ

Kapak Yaşar Ekinci
Orijinal adı : White Fang

Dizgi, baskı: Yaylacık Matbaası, İstanbul - 1973

I

GRİ RENKLİ YAVRU

Erkek ve dişi kardeşlerinden faklıydı o. Onların tüyleri daha şimdiden anne kurt Kiche'ye benzeyerek kızılımtrak bir renk almışken yalnız kendisi babasına çekmişti. Bir batında doğan yavrular içinde, gri renkli olan, yalnız kendisiydi. Tam anlamıyla kurt soyuna çekmişti. Aslında bir tek fark dışında, vücutça Tek Göz'e benziyordu. O da, babasının tek gözüne karşılık, kendisinin iki gözü olmasıydı.

Gri renkli yavrunun gözleri uzun zaman açılmamıştı, fakat şimdi herşeyi şaşmaz bir açıklıkla görebiliyordu. Gözleri daha kapalıyken dokunarak hissetmiş, tatmış, koklamıştı. İki erkek ve iki dişi kardeşini çok iyi tanıyordu şimdi. Onlarla beraber beceriksiz, acemi bir şekilde şıçrayıp oynamaya başlamış, hattâ öfkelendiği zaman, kavga etmek için küçük gırtlağını ilk hırıltının müjdecisi olan acayip, gıcırtılı bir sesle titretmişti. Gözleri açılmadan çok önce; sıcaklığın, sıvı gıdanın, şefkatin pınarı olan annesini; dokunarak, tadarak, koklayarak tanımıştı. Annesinin yumuşak, okşayan dili küçük vücudunda dolaşırken, onu yatıştırmış, kendisine daha çok sokulup uyumaya yöneltmişti.

Hayatının ilk ayı çoğunlukla, böyle, uykuda geçmişti. Fakat gün geçtikçe çevresini oldukça iyi bir şekilde görebiliyor, uzun zaman uyanık kalıp dünyasını öğreniyordu. Dünyası sıkıntılıydı, fakat başka bir dünyadan haberi olmadığı için, bunun farkında değildi. Bu dünya, yarı karanlıktı ama, gözleri daha başka bir ışığa alışmak zorunda kalmıştı. Küçücüktü onun dünyası. Sınırları, kaldığı inin duvarları idi. Dışardaki geniş dünya hakkında hiç bir bilgisi olmadığı için, içinde bulunduğu sınırların darlığından asla şikâyetçi olmadı.

Fakat dünyasının duvarlarından birinin, diğerlerinden farklı olduğunu kısa zamanda anladı. Bu, ışığın kaynağı olan mağaranın ağzıydı. Onun, diğer duvarlardan başka olduğunu henüz kendisine mahsus fikirler edinmeden, herhangi bir şeyin bilincine varmadan çok önce anlamıştı. Gözleri daha açılmadan bu duvara bakması, karşı konması imkânsız bir çekim kuvveti yüzündendi. Oradan gelen ışık, kapalı göz kapaklarına çarpmış, bu kıvılcım gibi, sıcak renkli, hoş pırıltılar, göz sinirlerinin hafifçe titremesine sebep olmuştu. Vücudunun yapısını meydana getiren ve her lifinde bulunan canlılık, bu ışığa karşı bir özlem duymuş, tıpkı kimyasal bir etkinin, bir bitkiyi güneşe yöneltmesi gibi, vücudunu ona doğru çekmişti.

Başlangıçta, bilinçli bir hayata başlamadan önce, daima mağaranın ağzına doğru sürünerek yürümüştü. Bu sırada erkek ve dişi kardeşleri de kendisi ile beraber gelmişti. O dönemde içlerinden hiç biri, arkadaki duvarın karanlık köşelerine doğru gitmemişti. Işık onları tıpkı birer bitkiymiş gibi çekmiş, onları meydana getiren hayatın kimyasal yapısı, varoluşun bir gereği olarak, ışığa ihtiyaç duymuştu. Küçük, kuklaya benzeyen vücutları asmanın filizleri gibi körü körüne ve kimyasal bir etkiyle ışığa

doğru ilerlemişti. Daha sonra her birinin kişilikleri gelişip, isteklerin farkına vardıkları zaman, ışığın çekiciliği arttı. Daima ona doğru sürünüp ilerliyor, fakat anneleri tarafından ondan uzaklaştırılıyorlardı.

Gri renkli yavru annesinin; yumuşak, yatıştırıcı dilinden başka nitelikleri de olduğunu işte böyle öğrendi. Işığa doğru bu devamlı sürünmeler sırasında, onu azarlar gibi burnuyla sertçe dürttüğünü, daha sonra kendisini itip, dikkatli pençe vuruşları ile çabuk çabuk yuvarladığını farketti. İncinmeyi işte böyle öğrendi, bundan da önemlisi tehlikeye hedef olunca, kaçıp kenara çekilerek sakınmasını öğrendi. Bunlar bilinçli hareketleri ve dünya hakkındaki ilk izlenimleri idi. Daha önce nasıl ışığa doğru bilinçsizce ilerlemişse, bu darbeden de aynı şekilde kaçındı. Bundan sonra, acının ne olduğunu öğrendiği için ondan daima sakındı.

O da erkek ve dişi kardeşleri gibi küçük, fakat hırçın bir yavruydu. Zaten böyle olması beklenirdi. Et yiyen bir hayvandı. Etleri parçalayıp yiyen bir soydan geliyordu. Anne ve babası tamamiyle etle besleniyordu. Hayatının ilk karanlık döneminde emdiği süt, doğrudan doğruya etten meydana gelmişti. Şimdi ise bir aylık ve gözleri açılalı daha bir hafta olduğu halde, kendi kendine et yemeye başlamıştı. Bu et, daha şimdiden büyük bir istekle göğsüne saldıran beş yavrunun yemesi için, ana kurt tarafından yarı yarıya sindirilip sonra da kusulmuştu.

Fakat o, kardeşlerinin en hırçını idi. Hepsinden daha kuvvetli bir sesle hırıldıyabiliyordu. O küçücük öfkeleri bile onlarınkinden daha korkunçtu. Usta ve becerikli bir pençe vuruşu ile kardeşlerini yuvarlama hilesini ilk öğrenen de yine o idi. Bir başka yuvruyu da kulağından yakaladıktan sonra çekip sürükleyen ve sımsıkı kenetlenmiş çenelerinin arasından hırıldayan da ken-

disi olmuştu. Tabiî, yavrularını mağaranın ağzından uzak tutmakta annesine en çok dert olan, yine o idi.

Gri renkli yavru için ışığın çekiciliği günden güne arttı. Mağaranın giriş kısmına doğru bu bir metrelik maceraya her atılışında, gerisin geriye sürükleniyordu. Fakat orasının çıkış yeri olduğunu bilmiyordu. Bir kimsenin bir yerden diğer bir yere giderken, geçtiği geçitler, tüneller hakkında hiç bir bilgisi yoktu. Oraya gidebilmesi için az çok yola benzeyen bir başka yerden de haberi yoktu. Bu bakımdan mağaranın giriş kısmı, onun için bir duvar, bir ışık duvarı idi. Güneş dışarda iken bu duvar, onun dünyasının güneşi idi. Tıpkı bir mum ışığının bir pervaneyi çekmesi gibi çekiyordu onu. Daima ona ulaşabilmek için çabalıyordu. İçinde büyük bir hızla artan duygular, onu devamlı olarak bu ışık duvarına yöneltiyordu. Ondaki bu duygular dışarı çıkılacak ve geçilmesi önceden belirlenmiş tek yolun, bu olduğunu hissettiriyordu. Fakat bilinçli olarak bunu anlayamıyor, dışarıda herhangi bir yerin bulunduğunu da bilmiyordu.

Bu ışık duvarının acayip bir yönü vardı. Işığın yanında uyuyan, et getiren ve annesi gibi bir yaratık olan babasını, dünyanın başka bir varlığı olarak çoktandır tanıyordu. Babası, uzaktaki beyaz duvarın tam içinden geçip gözden kayboluyordu. Gri yavru işte bunu anlıyamıyordu. Annesinin o duvara yaklaşmasına hiç bir zaman izin vermemesi üzerine, diğer duvarlara yaklaştı ve işte o zaman yumuşak burnunu sert bir engele çarptı. Bu şey canını acıttı. Buna benzer daha birkaç maceradan sonra, artık duvarları kendi halinde bıraktı. Bunun üzerinde daha fazla düşünmeden, nasıl süt ve yarı sindirilmiş et annesinin acayipliklerivse, duvarda gözden kaybolmayı da babasının bir acayipliği olarak kabul etti.

Aslında gri renkli yavruya düşünce, hiç olmazsa insanlarınki gibi bir düşünce kavramı verilmemişti. Kafası bulanık bir şekilde çalışıyordu. Bununla beraber bazı durumlardan çıkarttığı sonuçlar, insanlarınki kadar kesin ve açıktı. Niçin, neden diye sormadan, olayları kendine göre bir yöntemle kabul ediyordu. Gerçekte bu bir sınıflandırma işlemiydi. Birşey için, neden oldu diye, asla kafasını yormuyordu. Onun nasıl olduğu kendisine yetiyordu. Bu yüzden gerideki duvara burnunu birkaç defa vurunca, duvarlarda gözden kaybolamıyacağını kabul etti. Duvarlarda ancak babasının kaybolabileceğini de yine aynı şekilde kabullendi. Fakat babasıyla kendisi arasındaki farkın nedenini bulma isteği ile zerrece kafasını yormadı. Mantık ve fizik, onun zihninin tamamlayıcı parçaları değildi.

Ormanın diğer vahşi yaratıkları gibi, açlığın ne olduğunu pek erken öğrendi. Bir zaman geldi, sadece et stokları tükenmekle kalmadı, aynı zamanda da annesinin memelerinden süt akmaz oldu. İlk başta yavrular mızıldayıp ağladılar, fakat zamanın çoğunu uyuyarak geçirdiler. Açlık komasına girmeleri çok sürmedi. Artık beyaz duvara doğru atıldıkları macera sırasındaki tokatlar, kavgalar, küçük öfkeler, hırlama teşebbüsleri yok olmuştu. İçlerindeki canlılık, titrek bir ışık gibi yanıp sönünce, yavrular uykuya dalmışlardı.

Tek Göz perişan bir haldeydi. Sağa sola koşuyor ve artık sıkıntılı, yürek paraçlayacak bir hal alan mağarada çok az uyuyordu. Ana kurt da yavrularını bırakıp, et aramaya çıkıyordu. Tek Göz, yavrular doğduktan sonraki ilk günlerde birkaç kere bir kızılderili kampına yolculuk yapıp, tavşan kapanlarını soymuştu, fakat karlar eriyip, derelerdeki buz çözülünce kızılderililerin kampı baş-

ka yere taşınmış ve bu yiyecek kapısı da kendisine kapanmıştı.

Gri yavru hayata yeniden dönüp, uzaktaki beyaz duvarla yeniden ilgilenmeye başlayınca, dünyasının nüfus sayısında azalma olduğunu farketti. Kendisine sadece bir tek dişi kardeş kalmıştı. Diğerleri gitmişti. Kuvveti arttıkça tek başına oynamak zorunda kaldığını gördü, çünkü dişi kardeşi artık ne başını kaldırabiliyor, ne de hareket edebiliyordu. Kendi küçük vücudu yediği etten dolayı dolgunlaşıyordu, fakat dişi kardeşi için yiyecek çok geç gelmişti. Durmadan uyuyordu, minicik iskeletini yalnızca bir deri örtüyor ve bu derinin içindeki alev yavaş yavaş küçülüyordu. Sonunda o da sönüp gitti.

Gri yavru, pek o kadar şiddetli olmayan ikinci kıtlığın sonunda artık, babasının duvarda belirip gözden kayboluşunu, ya da giriş kısmında uzanıp yatışını göremez oldu. Ana kurt, Tek Göz'ün neden hiç bir zaman gelmeyeceğini biliyordu ama, gördüğü şeyi gri yavruya nasıl söyleyeceğini bilemiyordu. Et bulmak için kendi başına avlanmaya çıkarak, Tek Göz'ün bir gün önceki ayak izlerini takip etmiş ve vaşağın (yaban kedisi) yaşadığı derenin sol tarafına gitmişti. Onu, daha doğrusu onun kalıntılarını bu izlerin bittiği yerde bulmuştu. Bir mücadele olduğunu ve zaferi kazanan vaşağın, kendi inine çekildiğini gösteren birçok işaretler vardı. Oradan uzaklaşmadan önce ana kurt bu ini buldu, fakat işaretler vaşağın içeride olduğunu gösteriyordu. Bu yüzden de içeri girmeye cesaret edemedi.

Bu olaydan sonra ana kurt avlanmaya çıktığında, derenin sol tarafından daima uzak durmaya başladı. Çünkü vaşağın ininde yavrularının bulunduğunu, bu durumda onun hırçın, kötü huylu ve müthiş kavgacı bir hayvan olduğunu biliyordu. Yarım düzine kurdun salyaları-

nı akıtan ve öfkeden köpüren bir vaşağı kovalayıp ağaca çıkartması kolaydı ama, özellikle geride aç yavruları olduğu bilinen bir vaşakla, tek bir kurdun karşılaşması oldukça farklı bir meseleydi.

Fakat vahşilik vahşilik, analık analıktır, ister ormanda olsun, ister olmasın, her zaman yavrularının koruyucusudur. Gri renkli yavrusunun hatırı için ana kurdun derenin sol tarafına geçip, kayalıklardaki ine gideceği ve vaşağın gazabı ile karşılaşmayı göze alacağı zaman da elbet gelecekti.

II

DÜNYANIN DUVARI

Annesi av seferleri için mağaradan ayrılmaya başladığında, küçük yavru kendisini giriş kısmına yaklaşmaktan alıkoyan kanunu daha iyi öğrendi. Bu kanunu sadece birçok kereler annesinin burun ve pençe vuruşu ile zorla değil, aynı zamanda da içinde gelişmeye başlayan korku duygusuyla kabul etti. Kısa mağara hayatında korkulacak hiç bir şeyle karşılaşmamıştı. Bununla birlikte korku onun yaratılışında vardı. Ona bu duygu binlerce binlerce yıl önceki bir atasından gelmişti. Doğrudan doğruya Tek Göz ile annesinden geçen bir mirastı bu. Fakat onlara da, kendilerinden önceki atalarından geçmişti. Korku! Vahşetin bıraktığı, hiçbir hayvanın kaçamıyacağı ve değiştiremiyeceği bir mirastı.

Gri yavru, korkuyu meydana getiren şeyin ne olduğunu bilmemesine karşın, ondan haberdardı. Onu belki de hayatın kurallarından biri olarak kabul ediyordu. Çünkü o, hayatta bazı kuralların varlığını çoktan öğrenmiş-

ti. Açlığı biliyordu. Açlığını bastıramadığı zaman bu kuralı duyuyordu. Mağara duvarının sert bir engel oluşu, annesinin burnu ile kızgın bir şekilde dürtüşü, pençe vuruşu ile yuvarlayışı, birkaç seferinde bastıramadığı açlığı, dünyada her şeyin serbest olmadığını, hayatta sınır ve kurallar bulunduğunu ona göstermişti. Bu sınır ve kurallar birer kanundu. Onlara uymak, acıdan kurtulup mutluluğa yaklaşmak demekti.

Bu konu üzerinde insanlar gibi düşünmedi. O, yalnız acıtan ve acıtmayan şeyleri sınıflandırıyordu. Böyle bir sınıflandırmadan sonra hayatta istediğine ulaşmak ve bunun ödülünü görebilmek için canını yakan şeylerden, kural ve sınırlardan kaçındı.

Böylece annesi tarafından konan kanuna, o bilinmeyen ve isimsiz şeyin (korkunun) kanununa uyarak mağaranın ağzından her zaman uzak durdu. Burası ona beyaz bir ışık duvarını hatırlatıyordu. Annesi olmadığı zamanlar vaktinin çoğunu uyuyarak geçiriyor, uyanık olduğunda ise gayet sessiz duruyor, boğazına takılan hıçkırıkları bastırıp ses çıkartmamak için kendi kendisiyle savaşıyordu.

Bir keresinde uyanık durumda yatarken, beyaz duvarda acayip bir ses duydu. Dışarıda bir porsuğun durduğunu, onun bütün cesaretine karşın baştan aşağı titreyerek, mağaranın içini dikkatle kokladığını bilmiyordu. Yavrunun bildiği tek şey, bu koklamanın acayipliği, sınıflandırdığı kuralların içinde bulunmayışıydı. Bu yüzden de bilinmeyen, korkunç bir şeydi. Çünkü korku meydana getiren başlıca öğelerden biri de, bilinmeyen şey idi.

Gri yavrunun sırtındaki tüyler yavaşça kabardı. Etrafı koklayan bu şeye karşı tüylerinin diken diken olması gerektiğini nereden bilecekti? Böyle bir bilgiyle doğmamıştı o. Bununla birlikte, içindeki korkunun açık bir be-

lirtisiydi bu. Bunun için de kimseye hesap verecek değildi. Fakat korku başka bir içgüdüyle beraber geldi, bu da gizlenme içgüdüsüydü. Yavru büyük bir korku içinde olmasına karşın, hiç kıpırdamadan ve sesini çıkartmadan, tıpkı, donarak ölmüş gibi yattı. Eve dönen annesi, porsuğun izlerini koklayınca hırlamaya başladı ve hızla mağaraya girerek, gereksiz bir öfkenin etkisiyle, yavrusunu sevgi ile yalayıp, okşadı. O zaman yavru büyük bir tehlike atlattığını hissetti.

Fakat yavruyu içten zorlayan başka zorunluluklar da vardı, bunların en önemlisi büyüme zorunluluğuydu. İçgüdü ve kanun, onun itaat etmesini istiyordu. Ama büyüme zorunluluğu istemiyordu. Annesi ve içindeki korku, onu beyaz duvardan uzak durmaya zorluyordu. Büyümek, hayat demekti, hayatın gereği ise, ışığa yaklaşmaktı. Bu durumda yuttuğu her et lokması, içine çektiği her solukla içinde artmakta olan hayat selini engelliyemezdi. Sonunda bir gün korku ve itaat, hayatın bir sel gibi akmasıyla silinip yok oldu ve yavru mağaranın çıkış kısmına doğru, iki yana yalpalayarak ilerledi.

Daha önce denediği duvarlara benzemeyen bu duvar ona, yaklaştıkça kendisinden uzaklaşıyor gibi geliyordu. Dikkatle öne doğru uzattığı küçük yumuşak burnunu çarpacak sert hiç bir şey yoktu. Duvarın yapıldığı madde, tıpkı ışık gibi içinden geçilebilir ve yumuşak görünüyordu. Gözlerinin yanılmasından ona duvar gibi gelen bu şeyin içine girerek, onu meydana getiren maddenin içinde âdeta yüzdü.

Şaşırtıcı bir şeydi bu. Sallanarak katı sandığı şeyin içinden geçiyordu. Işık daha da parlaklaşıyordu. Korku onu geriye dönmeye zorluyor, fakat büyüme ve hayatın gereği ileri doğru itiyordu. Ansızın kendini mağaranın ağzında buldu. İçinde olduğunu sandığı duvar, sanki bir-

den aradaki mesafe ölçülemeyecek kadar uzağa çekilmişti. Işık canını acıtacak kadar parlaklaştı. Gözleri kamaştı. Aynı şekilde mesafenin bu âni ve koskocaman genişliği karşısında başı döndü. Gözleri bu parlaklığa çabucak ve kendiliğinden alışıyor, uzaklaşan cisimleri görebilmek için gözlerini dikkatle onlara dikiyordu. Duvar önce görüş alanının dışına çıkmıştı. Şimdi yeniden görünüyordu, fakat garip bir uzaklık kazanmıştı. Aynı zamanda görünüşü de değişmişti. Artık dere kenarına dizilmiş ağaçlardan, ağaçların tepesinde yükselmiş olan karşı dağlardan ve dağların üstündeki gökyüzünden meydana gelmiş renkli bir duvardı o.

Büyük bir korkuya kapıldı. O bilinmeyen korkunç şey, kendisini daha fazla hissettiriyordu. Korkudan mağaranın kenarına çökerek dünyaya baktı. Çok korkmuştu. Çünkü bilinmeyen bir şeydi bu, bütün bilmediği şeyler gibi onun düşmanıydı. Sırtındaki tüyler diken diken oldu. Dudaklarını tıpkı karşısındakini korkutmak için vahşi bir hırıltı çıkartmak ister gibi büzdü. Ürkeklik ve korkudan kurtulmak için, uluyarak bütün dünyayı tehdit etti.

Hiç bir şey olmadı. Bakmaya devam etti ve gözlerinin önündeki dünyaya duyduğu bu ilgi yüzünden hırlamayı ve korkuyu unuttu. Büyüme isteği, merakın yerini aldığı zaman, korku bir müddet için ona uydu. Yavru yakındaki cisimlere dikkat etmeye, derenin güneşte parıldayan açık bir kısmına, bayırın dibindeki kurumuş çam ağacına, kendisine doğru yükselip, kenarına çömeldiği mağaranın iki adım ötesinde biten bayıra baktı.

Gri yavru şimdiye kadar günlerini düz bir zemin üstünde geçirmişti. Düşüp canı hiç acımamıştı. Düşmenin ne olduğunu bilmiyordu. Bu yüzden rahatlıkla ön ayağını uzattı. Diğer ayakları hâlâ yere basmasına karşın, den-

gesini kaybedip baş aşağı düştü. Toprak, burnuna sert bir darbe indirince, acıyla bağırdı. Sonra bayırdan aşağı yuvarlanmaya başladı. Büyük bir paniğe kapıldı. Sonunda bilinmeyen şey, onu ele geçirmiş, vahşi bir şekilde yakalanmıştı ve neredeyse hıncını almak için feci şekilde canını yakacaktı. Şimdi artık büyüme isteği korkuya dönüştüğü için, tıpkı korkmuş bir köpek yavrusu gibi, acı acı bağırmaya başladı.

Bilinmeyen şey onu yuvarlamaya devam etti. Korkunç acının ne olduğunu bilmiyor, hiç durmadan ağlayıp bağırıyordu. Kendisini kıskıvrak yakalayan bilinmeyen şey durmadan peşinden geldiği için, korkudan donup kaldığı zamanlardaki gizlenmeye benzemiyordu bu. Sessizce durmanın hiç bir yararı yoktu. Hem bu seferki korku da değildi, dehşetten titriyordu.

Artık bayır düzleşmişti ve dibi çimenle kaplıydı. Yavru burada yavaşladı. Nihayet durunca son bir kere daha canı yanarak bağırdı ve sonra hıçkırır gibi uzun uzun ağlamaya başladı. Aynı zamanda sanki şimdiye kadar binlerce kere temizlenmiş gibi, hiç düşünmeden üstünü kirleten toprakları dili ile yalamaya başladı.

Sonra oturup, Merih'e ayak basacak ilk dünyalının yapacağı gibi, etrafına bakındı. Yavru, dünyasının duvarını kırıp geçmiş, bilinmeyen şey artık kendisini bırakmıştı. Burada canı acımıyordu. Fakat Merih'e gidecek ilk insan, bilmediği şeyleri muhakkak ki onun kadar titizlikle denemiyecektir. Hiç bir ön bilgisi olmadan ve onu bekleyen tehlikelerden habersiz bir halde, büsbütün yeni bir dünyada, kendisini çevresini incelerken buldu.

Artık o korkunç, bilinmeyen şey yakasını bıraktığı için, onun dehşetini de unutmuştu. Yalnız çevresindeki şeylere karşı bir ilgi duyuyordu. Ayaklarının altındaki çimeni, biraz ötedeki üstü yosun tutmuş böğürtlen ağacı-

nı, ağaçlar arasındaki açıklık bir alanın kenarında duran kurumuş çam kütüğünü yokladı. Kütüğün dibinde koşan bir sincap üstüne doğru gelince çok korktu. Yere çömelerek hırlamaya başladı. Fakat, sincap da onun kadar korkmuştu. Bir ağaca tırmandı ve emin bir noktaya gelince korkunç sesler çıkartmaya başladı.

Bu olay, yavrunun cesaretini arttırdığı için; biraz sonra karşılaştığı ağaçkakan kendisini ürkütmesine karşın, kendinden emin, yoluna devam etti. Kendinden öylesine emindi ki, bir kuş arsızca üstüne sıçrayınca oynamak için pençesini uzattı. Fakat burnunun ucuna inen bir gaga vuruşu ile çömelip ağlamaya başladı. Çıkarttığı ses kuşa yettiği için o da kurtuluşu uçmakta buldu.

Fakat yavru öğreniyordu. Küçük, bulanık zihni yeniden bilinçsiz bir sınıflandırma daha yapmıştı. Canlı ve cansız şeyler vardı. Canlı şeylere dikkat etmeliydi. Cansız şeyler hep bir yerde kalıyordu, fakat canlılar çevrede dolaşıyordu ve ne yapacakları belli olmuyordu. Onlardan umulmadık şeyler beklenirdi, bunun için de hazırlıklı olmalıydı.

Dikkatsizce çevreyi dolaştı. Ağaç ve çalıların arasına girdi. Uzakta sandığı bir dal biraz sonra burnuna çarpıyor, ya da böğrünü çiziyordu. Cisimlerin dış görünüşleri de farklıydı. Bazan ileri doğru atıldığında burnunu bir yere çarpıyor, sık sık ayağı takılıp tökezliyordu. Sonra üstüne basınca, ayağının altından kayan çakıl taşları vardı. Bunlardan cansız şeylerin kendi mağarası gibi sabit olmadıklarını, yine cansız küçük şeylerin, büyük şeylerden daha kolay düşüp yuvarlandığını öğrendi. Fakat her geçirdiği kazaya karşılık bir şeyler öğreniyordu. Ne kadar çok yürürse, o kadar iyi yürüyor, kendisini alıştırıyordu. Kasların hareketini ayarlamayı öğreniyor, fiziksel yete-

neklerini tanıyor, cisimler arasındaki, cisimlerle kendisi arasındaki uzaklığı ölçüyordu.

Hayata yeni başlayan birisine göre daha şanslıydı. Bundan haberi olmamasına karşın avcı bir hayvan olarak doğmuştu. Dünyaya ilk çıktığı zaman, tam mağara kapısının önünde, bir etin üstüne basmıştı. Şaşkınlığı sırasında iyi gizlenmiş bir keklik yuvasına rastladı. Üstüne bastı. Devrilmiş bir çam ağacının üstünde yürümeyi denedi. Çürümüş kabuk ayaklarının altında dağılınca dengesini kaybederek düştü ve küçük bir çalının yaprakları, dalları arasındaki yedi keklik yavrusunun ortasına yığılıp kaldı.

Yavrular gürültü yaptığı için, önce onlardan korktu. Sonra onların çok küçük olduklarını anlayınca cesaretlendi. Yavrular kenara çekildi. Pençesini içlerinden birinin üstüne koydu, hayvan çırpınmaya başladı. Bu ona zevk verdi. Kokladı. Ağzına aldı. Hayvan çırpındığı için dili gıdıklandı. Aynı anda acıktığını hissetti. Çeneleri kenetlendi. Kemikler çatırdadı, ılık bir kan ağzına yayıldı. Tadı güzeldi. Etti bu, tıpkı annesinin verdiği gibiydi, yalnız bu dişlerinin arasında canlı olduğu için daha da güzeldi. Böylece keklik yavrusunu yedi. Bütün yavruları bitirinceye kadar hiç durmadı. Sonra tıpkı annesi gibi, ağzını yüzünü yaladı ve çalının içinden çıkmak için emeklemeye başladı.

Bu sırada bir tüy kasırgası ile karşılaştı. Bu saldırı ve kızgın kanat vuruşları karşısında şaşırdı, körleşti. Başını pençeleri arasına gizleyerek kesik kesik bağırdı. Vuruşlar daha da arttı. Ana keklik öfke içindeydi. O zaman yavru sinirlendi. Hırlayarak, pençe atarak doğruldu. Minik dişlerini kanatlardan birine geçirdi, kuvvetle çekip indirdi. Keklik ona karşı mücadele ediyor, serbest kanadı ile ona vuruyordu. Bu, onun ilk savaşıydı. Bundan gu-

rur duydu. Bilinmeyen şeyi tamamen unuttu. Artık hiç bir şeyden korkmuyordu. Mücadele ediyor, kendisine vuran canlı şeyi hırpalıyordu. Bu canlı şey, etti. Onu öldürmek için bütyük bir istek duyuyordu. Biraz önce yediği küçük canlılar gibi bu büyük canlıyı yok edecekti. Mutlu olduğunu bilemiyecek kadar meşguldü. Kendisi için yeni olan şeyler karşısında heyecanlanıyor, sevinçten coşuyordu, bu duygu daha öncekilerden çok kuvvetliydi.

Kanadı tutmaya devam ederek, sımsıkı kenetlenmiş dişlerinin arasından hırladı. Keklik onu önce çalılıktan dışarı sürükleyip, sonra yeniden çalılığın içine doğru çekmeye çalışınca, o da onu buradan uzaklaştırmak istedi. Keklik durmadan haykırıyor ve tüyleri tıpkı birer kar tanesi gibi düşen serbest kanadı ile vurmaya devam ediyordu. Yavrunun duyduğu hırs müthişti. İçinde soyunun kavgacı damarları kabarmıştı. Farkında değildi ama, yaşamak işte buydu. Dünyada var oluşun anlamını yavaş yavaş duyuyordu. Bir canlıyı öldürmesi, mücadele etmesi gerektiği için yapıyordu bunu. Var olduğunu kanıtlamaya çalışıyordu, zaten bu da daha iyi bir şekilde yapılamazdı. Çünkü hayatta doruğa ancak bir şeyi en iyi şekilde yapmakla ulaşılabilirdi.

Bir müddet sonra keklik mücadeleyi bıraktı. Yavru onu kanadından tutmaya devam etti, yere yatıp birbirlerine baktılar. Korkutmak için vahşice hırladı. Keklik, onun birçok maceralardan dolayı çok acıyan burnunu gagaladı. Acıyla geri çekildi ama, kanadı tutmaya devam etti. Hayvan tekrar tekrar gagaladı. Bu sefer yavru ağlamaya başladı. Kanadı tuttuğunun farkında olmadığı için geri çekilip uzaklaşmak isterken, kekliği de peşinden sürükledi. Çok acıyan burnuna yeniden gaga vuruşları indi. Sürekli mücadele onu perişan ettiğinden avını bırak-

tı ve kendisine yakışmayacak bir şekilde geri çekilip uzaklaştı.

Dinlenmek için çalıların kenarındaki açıklık bir alanın karşı tarafına geçip uzandı. Dili sarkmıştı, göğsü inip kalkıyor ve hâlâ acıyan burnu, onu durmadan ağlatıyordu. Fakat yerinde yatarken ansızın korkunç birşey olacağını hissetti. Bilinmeyen şey bütün şiddeti ile üzerine saldırdı ve içgüdüsünün etkisiyle çalının altına büzüldü. O böyle yaparken yüzü sanki yelpazelendi. Kanatları olan kocaman bir vücut uğursuz bir şekilde sessizce üstünden geçti. Maviliklerden aşağı doğru inen çaylak, onu görmemişti.

Bu tehlikeyi atlatıp yattığı çalılıktan dehşetle dışarısını gözlerken, açıklık alanın öte tarafındaki ana keklik harabolan yuvasından kanat çırparak dışarı çıktı. Uğradığı felâketten dolayı gökyüzünün kanatlı canavarına dikkat bile etmemişti. Fakat çaylağın hızla aşağı inip, yerden biraz yukarda uçarak pençelerini vücuduna batırdığı kekliğin tüyler ürpertici korkunç sesi ve çaylağın pençesindeki avla maviliklere doğru yükselmesi, yavruya hem bir uyarma, hem de ders oldu.

Yavru sığınağından çıkıncaya kadar aradan uzun bir zaman geçti. Çok şey öğrenmişti. Canlı şeyler etten yapılmıştı. Yemesi güzeldi. Aynı şekilde epey büyük olan canlılar, karşısındakinin canını yakabiliyordu. Keklik yavrusu gibi küçük şeyleri yiyip, ana keklik gibi büyük canlılara dokunmamak daha iyi idi. Bununla beraber ana keklikle yeni bir mücadele yapmak için, içinde küçük, sinsi bir istek duydu, ama çaylak onu alıp götürmüştü. Belki başka keklikler de vardı. Gidip bakacaktı.

Derenin set set olmuş kıyısına indi. Daha önce hiç su görmemişti. Bastığı yer fena gözükmüyordu. Dış görünüşünde de bir acayiplik yoktu. Cesaretle adımını attı.

Korkudan bağırarak bilinmeyen şeyin içine gitti. Soğuktu bu şey, kesik kesik soluk aldı. Soluk alırken ciğerlerine hava yerine sular doldu. Boğulurken, ölürken duyulan acıyı hissetti. Bu ona, ölümün ne olduğunu gösterdi. Ölüm hakkında hiç bir bilinçli bilgiye sahip değildi, ama ormanın bütün hayvanları gibi ölüm diye bir şeyden, içgüdüyle, haberdardı. Ona göre acıların en büyüğü bu idi. Bilinmeyen şey asıl buydu, kötülüklerin, başına gelebilecek en umulmadık felâketlerin tümüydü o. Bilinmeyen hakkında hiç bir şey bilmiyor ve bu nedenle her şeyden korkuyordu.

Suyun yüzüne çıktı, tatlı hava ağzına doldu. Suyun dibine yeniden batmadı. Sanki eskiden beri yapıyormuş gibi bacaklarını vurarak, yüzmeye başladı. Kendisine yakın olan kıyı bir metre kadar ötesindeydi. Fakat sırtı dönük olduğu için, gözleri karşı kıyıya takıldı ve derhal o tarafa doğru yüzmeye başladı. Küçük bir dereydi bu ama, derinliği orta yerinde bir kulacı buluyordu.

Tam orta yerinde yavru akıntıya kapılarak ırmağın alt tarafına sürüklendi. Derenin havuz gibi olan yerinde küçük çapta bir akıntıya yakalandı. Burada yüzme şansı çok azdı. Durgun sular ansızın kudurmuştu. Bazan dibe batıyor, bazan üste çıkıyordu. Devamlı olarak hızlı bir hareket içinde dönüyor, yuvarlanıyordu. Yeniden bir taşa çarptı. Her taşa çarpışında bağırıyordu. Bağırarak ilerlediği için, çarptığı taşların sayısını bile söylemek mümkündü.

Akıntının bittiği yerde ikinci bir havuz daha vardı; işte burada girdaba kapılarak yavaşça kıyıya sürüklendi ve yine yavaşça çakılların üzerine bırakıldı. Çılgın gibi sudan çıkıp yere uzandı. Dünya hakkında biraz daha bilgi edinmişti. Su canlı değildi. Bununla birlikte hareket ediyordu. Toprak gibi tek parça gözüküyordu, fakat katı da

değildi. Herşeyin göründüğü gibi olmadığına karar verdi. Yavrunun bilinmeyene karşı duyduğu korku, soydan gelen bir güvensizlikti ve bu deneyle daha da kuvvetlenmişti. Bundan sonra varlıkların dış görünüşüne karşı bir güvensizlik duyması olağandı. Bir şeyden emin olabilmesi için, önce gerçeği öğrenmek zorunda kalacaktı.

O gün kaderinde başka bir macerayla daha karşılaşmak vardı. Dünyada anne denilen bir şey olduğunu hatırladı. İşte o zaman onu, dünyada herşeyden daha fazla istediğini hissetti. Geçirdiği maceralardan dolayı yalnız vücudu değil, aynı zamanda küçük zihni de yorulmuştu. Kafası, şimdiye kadar yaşadığı günlerde bugünkü kadar, hiç bu kadar kuvvetle çalışmamıştı. Hem uykusu da gelmişti. Onun için mağarasını ve annesini aramaya koyuldu, ayrıca karşı konulmaz bir yalnızlık ve çaresizlik içindeydi.

Keskin ve korku saçan bir haykırış işittiği zaman birtakım çalılar arasından geçmekteydi. Gözlerinin önünden sarı renkli bir pırıltı geçti. Bir gelinciğin aceleyle sıçrayarak uzaklaştığını gördü. Bu küçücük bir canlı olduğu için ondan hiç korkmadı. Sonra önünde, tam ayaklarının dibinde ancak birkaç santim büyüklüğünde minicik bir canlı daha gördü. Kendisi gibi söz dinlemeyip macera aramaya çıkmış bir gelincik yavrusuydu bu. Önünden kaçmak istedi. Pençesiyle onu devirdi. Gelincik yavrusu acayip, gıcırtılı bir ses çıkarttı. Bir an sonra aynı sarı pırıltı gözlerinin önünde yeniden belirdi. Korku saçan sesini tekrar duydu ve aynı anda ensesine sert bir darbenin inip, ana gelinciğin keskin dişlerinin etine battığını hissetti.

Acı acı ağlayarak geri çekilirken, ana gelinciğin yavrusunun üstüne atılıp onunla birlikte yakındaki bir çalılıkta gözden kaybolduğunu gördü. Boynundaki diş yer-

leri hâlâ acıyordu, fakat asıl feci şekilde incinen duyguları olduğu için, oturup güçsüzlüğünden dolayı ağlamaya başladı. Ana gelincik çok küçük, fakat çok zalimdi. Cüssesine, ağırlığına karşın gelinciğin ormanın en vahşi, en kinci, en korkunç yırtıcı hayvanı olduğunu biraz sonra öğrenecekti. Fakat bu bilginin birazını olsun hemen kendine mal etti.

Ana gelincik yeniden ortaya çıktığında o hâlâ ağlıyordu. Yavrusu artık güven içinde olduğundan hemen üstüne saldırmadı. Daha dikkatli yaklaştığı için gri renkli yavru, onun yılana benzeyen iğri vücudunu dik, sabırsız başını iyice görme fırsatını elde etti. Keskin ve tehdit dolu haykırışı yavrunun tüylerini diken diken etti ve o da tehdit dolu bir hırıltıyla karşılık verdi. Gelincik biraz daha yaklaştı. Görünüşüne oranla daha çevik bir şekilde sıçradı ve iğri, sarı vücudu bir an için yavrunun görüş alanından çıktı. Derken boğazına sarılarak dişlerini tüylerine ve etine batırdı.

Yavru ilk önce hırlıyarak mücadele etmeye çalıştı, fakat çok gençti ve bu daha dünyadaki ilk günü idi. Hırıltısı ağlama, mücadelesi kaçmak için harcanan bir çaba halini aldı. Gelincik onu hiç bırakmıyordu. Üstüne asılmış ona hayat veren kanın aktığı şahdamarını dişi ile zorluyordu. Gelincik kan emici bir hayvandı ve kanı daima gırtlaktan emmeyi tercih ederdi.

Eğer ana kurt çalıların arasından hızla gelmeseydi, gri yavru ölecek ve hakkında yazılacak hikâye olmıyacaktı. Gelincik, yavruyu bırakıp ana kurdun boğazına saldırdı, fakat ıskalıyarak çenesini yakaladı. Ana kurt başını tıpkı bir kamçı gibi geriye savurup gelincikten kurtulduktan sonra, onu havaya fırlattı. Hayvan daha havadayken ana kurdun çeneleri iğri, sarı vücutta kenetlendi ve gelincik çatırdayan dişlerin arasında ölümü tanıdı.

Yavru, annesinden yeniden büyük bir sevgi gördü. Yavrusunu bulduğu için duyduğu sevincin, onun bulunmaktan duyduğu sevinçten daha fazla olduğu görünüyordu. Onu kokladı, okşadı ve gelinciğin dişleriyle açtığı yaraları yaladı. Ana oğul birlikte bu kan emici hayvanı yedikten sonra mağaralarına gidip uyudular.

III

ET KANUNU

Yavru çabuk gelişiyordu. İki gün dinlendi ve sonra yeniden mağaradan çıkmak istedi. Annesiyle birlikte yediği gelinciğin yavrusuna işte bu macerasında rastladı ve onu da annesinin gittiği yere göndermenin çaresine baktı. Fakat bu kısa yolculuğu sırasında yolunu kaybetmedi. Yorulduğu zaman mağaraya dönmek için yolunu kendi kendine buldu ve içeri girerek uyudu. Artık her gün dışarı çıkıp daha geniş bir araziyi geziyordu.

Ne zaman cüretli, ne zaman dikkatli davranması gerektiğini anlamak için, kuvvetinin ve zayıflığının derecesini ölçmeye çalıştı. Cesaretinden emin olup, gereksiz öfke ve isteklere kapıldığı ender anlar dışında, her zaman dikkatli davranmanın iyi olduğunu anladı.

Yolunu kaybetmiş bir kekliğe rastladığı zaman, hep ifrit kesiliyordu. Kurumuş çamın üstünde rastladığı sincaba vahşi bir şekilde hırlamak fırsatını hiçbir zaman kaçırmıyordu. Aağaçkakanla karşılaşmak da onu yine aynı şekilde, müthiş öfkelendiriyordu. Çünkü ilk karşılaşmalarında burnuna yediği gaga vuruşunu asla unutamıyordu.

Fakat bir ağaçkakanın bile ona etki edemediği zamanlar oluyordu. Böyle anlarda çevrede sinsi sinsi dolaşıp et arayan başka hayvanlar yüzünden tehlikede olduğunu hissediyordu. Çaylağı da hiçbir zaman unutmuyor, gölgesi bile onu en yakın çalılığa saklanmaya zorluyordu. Artık yalpalıya yalpalıya gitmiyordu. Daha şimdiden hiçbir çaba harcamadan annesi gibi sinsi sinsi yürümesini, farkedilmeyen bir çabuklukla koşmasını öğrenmişti.

Et meselesinde şansı ilk başlardaki gibi düzgün gitmiyordu. Bütün cinayetleri yedi keklik yavrusu ile bir yavru gelincikten ibaretti. Öldürmek için duyduğu istek gün geçtikçe artıyordu. Kendisinin yaklaşmaktan olduğunu çabucak bütün yabanî hayvanlara bildiren sincaba karşı, büyük bir kin duyuyordu. Fakat kuşların uçtuğu gibi, sincaplar da ağaca tırmanabiliyordu. Bu yüzden de yavru, sincabın üstüne görünmeden ve o yerde iken atlayabilirdi.

Yavru, annesine karşı büyük bir saygı duyuyordu. Et bulabiliyor ve ona payını getirmeyi hiçbir zaman ihmal etmiyordu. Ayrıca o hiçbir şeyden de korkmuyordu. Onun korkusuzluğunun deney ve bilgiye dayandığı, yavrunun aklına bile gelmiyordu. Üzerinde son derece kuvvetli bir etki bırakmıştı. Annesi âdeta kuvveti temsil ediyordu. Sitem dolu burun vuruşları, yerini diş yaralarına bırakırken, bu kuvvetin, pençesinin en keskin uyarısında olduğunu büyüdükçe daha çok hissetti. Annesine duyduğu saygı bu yüzdendi. Annesi ondan daima itaat bekliyor, büyüdükçe sert davranışları azalıyordu.

Bir kere daha kıtlık oldu ve bu sefer yavru, daha bilinçli bir şekilde açlığı hissetti. Ana kurt, et peşinde koşmaktan zayıfladı. Mağarada ender olarak uyuyor, zamanının çoğunu boşu boşuna et aramakla geçiriyordu. Bu seferki kıtlık uzun sürmedi ama, çok şiddetli geçti. Yav-

ru, annesinin göğsünde hiç süt bulamaz oldu. Ana da kendisine bir lokma et temin edemedi.

Daha önce hoşuna gittiği için, oyun olsun diye avlanmıştı, ama şimdi büyük bir ciddilikle av arıyor, fakat hiç bir şey bulamıyordu. Bununla birlikte bu başarısızlığı, onun düşünce bakımından gelişmesini hızlandırıyordu. Büyük bir dikkatle sincabın hareketlerini inceliyor, gizlice ona yaklaşıp şaşırtmak için büyük bir çaba harcıyordu. Fareleri araştırıyor, toprak altındaki yuvalarını kazıp çıkarmaya uğraşıyordu. Kuşlar ve ağaçkakanlar hakkında çok şey öğrenmişti. Bir gün geldi, artık çaylağın gölgesi onu çalıların arasına gizleyemez oldu. Daha kuvvetlenmiş, akıllanmış, daha dikkatli olmuştu. Aynı zamanda tehlikeli bir durum almıştı. Açıklık bir alanda art ayaklarının üstünde ve herkesin dikkatini çekecek bir şekilde oturuyor, çaylağı aşağı inmesi için mücadeleye çağırıyordu. Çünkü üstündeki maviliklerde uçan şeyin, midesinin büyük bir özlem duyduğu et olduğunu biliyordu. Fakat çaylak aşağı inip savaşmayı reddettiği için, yavru, bir çalılıkta kıvrılarak düş kırıklığından ve açlıktan dolayı ağlayıp duruyordu.

Kıtlık sona erdi. Ana kurt eve et getirdi. Bu, daha önce getirdiklerinden ayrı, acayip bir etti. Ancak kendi büyüklüğünde bir vaşak yavrusuydu bu. Hepsini kendisi yiyecekti. Annesi açlığını başka yerde gidermişti. Bu etin annesinin açlığını gideren vaşak yavrularından biri olduğunu bilmiyordu. Annesinin ne kadar korkunç bir iş yaptığından da habersizdi. O yalnız bu kadife kürklü yavrunun et olduğunu biliyor ve yediği her lokmada mutluluğu biraz daha artıyordu.

Midesinin dolması hareket etmesine engel olduğundan yavru mağarada annesinin yanına uzanarak uykuya daldı. Yine onun hırıltısı ile uyandı. Şimdiye kadar onun

hiç bu kadar müthiş bir şekilde hırladığını duymamıştı. Belki de hayatının en korkunç hırıltısını çıkartmıştı. Bir nedeni olmalıydı. Bunu da ondan daha iyi hiç kimse bilemezdi. Bir vaşağın inini yağma eden, cezasını çekmek zorundaydı. Yavru, öğleden sonra, göz kamaştırıcı bir ışık altındaki mağaranın giriş kısmında anne vaşağın gizlendiğini gördü. Bu manzara karşısında sırtının tüyleri diken diken oldu. Korkuydu bu ve bunu anlamak için içgüdüsüne gerek yoktu. Eğer görünüşü yeterli değilse bile, bu çağrısız konuğun hırıltıyla başlayan öfke çığlığının boğuk bir hırıltı halini alması, kendisini yeter derecede kandırıyordu.

Yavru, içinde bir canlılık duyarak ayağa kalktı ve anasının yanında cesaretle hırlamaya başladı. Fakat o, sert bir şekilde yavruyu arkasına itti. Giriş kısmında tavan alçak olduğu için vaşak sıçrayamadı, sinsi bir şekilde saldırınca, ana kurt üstüne atılıp onu yere devirdi. Yavru, bu mücadelenin ancak birazını gördü. Korkunç hırıltılar oluyor, salyalar akıyor, çığlıklar kopuyordu. Vaşak, dişleri gibi tırnaklarını da kullanıp, annesinin etlerini koparıp parçalarken, anne kurt yalnız dişlerinden yararlanıyordu.

Bir keresinde yavru sıçrayarak dişlerini vaşağın arka bacağına geçirdi. Vahşi bir şekilde hırlayarak hayvana yapıştı. Farkında olmamasına karşın, vücudunun ağırlığı ile hayvanın bacağını hareket ettirmesini engellemiş ve bu yüzden annesini büyük bir zarardan kurtarmıştı. Mücadele sırasında yavru, bu iki vücudun altına düşünce acıdan hayvanı bıraktı. Biraz sonra iki ana birbirlerinden ayrıldılar. Yeniden saldırıya geçmeden önce vaşak, müthiş bir pençe darbesi ile yavrunun omuzunu kemiğine kadar yarıp, duvarın dibine fırlattı. Bu sefer büyük gürültüye yavrunun acı ve korku dolu çığlığı da eklendi.

Fakat mücadele o kadar uzun sürdü ki epey zaman ağladıktan sonra kendisinde ikinci bir defa daha saldırıya geçecek cesareti buldu. Mücadelenin sonunda ise kendisinin yine dişleri arasından öfke ile hırlayarak, hayvanın arka bacağına yapışmış olduğunu gördü.

Vaşak ölmüştü. Fakat anne kurt çok halsiz ve hastaydı. İlk önce yavruyu okşayıp yaralanan omuzunu yaladı, fakat kaybettiği kan, kuvvetini tükettiği için bütün bir gün ve gece hiç kıpırdamadan, yalnız yavaş yavaş soluk alarak, ölü düşmanının yanında yattı. Tam bir hafta mağarasından hiç ayrılmadı, sadece su içmeye gitti. Hareketleri ağır ve acı doluydu. Yeniden avlanmaya çıkabilmesi için anne kurdun yaralarının iyice kapanması gerekiyordu. O zamana kadar birlikte vaşağı yiyip bitirdiler.

Yavrunun omuzu sertleşmişti, acıyordu. Aldığı korkunç yaradan dolayı bir müddet topalladı. Fakat artık dünya ona bambaşka görünüyordu. Vaşakla mücadele etmeden önce kendisinde bulunmayan büyük bir güven duygusu ve cesaretle çıkıyordu bu dünyaya. Hayata daha yırtıcı bir gözle bakıyordu. Kendisi de mücadele etmiş, dişlerini düşmanın etine batırıp hayatta kalmayı başarmıştı. Bütün bunlardan dolayı cesareti arttı ve kendisi için yeni bir âdet olmasına karşın çevreye meydan okumaya başladı. Artık küçük şeylerden hiç korkmuyordu. Bilinmeyen şey, elle tutulmayan, her zaman tehdit eden esrarlı ve korkunç durumu ile baskıyı sürdürmesine karşın ürekkliği de azalmıştı.

Et aramaya giderken annesine eşlik ediyor, bir hayvanın nasıl öldürüldüğünü daha iyi görüp, kendisine düşen görevi yapıyordu. Kendine özgü, bulanık bir şekilde et kanununun ne olduğunu öğrendi. İki çeşit hayat vardı: Kendi hayatı ve diğerlerinin hayatı. Kendi hayatında

annesi ile kendisi vardı. Diğer hayata hareket eden bütün canlılar giriyordu. Fakat diğer hayat da bölümlere ayrılıyordu. Bir kısım hayvanlar kurt cinsinden olanların öldürüp yediği canlılardı. Bunlar öldürmeyenler ile öldüren, fakat bedenen küçük olanlardan meydana gelmişti. Diğer bir kısmı, öldürüp kendi cinsini yiyor, ya da öldürülüp kendi cinsi tarafından yeniliyordu. Bu sınıflandırmadan da ortaya bir kanun çıkmıştı. Hayatın amacı etti. Hayatın kendisiydi et. Hayat, bir başka hayata bağlıydı. Yiyenler ve yenilenler vardı. Bu kanun: YE! YOKSA YENİRSİN kanunu idi. Bu kanunu açık ve sabit bir formül şeklinde uygulayıp, töresel bir sonuç çıkartmadı. Hattâ bu kanunun üstünde bile durmadı, onu düşünmeksizin uyguladı.

Bu kanunun her tarafta uygulandığını gördü. Keklik yavrularını yemişti kendisi. Ana kekliği de çaylak yemişti. Çaylak onu da yiyecekti. İlerde büyüyüp daha kuvvetli olunca, çaylağı yemek için, içinde bir istek duydu. Vaşak ve yavrularını yemişlerdi. Eğer onu öldürüp yemeselerdi, anne vaşak da kendisini yiyecekti. Herşey böyle sürüp gidiyordu. Çevresinde bütün canlılar bu kanunu sürdürüyordu, kendisi de bu kanunun bir parçası, bir kısmıydı. Cani bir hayvandı o. Gıdası, önünden çabucak kaçan, havada uçan, ağaca tırmanan, toprağın altına gizlenen, ya da yüz yüze gelip mücadele eden, durumu tersine çevirip onu kovalayan canlı et idi.

Eğer yavru, insanlar gibi düşünseydi, hayatı tükenmek bilmeyen bir yemek isteği, dünyayı ise içinde yiyecek yığınlarının sıralandığı bir yer olarak özetlerdi. Bu öyle bir kanundur ki, kovalıyarak, kovalanarak, avlıyarak, avlanarak, yiyerek, yenerek, körlük, karışıklık içinde şiddet kullanarak, düzensiz bir halde şansın, acımasız,

plânsız ve sürekli bir şekilde hükmettiği bir oburluk ve katliam kargaşalığıdır.

Fakat yavru, insanlar gibi düşünmedi. Hiç bir şeye geniş bir açıdan bakmadı. O, içinde ara sıra beliren yalnız bir tek düşünce ya da isteğe göre hareket ederdi, başka hiç bir amacı yoktu. Et kanununun yanında öğrenmesi ve uyması gereken büyük küçük başka kanunlar da vardı. Dünya sürprizlerle doluydu. İçindeki canlılık, kaslarının hareketi, bilinmeyen bir mutluluktu. Et peşinde koşmak, heyecan ve sevinçle karşılaşmak demekti. Öfke ve mücadeleleri zevk doluydu. Korku ve bilinmeyenin sırrı, yaşamaya devam etmesine sebep oluyordu.

Rahat ve mutluluk veren şeyler de vardı. Karnı tok olmak, güneşte tembel tembel uyuklamak, bunlar onun çalışma ve çabalarının tam karşılığı idi ve kendiliğinden kazanılmıştı. Yaşamanın anlamıydı bunlar. Yaşamak, amacını ortaya koyduğu zaman güzeldi. Bu bakımdan yavrunun etrafındaki düşman çevreyle hiçbir mücadelesi yoktu. Hayattaydı, çok mutluydu ve kendisi ile çok övünüyordu.

IV

ATEŞ YAPANLAR

Yavru, onlara ansızın rastladı. Kendi hatasıydı bu. Dikkatsizlik etmişti. Mağaradan ayrılıp su içmek için dereye koşmuştu. Dikkatsizliği belki de uyku sersemi olduğu içindi. (Bütün gece et peşinde koştuğundan biraz önce uyanmıştı.) Dikkatsizliği belki de dereye inen yola ayaklarının alışık olmasından ileri geliyordu. Sık sık ora-

ya kadar gitmiş, fakat hiçbir zaman başına bir şey gelmemişti.

Kurumuş çamın yanından geçip, açıklık sahayı aştıktan sonra, ağaçların arasından hızla koştu. Sonra aynı anda gördü onları ve kokusunu aldı. Önünde şimdiye kadar hiç görmediği beş canlı şey kaba etlerinin üzerinde, sakin sakin oturuyordu. İnsanı ilk defa görüyordu. Fakat bu beş adam onu görünce ne ayağa fırladı, ne dişlerini gösterdi, ne de hırıldadı. Hiç kıpırdamadan sessiz ve esrarlı bir şekilde oturmaya devam ettiler.

Yavru da kıpırdamadı. Eğer içinde ansızın ve ilk defa olarak bir saygı içgüdüsü uyanmasaydı, oradan hızla kaçıp uzaklaşacaktı. Hayranlık ve korkuyla karışık bir duyguya kapıldı. Zayıflığı ve küçüklüğü yüzünden yenildiği bir duygunun etkisiyle kımıldayamaz oldu. Kendisinden ötede bir üstünlük ve kuvvet vardı.

Yavru, hiç insan görmemişti, bununla beraber içinde insanla ilgili bir duygu vardı. Bulanık bir şekilde, insanın ormanın diğer hayvanlarına karşı üstünlük mücadelesi yapan bir hayvan olduğunu farketti. Şimdi yavru yalnız kendi gözleriyle değil, aynı zamanda da bütün soyunun gözü ile bakıyordu insana. Bu gözler, sayısız kış kamplarının ateşi çevresinde karanlıkta yuvarlaklaşmış, uzaktan ve çalıların arasından diğer canlı şeylere egemen olan bu acayip iki ayaklı hayvanı gözetlemişti. Yavru, atalarından kalan bu mirasın büyüsü ve korkusu içindeydi. Yüzyıllardır süregelen mücadeleden, kuşakların sayısız denemelerinden doğan saygının etkisi altındaydı. Henüz yavru olan kurt için bu miras çok ağırdı. Eğer büyük olsaydı kaçıp uzaklaşacaktı. Sanki korku onu felce uğratmıştı. Daha şimdiden insanın yanına gelip onların yaktığı ateşte ısınan atalarından birinin uysallığının yarısı kadar uysaldı.

Kızılderililerden biri ayağa kalkarak ona doğru yürüdü ve üstüne eğildi. Yavru yere çömeldi. Bilinmeyen şey sonunda cisimleşmiş, gerçek bir et ve kan halinde kendisini tutmak için üzerine doğru eğiliyordu. Tüyleri diken diken oldu, dudakları aralanarak küçük dişleri göründü. Adamın eli kararsızlık içinde havada kaldı ve sonra gülerek konuşmaya başladı:

— Wabam wabisca ip pit taht. (Bak! Beyaz dişler!)

Diğer kızılderililer de yüksek sesle gülerek, adamı yavruyu yerden alması için zorladılar. El yavaş yavaş yaklaşırken yavrunun içinde şiddetli bir içgüdü mücadelesi oluyordu. İki büyük duygunun etkisinde kaldı: Boyun eğmek ve mücadele etmek. Sonunda yaptığı hareket ikisinin ortasıydı. Her ikisini de yaptı. Bu el kendisine dokunana kadar boyun eğdi. Sonra mücadele ederek ansızın dişlerini ete gömdü. İşte bu anda başına kendisini yere yıkan bir vuruş indi. O zaman mücadele gücü kayboldu. Kölelik ruhu ve boyun eğme duygusu onu etkisi altına aldı. Art ayakları üstüne oturup ağlamaya başladı. Fakat elini ısırdığı adam öfkelenmişti. Yavrunun başına yeniden hızla vurdu. Bunun üzerine daha yüksek bir sesle ağlamaya başladı.

Dört kızılderili kahkahayla güldüler, hattâ eli ısırılan adam bile güldü. Yavru, öfke ve acıdan ağlarken onlar çevresinde toplanıp kendisiyle alay ediyorlardı. Tam bu sırada bir şey duydu. Kızılderililer de aynı şeyi işitmişti. Fakat yavru bunun ne olduğunu bildiği için üzüntüden çok, zafer duygusuyla son bir kere daha uzun uzun ağlayarak sesini kesti ve hiç bir şeyden korkmayan, mücadele edip her şeyi öldüren, yırtıcı, korkusuz annesinin gelişini bekledi. Ana kurt koşarken hırlıyordu. Yavrusunun ağlamasını duymuş, onu kurtarmaya koşuyordu.

Hızla aralarına daldı, o meraklı, kavgacı analık hali,

ona güzel bir görünüş veriyordu. Bu yüzden onun bu koruyucu, öfkeli görünüşü, yavrunun hoşuna gitmişti. İnsan - hayvanlar tereddüt içinde birkaç adım gerilerken o, sevinçle bağırarak annesini karşılamaya koştu. Ana kurt tüyleri dikleşmiş bir halde yavrusunun önüne geçip adamların karşısına dikildi ve boğazından derin bir hırıltı çıktı. Yüzü tehdit edici bir ifade ile çarpılmış, ıstıraplı bir hal almıştı, hattâ burun kemeri bile ucundan gözlerine kadar kırışmıştı. Müthiş bir şekilde hırladı.

O anda adamların birinden bir çığlık yükseldi: «Kiche!» Bu bir hayret belirtisiydi. Yavru, annesinin bu ses karşısında cesaretinin kırıldığı anladı.

Adam yeniden, fakat bu sefer sert ve emredici bir şekilde bağırdı: «Kiche!» O zaman yavru, anasının, hiç bir şeyden korkmayan dişi kurdun, karnı yere değene kadar çömelip ağlar gibi sesler çıkartarak kuyruğunu salladığını, barış işaretleri yaptığını gördü. Yavru anlayamadı bunu. Düş kırıklığına uğramıştı. İnsanların korkusu yine üstüne çöktü. İçgüdüsü yanılmamıştı. Annesi bunu kanıtlamıştı. İnsan - hayvanlara o da boyun eğmişti.

Konuşan adam yanına geldi. Elini annesinin başına koydu, o ise daha da çömeldi. Ne ısırdı, ne de ısırmaya çalıştı. Diğer adamlar da gelip etrafını çevirdiler ve ona dokunup okşadılar. O ise bunlara hiç kızmadı. Çok heyecanlanmıştı adamlar, ağızları ile birçok sesler çıkartıyorlardı. Yavru, hâlâ zaman zaman tüyleri kabarıp, fakat boyun eğmek için elinden geleni yapan annesinin yanına çökerken, bu seslerin tehlike anlamına gelmediğine karar verdi:

— Tuhaf değil, diyordu kızılderililerden biri. Babası kurttu. Annesinin köpek olduğu bir gerçek, fakat erkek kardeşim çiftleşme mevsiminde onu üç gece ormanda bağ-

lı bırakmamış mıydı? Demek ki Kiche'nin babası bir kurttu.

İkinci kızılderili:

— Kaçtığından beri iki yıl geçti Gri Kunduz, dedi.

— Tuhaf değil, Alabalık Dili, dedi Gri Kunduz. Kıtlık zamanıydı ve köpeklere bile yiyecek et yoktu.

Üçüncü kızılderili:

— Kurtlarla birlikte yaşamış o, dedi.

— Öyle olacak Üç Kartal, diye cevap veren Gri Kunduz elini yavrunun üstüne koydu. Ve bu da onun kanıtı.

Yavru, elin değmesi ile hafifçe hırladı, o zaman el tokat atmak için havaya kalktı. Bunun üzerine yavru, dişlerini göstermekten vazgeçti ve el kulaklarının arkasını, yukardan aşağı sırtını okşarken, uysal bir halde eğildi.

— Bu, onun kanıtı, diye devam etti, Gri Kunduz. Annesinin Kiche olduğu meydanda. Fakat babası bir kurttu. Bu nedenle onda bir parça köpek, çok fazla kurt kanı var. Dişleri beyaz olduğu için adı Beyaz Diş olacak. Söylüyorum. Bu benim köpeğim. Kiche erkek kardeşimin köpeği değil miydi? Kardeşim ölmedi mi?

Artık dünyada bir isim sahibi olan yavru, yatmış onlara bakıyordu. İnsan - hayvanlar bir müddet daha ağızlarıyla sesler çıkartmaya devam ettiler. Sonra Gri Kunduz boynunda asılı bir kından bıçak çıkarıp, bir dal kesmek için çalılığa girdi. Beyaz Diş onu seyretti. Adam dalın her iki ucunu da çentti ve bu çentiklere ince birer deri bağladı. Derilerden birini Kiche'nin boyuna dolayarak düğümledi. Sonra onu küçük bir çam ağacının yanına götürdü ve diğer deri ipi de buraya düğümledi.

Beyaz Diş peşlerinden gidip annesinin yanına uzandı. Alabalık Dili elini uzatarak yavruyu sırtının üstünde yuvarlamaya başladı. Kiche endişeyle onları seyrediyordu. Beyaz Diş yeniden korkmaya başladı. Hırlamasına

engel olamadı ama, ısırmaya da kalkışmadı. Adamın parmakları kıvrılmıştı. Karnını okşadı ve onu bir yandan öbür yana yuvarlıyarak oynadı. Ayakları havada sırt üstü yatmak gülünç ve tuhaftı. Ayrıca bu öyle bir güçsüzlüktü ki, Beyaz Diş buna karşı başkaldırdı. Ama kendisini savunacak hiç bir şey yapamazdı. Eğer bu insan-hayvan bir kötülük yapmaya kalkışsa Beyaz Diş kaçamıyacağını biliyordu. Dört ayağı da havadayken nasıl sıçrayabilirdi? Bununla birlikte boyun eğerek korkusunu yendi. Ve yalnız hafifçe hırladı. Bu hırıltıya engel olamıyordu, insan - hayvan da kafasına vurmaya kalkışmadı. Daha acayibi adamın eli aşağı yukarı dolaşırken, Beyaz Diş'in anlaşılmaz bir duyguya kapılmasıydı. Sağa sola yuvarlanırken hırıltıyı kesti. Parmaklar kulaklarının altını bastırıp dürterken, duyduğu zevk arttı ve adam son bir kere daha okşayıp gıdıkladıktan sonra, onu bırakıp uzaklaştı. O zaman Beyaz Diş'in bütün korkusu kayboldu. Adamla oynarken birçok kereler korkmuştu, bununla birlikte ilerde adamla kuracağı korkusuz arkadaşlığın bir işaretiydi bu.

Bir müddet sonra Beyaz Diş, acayip bazı seslerin yaklaştığını duydu. İnsan - hayvanın seslerini birden tanıdığı için çabucak bir sınıflandırma yaptı. Birkaç dakika sonra kabilenin geri kalanları sanki talim yapıyormuş gibi sıra halinde yola çıktılar. Kırk kadar erkek, kadın ve çocuk vardı, hepsi de kamp eşyalarını ve malzemelerini taşıyorlardı. Yanlarında birçok köpek vardı. Tam anlamıyla büyümemiş köpek yavrularının dışında, bunlara da kamp malzemesi yüklenmişti. Köpekler sırtlarına sıkıca bağlanmış çantılarda, on, on beş kilo kadar yük taşıyordu.

Beyaz Diş hiç köpek görmemişti, ama görünüşünden onların kendi cinsinden, yalnız her nedense biraz farklı olduğunu hissetti. Fakat onlar yavru ile anneyi farkedin-

ce kurttan pek farklı olmadıklarını gösterdiler. Bir koşuşma oldu. Beyaz Diş tüyleri kabararak hırladı ve kendisine doğru bir dalga gibi gelmekte olan ve dişlerini gösteren köpeklerin karşısında dişlerini gıcırdattı. Alta yuvarlandığı zaman etine birçok dişlerin battığını hissetti. Kendisi de, üstündeki bacakları, köpeklerin karınlarını ısırıyor, parçalıyordu. Büyük bir gürültü oluyordu. Kendisi mücadele ederken Kiche'nin hırıltısını, insan - hayvanların haykırışlarını, vücutlara inen sopa darbelerinin sesini ve dayak yiyen köpeklerin acıyla havlamalarını duyabiliyordu.

Yeniden ayağa kalkıncaya kadar aradan birkaç dakika geçti. İnsan - hayvanların sopa ve taşlarla köpekleri geri püskürtüp her nedense kendisi gibi olmayan bu hemcinslerinin vahşi dişlerinden koruduklarını görebiliyordu. Kafasında adalet denen somut bir kavram bulunmamasına karşın yine de kendisine özgü bir sezgiyle insan - hayvanın kanun yapıcı, kanunu uygulayıcı bir varlık olduğunu hissetti. Ayrıca bu kanunu uygulama güçlerini de takdir etti. Onlar şimdiye kadar karşılaştığı hayvanlar gibi ısırıp tırmalamıyorlardı. Güçlerini cansız şeylerle uyguluyorlardı. Cansız şeyler onların emirlerini yerine getiriyordu. Sopa, taş gibi şeyler bu acayip yaratıklar tarafından kullanılınca havada tıpkı canlı şeyler gibi zıplıyor ve köpeklerin vücudunda acı veren yaralar meydana getiriyordu.

Kendi fikrine göre bu, alışılmamış, inanılmaz, normalden ötede, tanrıya yakışır bir kuvvetti. Tabiî ki Beyaz Diş tanrılar hakkında hiç bir şey bilemezdi. Olsa olsa bilmediği şeyler üzerinde yalnızca tahmin yürütebilirdi. Fakat çeşitli şekillerde bu insan - hayvanlar karşısında duyduğu hayret ve korku bir insanın, bir dağın tepesinde durup her iki elinden dünyaya yıldırımlar saçan ilâhî bir

yaratığın görünüşü karşısında duyacağı hayret ve korkuya benziyordu.

Son köpek de geri püskürtülmüştü. Yaygara sona erdi. Beyaz Diş yaralarını yalarken köpek sürüsünün bu gaddarlığını ve onlarla karşılaşmasını düşünüyordu. Kendi türünün yalnızca Tek Göz'den, annesinden ve kendisinden ibaret olduğunu sanmış, başkalarının da bu türe girebileceği aklına hiç gelmemişti. Onlar ayrı bir tür meydana getirmişlerdi ve yavru, ansızın, kendi cinsine benzeyen birçok yaratık olduğunu keşfetmişti ve daha ilk görüşte üstüne saldırıp öldürmeye kalkışan bu hemcinslerine içinden gücendi. Ondan üstün olan insan - hayvan tarafından bile bağlanmış olsa, yine de annesine darıldı. Tuzağın, tutsaklığın ne olduğunu tatmıştı. Bununla birlikte tuzağın ve tutsaklığın ne demek olduğunu tam anlamıyla bilmiyordu. İstediği gibi gezinmek, koşmak, yatıp uzanmak ona miras kalmıştı, oysa buna engel olunmuştu. Annesinin hareketleri sopanın uzunluğu ile sınırlandırıldığı için, annesinin yanında olma ihtiyacının ötesine henüz geçememişti.

Bundan hoşlanmamıştı. İnsan - hayvanlar ayağa kalkıp yürüyüşe geçtiklerinde küçücük bir insan - hayvanın sopanın ucundan tutup Kiche'yi esir gibi arkasından sürüklemesinden ve kendisinin de Kiche'nin peşi sıra gitmek zorunda kalışından hiç hoşlanmamıştı. Çok rahatsız olmuş ve bu yeni macerasından endişe etmeye başlamıştı.

Derenin aktığı vadinin aşağılarına, Beyaz Diş'in dolaştığı alanın çok ötelerine, tâ Mackenzie ırmağına karıştığı vadinin sonuna gelene kadar aşağıya inmeye devam ettiler. Burada kayıklar direklerin üstünde havaya kaldırılmış, balık kurutmak için raflar yapılmış ve kamp kurulmuştu. Beyaz Diş meraklı gözlerle çevresini seyretti. Her geçen an, insan - hayvanın büyüklüğü daha da ar-

tıyordu. Onlar, bütün bu keskin dişli köpeklerden üstündüler. Bu üstünlüğü ruhuna sindirdi. Fakat kurt yavrusu için bundan daha önemlisi, onların cansız şeylere olan üstünlükleri, cansız şeyleri hareket ettirebilme, dünyanın görünüşünü değiştirebilme yetenekleriydi.

Onu asıl etkileyen bu sonuncusu oldu. Direklerin birbirine çatıldığını farketti. Aslında sopa ve taşları çok uzaklara fırlatan aynı yaratıklar için bunu yapmak pek o kadar önemli değildi. Fakat bu çatkılar bez ve deri ile kaplanıp çadır yapılınca, Beyaz Diş hayretler içinde kaldı. Asıl içlerinde en büyük olanı ona etki etmişti. Tıpkı ansızın ortaya çıkan canavarlar gibi etrafında dikilmişlerdi. Hemen hemen görüş alanına giren bütün sahayı dolduruyorlardı. Onlardan korkmuştu. Uğursuz bir görünüşleri vardı. Rüzgâr esip büyük hareketlerle onları kımıldatınca korkudan büzüldü ve eğer üstüne atılacak olurlarsa sıçrayıp kaçmak için gözlerini onlardan hiç ayırmadı.

Fakat kısa bir zaman sonra çadırlara karşı duyduğu bu korku da geçti. Kadın ve çocukların hiç bir zarar görmeden bunların içine girip çıktıklarını, hattâ sık sık içeri dalmaya kalkışan köpeklerin sert sözler ve atılan taşlarla kovulduklarını farketti. Bir zaman sonra Kiche'nin yanından ayrılıp, en yakındaki çadırın kenarına dikkatle yaklaştı. Kendisini kışkırtan şey büyüme isteği, deney sahibi yapacak olan da öğrenme, yaşama, yapma ihtiyacı idi. Çadırla kendisi arasında kalan son kısa yolu ağır ağır, dikkatle geçti. O günkü olaylar, ona bilinmeyen şeye karşı son derecede hazırlıklı olmayı öğretmişti. En sonunda burnu çadıra değdi. Bekledi, hiç bir şey olmadı. Sonra insan kokusu sinmiş acayip kumaşı kokladı. Çadıra dişlerini batırıp hafifçe çekti. Çadırın küçük bir parçasının kıpırdamasına karşın, yine hiç bir şey olmadı. Daha kuvvetle çekti. Çok daha büyük bir kıpırtı oldu. Hoşuna git-

ti. Bu sefer bütün çadır hareket edene kadar kuvvetle çekmeye devam etti. O zaman içerideki kızılderili kadının duyulan sert haykırışı, onu, Kiche'nin yanına kaçmaya mecbur etti. Fakat bir daha çadırların o ürpertici büyüklüklerinden hiç korkmadı.

Bir dakika sonra annesinin yanından yeniden uzaklaşmaya başladı. Onun sopası, yere çakılı bir kazığa bağlı olduğu için peşinden gelemiyordu. Kendisinden vücutca ve yaşca büyük olan bir köpek yavrusu, gösterişli ve kavgacı bir ifade ile yavaşça ona doğru geldi. Yavrunun adı, daha sonra çağrılırken Beyaz Diş'in de öğreneceği gibi, Uzun Dudak'tı. Köpek yavrusu, başka yavrularla dövüşte tecrübeli olduğu için daha şimdiden kabadayı bir şey olmuştu.

Uzun Dudak, Beyaz Diş'in cinsindendi ve daha küçük bir yavru olduğundan pek tehlikeli görünmüyordu. Bu yüzden Beyaz Diş onu dostça karşılamaya hazırlandı. Fakat yeni gelen bacaklarını dikleştirerek yürümeye, dudaklarını gerip dişlerini göstermeye başlayınca, Beyaz Diş de kabardı ve dudaklarını gererek cevap verdi. Hırlayarak, tüyleri kabarmış bir durumda, birbirlerinin çevresinde yarım daire şeklinde dolandılar. Birkaç dakika sürdü bu. Beyaz Diş sanki oyun oynuyorlarmış gibi bundan hoşlanmaya başlamıştı. Fakat, Uzun Dudak hayret edilecek bir çabuklukla ansızın saldırarak onu ısırdı ve tekrar geri sıçradı. Bu saldırı, vaşağın yaraladığı ve hâlâ kemiğe kadar acıyan omuzunda etkisini gösterdi. Duyduğu hayret ve acı, Beyaz Diş'in bağırmasına sebep oldu. Fakat aynı anda büyük bir öfke ile Uzun Dudak'ın üstüne atılıp, hırsla ısırmaya başladı.

Ama Uzun Dudak hayatını kampta geçirmiş ve birçok köpek yavrusuyla boğuşmuştu. Beyaz Diş hiç utanmadan annesinin yanına sığınıncaya kadar; küçük, kes-

kin dişlerini bu yeni gelene beş altı defa batırdı. Başlangıçta düşman oldukları, o şekilde doğdukları ve yaratılışları gereği her zaman çarpışacakları için, Uzun Dudak'la yapacakları birçok mücadelenin ilkiydi bu.

Kiche avutur gibi, diliyle Beyaz Diş'i yaladı ve onu yanında kalması için kandırmaya çalıştı. Fakat duyduğu merak yüzünden birkaç dakika sonra yeni bir araştırmaya girişti. İnsan - hayvanlardan biri olan Gri Kunduz'a rastladı. Yere oturmuş, önünde toprağın üzerine yayılmış kuru yosun ve sopalarla bir şeyler yapıyordu. Beyaz Diş yanına giderek, onu seyretmeye başladı. Gri Kunduz ağzından birtakım sesler çıkarttı, Beyaz Diş bunların düşmanca olmadığını anladığı için daha da yaklaştı.

Kadın ve çocuklar Gri Kunduz'a sopa ve dallar taşıyorlardı. Beyaz Diş, Gri Kunduz'un dizine dokununcaya kadar yaklaştı. O kadar merak içindeydi ki, onun korkunç bir insan - hayvan olduğunu bile unutmuştu. Ansızın Gri Kunduz'un elinin altındaki sopa ve yosunlardan duman gibi bir şeyin yükseldiğini gördü. Sonra sopaların arasından burkularak, dönerek, gökyüzündeki güneşin renginde canlı bir şey ortaya çıktı. Beyaz Diş ateşin ne olduğunu bilmiyordu. Bu şey kendisini çocukluğunda mağaranın ağzına çeken ışık gibi çekiyordu. Aleve doğru birkaç adım attı. Gri Kunduz'un tepesinde bir şeyler mırıldandığını duydu, bunların düşmanca olmadığını biliyordu. Sonra burnunu uzattı ve aynı anda dilini çıkarttı.

Bir an sanki felce uğradı. Sopaların ve yosunların ortasında gizlenen bilinmeyen şey, vahşi bir şekilde onu burnundan yakalamıştı. Geriye doğru sendeledi ve duyduğu şaşkınlıktan dolayı ağlamaya başladı. Bu ses üzerine sopanın ucuna bağlı olan Kiche, hırlayarak yerinden fırladı, fakat yavrusunun yardımına gelemediği için müthiş öfkelendi. Gri Kunduz kahkaha ile gülerek ellerini

kalçalarına vuruyordu. Herkes kahkaha ile gülene kadar olanları kampın geri kalan bütün halkına anlattı. Oysa arka ayaklarının üstüne oturan ve bu insan - hayvanlar arasında acınacak, zavallı, küçük bir yaratık olan Beyaz Diş durmadan ağlıyordu.

Şimdiye kadar duyduğu en feci acıydı bu. Hem burnu, hem de dili Gri Kunduz'un elinin altında büyüyen bu güneş renkli canlı şey tarafından kavrulmuştu. Hiç durmadan ağladı. Gözünden her yaş dökülüşünde insan - hayvanlar bunu kahkaha ile karşıladı. Dili ile burnunun acısını dindirmek istedikçe bu korkunç yanıklar ona daha büyük bir acı veriyordu. Bunun üzerine her zamankinden daha ümitsiz ve çaresiz bir durumda ağlamaya devam etti.

Sonra utandı. Gülmenin ne demek olduğunu biliyordu. Bazı hayvanların gülmeyi ve kendilerine güldüğü zaman bunu nasıl anladıklarını bilmiyordu ama, Beyaz Diş de aynı şekilde anlamıştı. İnsan - hayvanlar kendisine güldüğü için utandı. Dönerek kaçtı. Ateşten yandığı için değil, içine işleyen ve bütün duygularını inciten kahkahadan kaçmıştı. Sopasının ucunda öfkeden kudurmuş gibi köpüren Kiche'nin, dünyada kendisine gülmeyen tek varlığın, yanına koştu.

Karanlık basmış, gece olmuştu. Beyaz Diş annesinin yanına uzandı. Burnu ve dili hâlâ acıyordu, fakat zihni daha büyük bir üzüntü ile karmakarışıktı. Evini özlemişti. İçinde bir boşluk, derenin durgunluğuna, huzur veren görünüşüne, tepedeki mağarasına karşı bir özlem duydu. Çevre çok kalabalıklaşmıştı. Birçok insan - hayvanlar, adamlar, kadınlar, çocuklar vardı ve hepsi de gürültü yapıp rahatını bozuyorlardı. Sonra durmadan kavga eden, çekişen, gürültülü seslerle karışıklık çıkartan köpekler vardı. O bildiği biricik huzur veren, sakin hayat bitmişti.

Burada yürek çarpıntısı yapan bir hava esiyordu. Sanki sesler vızıldıyordu. Devamlı olarak şiddeti değişiyor ve farklı tonlarla yükseliyordu. Bu da sinirlerini, duygularını rahatsız ediyor, sanki yaklaşmakta olan bir tehlikeyi haber veriyormuş gibi, onu, kuşkulandırıyor, kuruntulu yapıyordu.

Kampta gidip gelen, çevrede dolaşan insan - hayvanları seyretti. Bunu yaparken Beyaz Diş uzaktan bakılınca, kendisini yaratan tanrıları seyreden bir insana benziyordu. Bunlar tıpkı tanrı gibi yüce yaratıklardı. Kendi bulanık anlayışına göre tanrılar, insanlar için nasılsa, bu insan - hayvanlar da kendisi için aynı olağanüstü şeyleri yaratan varlıklardı. Herşeye hükmeden, bütün bilinmeyen ve akıl almaz kuvvetlerin sahibi, canlıların cansızların efendisi, hareket eden şeyleri buyruğu altına alan, hareket etmeyenleri harekete geçiren, yosun ve tahtalardan güneş renginde, ısıran bir canlı meydana getiren varlıklardı onlar. Ateşi yapanlardı! Tanrıydı onlar!

V

KÖLELİK DUYGUSU

Beyaz Diş'in günleri deneylerle geçiyordu. Kiche'nin sopaya bağlı olduğu sırada bütün kampı araştırarak, inceliyerek, öğrenerek dolaştı. İnsan - hayvanların birçok geleneğine çabucak alıştı. Fakat alışkanlık onları kabullenmek demek değildi. Onları tanıdıkça üstünlüklerini daha fazla hissetmeye başladı. Gizemli güçlerini gördükçe, gözünde daha da tanrılaşıyorlardı.

İnsanlar sık sık tanrı sandıkları bir şeyin yıkıldığını, tapınaklarının parçalandığını görmek felâketine uğraya-

bilir, fakat bir kurt ve yabanî bir köpek için bu, ancak bir insanın ayakları dibine çökmesiyle olabiliyordu. Ama Beyaz Diş henüz böyle bir felâketle karşılaşmamıştı. Tanrıları, gözle görülemeyen ve tahmin edilemeyen insanın kurduğu düşlerin duman ve sisleri, gerçeği görmeye engel oluyor, kişinin ruh dünyasında elle tutulamayan bir şekilde ortaya çıkan iyilik ve kudretin hayali başı boş dolaşıyordu. İşte bu insana benzemeyen kurt ile yabanî köpek, ateşe yaklaştıklarında tanrılarını, bütün dünyayı kaplayan, onların yaşayıp yaşamamasına karar vermek için zamanlarından ayıran, elle tutulabilen birer canlı yaratık olarak buldular. Ne böyle bir tanrıya inanmak için imanın gereği vardı, ne de bir kimsenin inancını sarsmak için çaba harcamak gerekiyordu. Ondan uzaklaşmak mümkün değildi. İşte, orada, iki ayağının üstünde, elinde sopası, son derecede kuvvetli, hırslı, öfkeli ve yine de sevimli bir halde duruyordu. Tanrılığı, esrarlı ve güçlü durumu, etle örtülmüştü. Bu et yırtılıp kanadığı zaman herhangi bir et gibidir ve yemesi güzeldir.

Beyaz Diş için de durum böyleydi. İnsan - hayvanlar, haklarında yanılmaya ve kendilerinden kaçmaya imkân olmayan tanrılardı. Annesi Kiche, adı söylendiğinde boyun eğdiği için, kendisi de boyun eğmeye başlamıştı. Onlara tam bir özgürlük tanıdı. Yürüdükleri zaman yollarının üstünden kalktı. Çağırdıklarında yanlarına koştu. Korkuttuklarında yere çöktü. Gitmesini emrettiklerinde çabucak gitti. Çünkü bütün isteklerinin gerisinde, o isteği zorla, acıtarak yaptıran, kendisini tokat, dayak, atılan taşlar ve kırbaç vuruşları ile gösteren bir kuvvet vardı.

Kendisi de diğer bütün köpekler gibi onlara aitti. Vücudu dövülmek, vurulmak, sevilmek için onlarındı. Bunu kısa zamanda öğrendi. Kendisine miras kalan vahşilik ve özgürlüğe ters düşen bir şeye dayanmak ağırına gidiyor-

du. Bunu öğrenmekten hoşlanmadığı halde, farkında olmadan hoşlanmayı öğrendi. Kaderini bir başkasının eline bırakmak, var olan sorumluluklara el değiştirtmek demekti. Tek başına durmaktansa birisine dayanmak her zaman kolaydı. Bu bir çeşit değiş-tokuştu.

Kendisini insan - hayvanlara bedenen ve ruhen, tek bir günde vermedi. Miras kalan vahşiliklerden ve ormanın anılarından hemen vazgeçemedi. Gizlice ormanın kenarına gidip durarak, kendisini uzaklara çağıracak sesi dinlediği günler oldu. Her seferinde de kuruntulu, rahatsız bir halde dönerek, düşünceli bir şekilde, Kiche'nin yanında ağlıyor, o ise diliyle, sanki soru sorar gibi merak içinde yüzünü yalıyordu.

Beyaz Diş kampın törelerini çabucak öğrendi. Önlerine et ya da balık atıldığında yaşlı köpeklerin ne kadar bencil ve açgözlü olduğunu gördü. Erkeklerin daha adil, çocukların gaddar, kadınların ise bir parça et ya da kemik atacak kadar şefkatli davrandıklarını öğrendi. Köpek yavrularının anneleriyle, kendisi arasında geçen birkaç üzücü maceradan sonra, böyle anneleri kendi haline bırakmanın, onlardan elden geldiği kadar uzak durmanın ve geldiklerini görünce kaçmanın iyi bir siyaset olduğunu anladı.

Fakat başının en büyük belâsı Uzun Dudak'tı. Kendisinden daha büyük ve daha kuvvetli olan Uzun Dudak, işkence için Beyaz Diş'i seçmişti. Beyaz Diş elinden geldiği kadar mücadele ediyordu ama, her seferinde yeniliyordu. Düşmanı çok büyüktü. Uzun Dudak onun için bir kâbus olup çıkmıştı. Ne zaman annesinin yanından uzaklaşmaya kalkışsa zorba mutlaka ortaya çıkıyor, hırlayarak peşinden geliyor, üstüne atılıp onu kavgaya zorlamak için insan - hayvanların çevrede bulunmadıkları bir zamanı kolluyordu. Uzun Dudak her galip gelişinde bundan büyük

bir zevk alıyordu. Bu, Beyaz Diş'in baş üzüntüsü olurken, onun ise hayattaki en büyük zevk kaynağı idi.

Fakat bu, Beyaz Diş'in üzerinde onu korkutucu bir etki yapmıyordu. Uğradığı bütün yıkıma dayanmasına ve sürekli olarak yenilmesine karşın, ruhu boyun eğmiyordu. Fakat bütün bunlar kötü bir sonuç verdi. Kötü huylu ve aksi bir hayvan oldu. Doğuştan vahşi huylu idi, ama bu sonu gelmeyen eziyetlerin altında daha da vahşileşti. Sokulgan, oyuncu bir köpek yavrusu gibi olan yönünü pek az gösterdi. Kampın diğer köpek yavruları ile hiçbir zaman oynayıp sıçramıyordu. Zaten Uzun Dudak da buna asla izin vermiyordu. Beyaz Diş onların yanına yaklaştığı an, Uzun Dudak üstüne atılıp zorbalığa başlıyor, ya da oradan uzaklaştırana kadar kavga ediyordu.

Bütün bu işkencelerin sonunda Beyaz Diş, o yavrulara yakışan durumunu kaybetti ve yaşına göre daha olgunlaştı. Oynayarak enerjisini açığa vuramadı, kendi kabuğuna çekilip zihnî çalışmalarını geliştirmeye başladı. Hileci bir hayvan olup çıktı. Boş zamanı olduğu için de kendini hileler tasarlamaya verdi. Kampın bütün köpeklerine birden yemek verildiğinde payına düşen et ya da balığı almasına izin verilmediğinden, kurnaz bir hırsız olup çıktı. Kendisine yiyecek aramak zorundaydı, çoğunlukla kadınların başına belâ kesilmesine karşın bunu iyi başarıyordu. Kampta sinsi sinsi dolaşmasını, kurnazlık etmesini, çevrede ne olup bittiğini öğrenmesini, herşeyi görüp işitmesini, buna dayanarak da kendi çıkarlarını daha iyi hesaplamasını, durmadan kendisine eziyet eden yaratıktan kaçınmak için başarılı çareler bulmasını öğrendi.

Kendisine yapılan işkencelerin daha başlarında, birgün, ilk hünerini göstererek öc alma zevkini tattı. Nasıl Kiche, kurtlarla beraber olduğu zaman öldürmek için köpekleri kandırıp kampın dışına çekmişse, o da aynı şe-

kilde Uzun Dudak'ı kandırıp Kiche'nin öc alacak çenelerine doğru yöneltti. Uzun Dudak'ın önünden kaçan Beyaz Diş çeşitli çadırların içine girip çıkıyor, etrafında dolaşarak karmakarışık bir yol izliyordu. Çok iyi bir koşucuydu, kendi büyüklüğündeki bir köpek yavrusuna ve Uzun Dudak'a oranla daha çevikti. Fakat bu kovalamaca sırasında bütün gücünü harcamıyordu. İzleyicisinin biraz ilerisinde koşuyordu.

Bu kovalamadan ve kurbanının bu devamlı yakınlığından heyecanlanan Uzun Dudak tedbiri elden bıraktı ve bulunduğu yerin durumunu unuttu. Bunu farkettiğinde de artık iş işten geçmişti. Son hızla bir çadırın etrafından koşarken sopasının ucunda bağlı halde yatan Kiche'nin üstüne yuvarlandı. Şaşkınlıktan haykırdı ve o anda kurdun çeneleri kenetlendi. Hayvan, bağlıydı ama, ondan kolay kolay kurtulamazdı. Durmadan dişleri ile yavruyu ısırıp yaralar açarken, kaçmaması için bacaklarından çekiştiriyordu.

Sonunda kurtulmayı başardı ama, perişan bir durumdaydı. Hem bedenen hem de ruhen hırpalanmış bir durumda yere çöktü. Dişlerin battığı yerlerde bütün tüyleri kabarmıştı. Olduğu yerde ayağa kalktı. Ağzını açarak onuru kırılan köpek yavrusuna özgü uzun çığlığı koparttı. Fakat bunu bile tamamlamasına izin verilmedi. Tam bu sırada Beyaz Diş koşarak geldi ve dişlerini Uzun Dudak'ın arka bacağına batırdı. Uzun Dudak'ta mücadele edecek hal kalmadığı için utanmayı bir yana bırakıp oradan kaçtı. Çadırına dönerken peşinden gelen Beyaz Diş bütün yol boyunca onu rahatsız edip durdu. Sonunda kadınlar imdadına yetişti, taş yağmuruna tutulan Beyaz Diş oradan ancak bu şekilde uzaklaştırılabildi.

Nihayet bir gün, hayvanın kaçmayacağından emin olan Gri Kunduz, Kiche'yi serbest bıraktı. Beyaz Diş, an-

nesinin özgürlüğüne kavuşmasına çok sevindi. Büyük bir sevinç içinde kampta onunla beraber dolaşmaya başladı. Annesiyle olduğu müddetçe de Uzun Dudak ondan epey uzakta duruyordu. Hattâ Beyaz Diş tüyleri kabarmış bir durumda bacaklarını gererek yanında yürüyünce, Uzun Dudak bu meydana okuyuşa aldırmıyordu. Budala değildi, öc almak için Beyaz Diş'in yalnız olduğu zamana kadar bekleyecekti.

Aynı gün Kiche ve Beyaz Diş kampın yakınındaki ormanın kenarına kadar gittiler. Annesini oraya adım adım çekmişti, şimdi de durduğu için daha ileriye götürmeye çalışıyordu. Dere, doğduğu mağara, huzur veren orman, sanki onu çağırıyor, yavru, annesinin de kendisiyle gelmesini istiyordu. Birkaç adım koşarak durdu, dönüp arkasına baktı. Annesi ise hiç kımıldamamıştı. Yalvarır gibi sızlandı, sonra şakacı bir ifadeyle çalıların altında koşmaya başladı. Annesi yine kıpırdamadı. Durup ona baktı, fakat annesi başını kampa doğru çevirince, yavru umudunu yavaş yavaş yitirdi.

Kendisini çağıran bir şey vardı ormanda. Bunu annesi de hissediyordu. Fakat o, daha kuvvetli olan başka bir sesi, ateşin ve insanın sesini duyuyordu. Bu sese yalnız hayvanlar içinde köpekle kardeş olan kurt cevap verebilirdi.

Kiche döndü ve yavaş yavaş kampa doğru koşmaya başladı. Kampın ona yaptığı baskı, bağlı olduğu sopanın fiziksel baskısından daha kuvvetliydi. Görünmeyen gizli tanrılar onu hâlâ sımsıkı tutuyorlar, gitmesine izin vermiyorlardı. Beyaz Diş bir huş ağacının gölgesine oturup sessiz sessiz ağladı. Havada köleliğinden önceki özgür hayatını hatırlatan kuvvetli bir çam ve odun kokusu vardı. Fakat o, henüz büyümekte olan bir yavru olduğundan annesinin sesi, insanın ya da ormanın sesinden daha kuv-

vetliydi. Bu kısa hayatı boyunca hep annesine dayanmıştı. Bağımsızlık saati elbette gelecekti. Onun için ayağa kalkıp üzüntüyle kampa doğru koşmaya başladı. Arada bir iki defa ağlamak, ormanın derinliklerinden kendini çağıran sesi dinlemek için durdu.

Ormanda yavrusu ile beraber yaşayan bir annenin hayatı kısadır, fakat insanın egemenliği altında iken bu, bazen daha da kısadır. Beyaz Diş için de durum böyleydi. Gri Kunduz'un Üç Kartal'a borcu vardı. Üç Kartal Mackenzie ırmağından Büyük Köle Gölü'ne kadar uzanan bir yolculuğa çıkacaktı. Bu borca karşılık olarak bir parça kırmızı kumaş, bir ayı postu, yirmi tane kurşun ve Kiche verilecekti. Beyaz Diş annesinin Üç Kartal'ın kayığına bindirildiğini görünce ardından gitmek istedi. Üç Kartal'ın tokadı ile sırt üstü kıyıya düştü. Kayık hareket etti. Gri Kunduz'un, geri dön, diye haykırmasına kulak asmayıp suya atladı ve arkalarından yüzmeye başladı. Annesini kaybetmek korkusundan dolayı o kadar büyük bir dehşet içindeydi ki Beyaz Diş, tanrı gözüyle baktığı insan - hayvanı bile umursamıyordu.

Fakat tanrılar kendilerine boyun eğilmesine alışık olduklarından Gri Kunduz onu yakalamak için öfkeyle bir sandala atladı. Beyaz Diş'in yanına gelince uzanıp ensesinden yakaladı ve sudan çıkarttı. Onu kayığın içine hemen bırakmadı. Bir eli ile havada tutup, diğeri ile dövdü. İşte dayak buydu. Eli ağırdı. Feci halde canını acıtan vuruşlar gittikçe hızlanıyordu.

Yağmur gibi üstüne inen bu sağlı sollu vuruşların etkisi ile Beyaz Diş, tıpkı düzensiz bir sarkaç gibi ileri geri sallanmaya başladı. İçinde çeşitli duygular beliriyordu. İlk önce şaşırdı. Sonra inen tokatların etkisi ile birkaç defa haykırarak geçici bir korku duydu. Fakat bunu çabucak bir öfke izledi. Yaratılışındaki özgürlük duygusu ken-

dini gösterdi ve hiç korkmadan öfkeli tanrıya dişlerini gösterip hırladı. Tokatlar daha da hızlanıp ağırlaşarak canını acıtmaya başladı.

Gri Kunduz dövmeye devam ettikçe Beyaz Diş durmadan hırlıyordu. Fakat bu uzun zaman süremezdi. Birinden birinin vazgeçmesi gerekiyordu, bu da Beyaz Diş oldu. İçine yeniden bir korku düştü. Çünkü ilk defa olarak tartaklanıyordu. Daha önce arasıra yediği sopa ve taş darbeleri bunun yanında okşama gibi kalıyordu. Canı yandığı için ağlayıp bağırmaya başladı. Bir müddet daha tokatların etkisi ile bağırdı. Fakat korku, yerini dehşete bıraktı. Sonunda bu haykırışlar dayağın ritmine uymayan sürekli bir ağlama halini aldı.

Sonunda Gri Kunduz dövmeyi kesti. Öbür elinde asılı duran Beyaz Diş ağlamaya devam etti. Bu, efendisini tatmin etmiş olacak ki, onu sertçe kayığın içine fırlattı. Bu arada kayık ırmağın aşağısına doğru ilerlemişti. Gri Kunduz küreği aldı. Beyaz Diş ayağının altındaydı. Vahşi ve can yakıcı bir tekme attı. O anda Beyaz Diş'in özgür yaratılışı yeniden öne geçti ve hayvan dişlerini çarığın içindeki ayağa batırdı.

Daha önce yediği dayak şimdikinin yanında hiç kalıyordu. Gri Kunduz'un öfkesi müthişti. Beyaz Diş'in korkusu da aynı şekildeydi. Bu sefer yalnız elini değil, aynı zamanda da tahta küreği kullanıyordu. Sandalın içine yeniden fırlatıldığında baştan aşağı çürük içinde kalan küçük vücudu acıyordu. Bu sefer Gri Kunduz bilerek tekme attı. Beyaz Diş adamın ayağına bir daha saldırmaya kalkışmadı. Köleliğinde yeni bir ders daha almıştı. Ne olursa olsun efendisi ve kendisinden üstün olan bir tanrıyı ısırmaya asla kalkışmayacaktı. Efendisinin vücudu kutsaldı, kendisi gibi birinin dişleri ile kirletilemezdi. Bu,

suçların en büyüğü idi ve apaçık meydandaydı. Böyle bir suç ne bağışlanır ne de hoşgörülürdü.

Kayık kıyıya vardığında Beyaz Diş ağlıyor ve hiç kımıldamadan Gri Kunduz'un buyruğunu bekliyordu. Gri Kunduz'un izni ile kıyıya çıkabilirdi. Kıyıya fırlatıldığında hızla yanlamasına düştü ve henüz yeni olan yaraları feci şekilde acıdı. Titreyerek ayaklarının üstünde doğrulup ağlamasına devam etti. Bütün olanları kıyıdan seyreden Uzun Dudak hızla üstüne atılarak yere yuvarladı ve dişlerini batırdı. Beyaz Diş kendisini savunamıyacak kadar güçsüzdü, eğer Gri Kunduz tekmesi ile Uzun Dudak'ı epey uzağa fırlatmasaydı sonu kötü olacaktı. İnsan-hayvanın adaletiydi bu. Beyaz Diş, o acınacak durumunda bile efendisine karşı minnettarlık duydu. Gri Kunduz'un ayaklarının dibinde topallıyarak uysal bir şekilde köydeki çadıra döndü. Beyaz Diş ancak tanrıların ceza verebileceğini ve bu haklarını kendilerinden aşağı olan yaratıklara karşı kullandıklarını işte bu şekilde öğrendi.

O gece herşey sessizken Beyaz Diş annesini hatırlayarak üzüldü. Bu üzüntüsünü yüksek sesle belirtip ağlamaya başlayınca Gri Kunduz'u uyandırıp dayak yedi. Bundan da tanrılar yakınında olduğu zaman sessiz bir şekilde üzülmeyi öğrendi. Fakat bazen kendi başına ormanın kenarına gidiyor, üzüntüsünü açığa vurup, hıçkırıklarla ve yüksek sesle ağlıyordu.

Mağaranın, derenin anılarına işte bu sırada kapılıp ormana geri dönebilirdi. Ama annesinin anısı ona engel oluyordu. Nasıl avcılar ava gidip dönüyorsa bir gün o da köye dönecekti. Bu yüzden annesini bekleyerek köleliğine devam etti.

Bu, tam anlamıyla mutsuz bir kölelik sayılmazdı. Onun ilgisini çeken birçok şey vardı. Daima yeni olaylarla karşılaşıyordu. Bu tanrıların yaptığı acayipliklerin so-

nu yoktu, kendisi de bu acayiplikleri görmeyi her zaman merak ediyordu. Ayrıca Gri Kunduz'la iyi geçinmesini de öğreniyordu. Efendisi ondan tam bir boyun eğme bekliyor, bunun karşılığında da o, dayaklardan kurtuluyor, kendisine hoşgörüyle davranılıyordu.

Gri Kunduz bazen önüne bir parça et atıyor, diğer köpeklerin onu yemesine engel oluyordu. Böyle bir parça et çok kıymetliydi. Anlayamadığı bazı nedenlerden dolayı bu bir parça ete, kadınların attığı bir düzine etten daha fazla değer veriyordu. Gri Kunduz onu ne seviyor, ne de okşuyordu. Belki elinin ağırlığı, belki adaleti, belki büyük kuvveti ve belki de bütün bunların hepsi birden, Beyaş Diş'i etkiliyordu. Çünkü asık suratlı efendisi ile arasında bir bağ meydana gelmişti.

Sopanın, taşın, tokatın kuvvetiyle olduğu kadar bazı gizli nedenlerin etkisi ile de, Beyaz Diş'in kölelik zinciri perçinleniyordu. Ta başta, insanların yaktığı ateşe yaklaştıran soyunun taşıdığı bütün özellikler, bu gelişmede yararlı olan özelliklerdi. Bu özellikler onda da durmadan gelişiyor ve her zaman perişanlıkla birlikte benliğini saran kamp hayatı, kendisini gizli gizli ona sevdiriyordu. Fakat Beyaz Diş bunun farkında bile değildi. Kiche'yi kaybetiği için üzülüyor, onun döneceğini umuyor ve bir zamanlar kendisinin olan özgür dünyaya karşı dayanılmaz bir özlem duyuyordu.

VI

KİMSESİZ

Uzun Dudak dünyasını öylesine karartıyordu ki, Beyaz Diş yaratılışının gerektirdiğinden daha acımasız ve yırtıcı bir durum aldı. Vahşilik onun yaratılışının bir parçasıydı ama, gelişmekte olan bu yönü gereğinden ileri gitti. İnsan - hayvanlar arasında adı «günahkâr»a çıktı. Kampta ne zaman bir olay çıksa, gürültü, kavga, dövüş olsa, ya da, et çalındı, diye bir kadının haykırışları duyulsa mutlaka Beyaz Diş'i bu olaya karışmış sayıyorlardı. Bu davranışlarının nedenini aramaya gerek bile görmüyorlardı. Yalnız sonucuna bakıyorlardı ve sonuçları da daima kötü oluyordu. Sinsi, hırsız, kavgacı, kışkırtıcı bir hayvandı. Tıpkı bir ok gibi kaçmak için tetikte beklerken, öfkeli bir kadın onun hayırsız bir kurt olduğunu ve sonunun mutlaka kötüye varacağını yüzüne haykırıyordu.

Kendisini kalabalık kampta yapayalnız buldu. Bütün yavru köpekler Uzun Dudak'ın peşinden gidiyordu. Beyaz Diş'le aralarında bir ayrılık görmüşlerdi. Belki de onun vahşi orman hayvanı olduğunu sezmişler, evcil köpeklerin bir kurda karşı duydukları içgüdüsel düşmanlığı duymuşlardı. Her ne olursa olsun, eziyet ederken bile, daima Uzun Dudak'la birlik oluyorlardı. Bir kere kendisine karşı olduklarını belirttikten sonra bunu anlatmak için durmadan neden arıyorlardı. Zaman zaman Beyaz Diş'in dişlerini vücutlarında hissettikleri de oluyordu. Gördüğü davranışın acısını ününe uygun bir şekilde fazlasıyla çıkartıyordu. Pek çoğunu teke tek kavgada yenebilirdi, ama bu teke tek kavga fırsatını ona vermiyorlardı. Böyle bir kavganın başlaması kampın bütün küçük

köpeklerinin bir araya gelip üstüne atılması için bir işaretti.

Köpeklerin bütün bu hareketlerinden iki önemli şey öğrendi: Böyle kitle mücadelesinde kendisini nasıl koruması gerektiğini ve tek bir köpeğe kısa zamanda en büyük zararın nasıl verileceğini. Bir düşman kitlesi ortasında yere devrilmemek için yaşamaya devam etmek demekti, o da bunu öğrendi. Düşmemek için kedi gibi çevikleşti. Sırası gelince büyük köpekler de vücutlarının bütün ağırlığı ile arkadan, yandan saldıracak, kendisi ise havada ya da yerde eğilip bükülecek, geriye yana savulacak, fakat ayaklarının hiç bir zaman yerden kesilmemesine çalışacaktı.

Köpekler kavga ettiğinde, genellikle başlangıçta hırlayarak kabarıyor, bacaklarını geriyor, sonra saldırıya geçiyorlardı. Fakat Beyaz Diş, başlangıçtaki bu hareketleri yapmamayı öğrendi. Gecikmesi bütün köpek yavrularının üstüne saldırması demekti. İşini çabuk görüp uzaklaşması gerekiyordu. Onun için niyetini hiç belli etmemeyi öğrendi. Düşmanı kendisi ile mücadele etmek için daha hazırlanmaya zaman bulamadan saldırıyor ve birden ısırıp yaralıyordu. Anî ve ciddî bir zarar vermesini işte bu şekilde öğrendi. Ayrıca sürpriz yapmanın değerini de öğrendi. Gafil avlanmış, omuzu yarılmış, ya da daha ne olduğunu anlayamadan kulağı lime lime olmuş bir köpek yarı yenilmiş demekti.

Bundan başka ansızın saldırarak bir köpeği yere yıkmak çok daha kolay oluyordu. Böyle yere devrilmiş bir köpek bir an için olsa bile, çenesinin altındaki yumuşak kısmı daima açıkta bırakırdı. En kolay yaralanan ve can alıcı nokta da burasıydı. Beyaz Diş bu noktayı biliyordu. Bu, ona kurt soyunun avcılık özelliğinden miras kalmış bir yetenekti. Beyaz Diş saldırıya geçtiğinde daima şu yöntemi kullanıyordu: Birincisi, tek başına olan

küçük bir köpek buluyordu; ikincisi, onu şaşırtıp yere yuvarlıyor; üçüncüsü de gırtlağına dişlerini batırıyordu.

Henüz tam anlamıyla gelişmediği için çeneleri yeter derecede büyümemiş ve gırtlağa o öldürücü saldırıyı yapacak kadar kuvvetlenmemişti. Fakat birçok köpek yavrusu, Beyaz Diş'in amacını gösteren yaralı boğazla kampta dolaşıyordu. Bir gün bunlardan birini ormanın kenarında tek başına yakaladı ve şahdamarını ısırıp onu öldürmek için sürekli olarak boğazına saldırarak yere yıktı. O gece büyük bir kargaşalık çıktı. Yaptığı şey görülmüş, haber ölü köpeğin sahibine ulaştırılmıştı. Kızılderili kadınlar çalınan bütün etlerin sorumlusu olarak kendisini gösterdiler. Gri Kunduz bu bir sürü öfkeli sesten çok rahatsız oldu. Fakat suçluyu sakladığı çadırın kapısını dirençle tutarak, kabile halkının öc almasına izin vermedi.

Beyaz Diş'ten bütün insanlar ve köpekler nefret ediyordu. Bu dönemde bir an bile güven içinde değildi. Her köpeğin dişi, her insanın eli kendisine karşı idi. Kendi cinsi tarafından hırıltılarla, tanrıları tarafından ise buddua ve taşlarla karşılanıyordu. Heyecan içinde yaşıyordu. Sinirleri daima bozuktu. Birden vücuduna saplanacak umulmadık bir okun saldırısına karşı gözünü açmış, tetikte bekliyordu. Çabucak ve soğukkanlılıkla sıçrayıp dişlerini batırmak veya tehdit edici bir hırıltıyla atılmak için hazırlıklıydı.

Hırlamak meselesine gelince; kamptaki yaşlı-genç bütün köpeklerden daha korkunç bir şekilde hırlayabilirdi. Hırlamanın amacı tehdit ya da korkutmaktır, bu silâhın ne zaman kullanılacağını bilmek için iyi bir yargılama gereklidir. Beyaz Diş bunu nasıl ve ne zaman yapacağını biliyordu. Hırıltısında bütün kötülükleri, uğursuzlukları ve iğrençlikleri birleştiriyordu. Devamlı olarak kırışan

burnu, kabararak dalgalanan tüyleri, tıpkı kırmızı bir yılanınki gibi girip çıkan dili, yassılmış kulakları, nefretle parlayan gözleri, geriye doğru kıvrılmış dudakları ve apaçık gözüken salyalı dişleriyle hemen hemen bütün düşmanlarına karşı durabilirdi. Tedbirini alıp bir an durakladığında düşünmek ve nasıl hareket edeceğine karar vermek için son derece önemli bir fırsat kazanmış oluyordu. Fakat böyle bir duraklama çoğunlukla saldırının kesilmesine kadar sürüyordu. Birden fazla köpeğin önünde bu hırlama, Beyaz Diş'e, onları yenmek için büyük bir kuvvet veriyordu

Bütün köpek yavrularından ayrı, kimsesiz bir hayvandı o. Kanlı yöntemleri, insanı hayrette bırakan becerikliliği ile kendisine yapılan eziyetleri bu köpek sürüsüne fazlasıyla ödetti. Onun, sürünün yanında koşmasına izin verilmediği gibi yarattığı birçok olay yüzünden hiç bir köpeğin sürüden ayrılması da mümkün olmuyordu. Beyaz Diş buna asla izin vermiyordu. Köpek yavruları onun birdenbire saldırıp, yol kesmek için kullandığı yöntemlerden dolayı kendi başlarına dolaşmaktan korkuyorlardı. Uzun Dudak dışında, kendilerinin yarattıkları bu korkunç düşmana karşı iki taraflı bir savunmada bulunmak için hep bir arada olmak zorunda idiler. Yalnız başına ırmak kenarında dolaşan bir köpek yavrusu ya ölmüş, ya da kendisine tuzak kuran kurt yavrusundan kaçarken acı ve dehşet dolu çığlığı ile kampı ayağa kaldırmış demektir.

Fakat bütün köpek yavrularının bir arada kalmaları gerektiğini iyice öğrenmelerine karşın, Beyaz Diş'in misilleme hareketleri hiç bir zaman sona ermedi. Onları yalnız başlarına yakaladığında üstlerine atılıyordu. Onlar da bir arada olduklarında ona saldırıyorlardı. Onun ortaya çıkması bile peşinden koşmaları için yeterli olu-

yordu, böyle anlarda onlardan daha çabuk koşması Beyaz Diş'i esenliğe kavuşturuyordu. Böyle bir kovalama sırasında arkadaşlarının önüne geçen köpeğin vay haline! Beyaz Diş en önde koşan izleyicisinin üstüne ansızın atılıp, sürü yetişene kadar onu baştan aşağı yaralamasını öğrenmişti. Bu sık sık oluyordu, çünkü bir kere çığlık işitmeye görsünler, bu kovalamanın heyecanı arasında kendilerini tamamen unutuyorlardı, fakat Beyaz Diş hiç bir zaman unutmuyordu. Koşarken geriye kaçamak bakışlar attığından, önde koşan izleyicisinin üstüne atılmak için daima hazırlıklıydı.

Köpek yavruları oyuna çok düşkündür. Onlar için bu bir gereksinme olduğundan mücadeleleri sırasında bile kendilerine oyun çıkartıyorlardı. İşte bu nedenle Beyaz Diş'i yakalamak, her seferinde de tehlikeli olmasına karşın, başlıca oyunları olup çıktı. Beyaz Diş ise en çabuk koşan kendisi olduğundan hiç bir tehlikeye atılmaktan çekinmiyordu. Annesinin dönüşünü boşuna beklediği bu dönemde sürüyü yakındaki ormanlar arasında çılgınca bir takibe sürükledi. Fakat sürü, her zaman olduğu gibi, onu yine kaybetti. Ağaçların arasından babasının, annesinin yaptığı gibi sessizce koşarken, onların bağırıp çağırmaları nerede olduklarını ona gösteriyordu. Ayrıca ormanla olan ilişkisi onlardan daha çok ve doğrudan doğruya idi. Ormanın sır ve tuzaklarını daha iyi biliyordu. İzini kaybettirmek için kullandığı başlıca hilesi suya girmek ve sonra onlar, etrafında yaygaralar kopartırken, yakındaki bir çalılıkta sessizce gizlenmekti.

Kendi cinsinden ve insanlardan nefret gördüğü, hiç durmadan onlarla mücadele ettiği için büyümesi çabuk, fakat tek yönlü oluyordu. İçindeki şefkat ve sevginin filizlenmesi olanak dışıydı. Böyle şeyler için en küçük bir umudu bile yoktu. Kuvvetliye boyun eğmek, zayıfı ez-

mek kuralını öğrenmişti. Gri Kunduz kuvvetli bir tanrıydı. Bu yüzden Beyaz Diş ona boyun eğiyordu. Fakat kendisinden küçük olan köpek, ezilmesi gereken zayıf bir yaratıktı. Onunki kuvvet yönünde bir gelişmeydi. Devamlı acı çekmek, hattâ mahvolmak tehlikesine karşı koyabilmek için, yırtıcı ve kendisini koruyucu özellikleri aşırı derecede gelişmişti. Diğer köpeklerden daha çabuk hareket ediyor, koşuyordu. Onlara oranla daha hileci, daha öldürücü, daha çevikti. Çelik gibi kasları, sinirleri ile ince uzun, cesur zalim, yırtıcı ve akıllı bir hayvan olup çıktı. Bütün bu niteliklere sahip olması şarttı, aksi halde ne ayakta durabilecek, ne de içinde bulunduğu bu düşman çevrede yaşayabilecekti.

VII

TANRILARIN İZLERİ

O yılın sonbaharında günler kısalır, hava soğurken, Beyaz Diş özgürlüğünü elde etme şansını kazandı. Köyde birkaç gündür büyük bir telâş vardı. Yaz kampı kapatılmış, bütün kabile sandık-sepet, sonbahar avı için hazırlanıyordu. Beyaz Diş meraklı gözlerle bütün bunları seyretti ve çadırlar sökülmeye, eşyalar kıyıdaki kayıklara yüklenmeye başlandığı zaman, durumu anladı. Kayıklar daha şimdiden hareket etmiş ve bazıları ırmağın aşağılarında gözden kaybolmuştu bile.

Hemen hemen bilinçli olarak geride kalmaya karar verdi. Kamptan ormana kaçmak için bu fırsatı bekledi. Buz tutmaya başlayan ırmakta izini kaybettirdi. Sonra sık bir çalılığın içine büzülüp bekledi. Zaman geçti ve saatler süren bir uykuya daldı. Gri Kunduz'un adını çağı-

ran sesi ile uyandı. Başka sesler de vardı. Beyaz Diş, bu aramaya Gri Kunduz'un karısı ile oğlu Mit-sah'ın da katıldığını anlıyordu.

Beyaz Diş, korku ile titredi. İçinden, saklandığı yerden çıkmak geldiyse de olduğu yerde kaldı. Bir müddet sonra sesler kesildi, o zaman bu başarısını kutlamak için sürünerek dışarı çıktı. Hava kararıyordu, bir müddet özgürlüğün tadını çıkartarak ağaçlar arasında oynadı. Sonra ansızın yalnızlığının farkına vardı. Düşünmek için oturdu, ormanın sessizliğini dinlerken kuşkulanmaya başladı. Hiç bir kıpırtı olmaması, hiç bir sesin duyulmaması uğursuz gibi geliyordu ona. Görünmeyen ve tahmin edilemeyen bir tehlikenin pusuya yattığını hissediyordu. Ağaçların hayâl gibi görünen gövdelerinden, bütün tehlikeli şeyleri gizleyebilecek olan gölgelerden şüpheleniyordu.

Sonra hava soğuktu. Burada sokulup yatacak ılık bir çadır da yoktu. Soğuktan ayakları dondu. Durmadan ön ayaklarından önce birini sonra diğerini kaldırıyordu. Üstlerini örtmek için tüylü kuyruğunu kıvırdı ve aynı anda bir düş görmeye başladı. Bunda bir acayiplik yoktu. Gözlerinin önüne anılar yığılmaya başlamıştı. Yeniden kampı, çadırları ve yanan ateşin alevini görür gibi oldu. Kadınların tiz, erkeklerin kalın seslerini, köpeklerin hırıltısını duydu. Acıkmıştı, kendisine atılan et ve balık parçalarını hatırladı. Burada et yoktu, sadece kendisini korkutan, giderilmesi imkânsız bir sessizlik vardı.

Kölelik duygusu onu yumuşatmış, sorumsuzluk zayıf duruma düşürmüştü. Nasıl geçineceğini hiç düşünmemişti. Gece oluyordu. Kampın telâş ve gürültüsüne, devamlı olay ve seslere alışık olan duyguları şimdi işlemez durumdaydı. Artık yapacak, görecek, işitecek hiç bir şey yoktu. Sessizliğin bozulduğunu, doğanın harekete geldiği-

ni duymak için duygularını zorladı. Bu hareketsizlik yüzünden ve yaklaşmakta olan korkunç bir tehlikeyi hissettiğinden dehşete düştü.

Büyük bir korkuya kapıldı. Görüş alanında kocaman, şekilsiz bir şey, koşturup duruyordu. Ayın yüzünü örten bulutlar çekildiği için bir ağacın yere vuran gölgesi idi bu. İçi rahatlayarak hafifçe ağlamaya başladı. Sonra pusuya yatmış tehlikelerin dikkatini çeker korkusu ile sesini kesti.

Gecenin serinliğinde bir ağacın çatırtısı büyük bir gürültü yaptı. Bu, tam tepesinde olmuştu. Korku ile haykırdı. Müthiş bir paniğe kapılarak çılgın gibi köye doğru koşmaya başladı. İnsanın koruyuculuğu ve arkadaşlığına karşı büyük bir gereksinme duyuyordu. Burun deliklerinde kamp dumanının kokusu vardı. Kulaklarında kampın sesleri, bağırmaları çınlıyordu. Ormandan çıkıp gölge ve karanlık olmayan, ayın aydınlattığı açıklık bir alana geldi. Ama köyü göremedi. Tamamen unutmuştu bunu. Köy gitmişti.

Çılgın gibi koşmaktan vazgeçti. Kaçacak hiç bir yer yoktu. Çöp birikintilerini, atılmış paçavra ve bezleri koklayarak umutsuz bir halde ıssız kampı dolaştı. Öfkeli bir kadının arkasından yağdıracağı taşlara, Gri Kunduz'un gazapla üzerine inen eline razı idi. Uzun Dudak'ı, korkuyla hırlayan bütün köpek sürüsünü sevinçle karşılayacaktı.

Bir zamanlar Gri Kunduz'un çadırının olduğu yere geldi. Alanın tam ortasında durdu. Burnunu aya doğru kaldırdı. Boğazı sert bir şekilde kasılırken ağzını açtı ve sonra yalnızlığı, korkusu, annesi için duyduğu kederi, geçmişteki üzüntü ve acıları ile, gelecekteki tehlikelere karşı duyduğu kuşku insanın yüreğini parçalayan bir sesle tıpkı bir sabun köpüğü gibi yükseldi. Bu onun gırtlaktan çıkarttığı uzun ve acı dolu ilk ulumasıydı.

Günün ışıması korkularını yatıştırdı ama, duyduğu yalnızlığı daha da artırdı. Kısa bir zaman önce kalabalık olan bu çıplak toprak, yalnızlığını daha fazla hissettiriyordu. Karar vermesi uzun sürmedi. Ormana girerek ırmağın aşağısına doğru kıyıyı izlemeye başladı. Bütün gün koştu. Hiç dinlenmedi. Sanki hiç durmadan koşmak için yaratılmıştı. Demir gibi olan vücudu yorgunluğa aldırmıyordu bile. Yorulduğu zaman ise soyunun dayanıklılığı, onu sonsuz bir çaba harcamaya ve artık şikâyete başlayan vücudunu daha ilerilere taşımaya zorluyordu.

Irmağın dik uçurumlara doğru aktığı yerde, gerideki yüksek dağlara tırmandı. Yüzerek ya da yürüyerek geçtiği ana ırmağa, çay ve dereler karışıyordu. Sık sık ırmağın üstünde tutmaya başlayan buzlardan geçti. Birkaç defa da bunları kırdığından soğuk suyun akıntısına kapılmamak için mücadele etmek zorunda kaldı. Tanrıların ırmağı bırakıp karadan gideceklerini düşündüğünden durmadan ayak izlerini arıyordu.

Beyaz Diş kendi türünden olanlara göre çok akıllı idi. Fakat Mackenzie ırmağının diğer kıyısını görecek kadar ileri görüşlü değildi. Ya tanrıların ayak izleri orada ise ne olacaktı? Bu düşünce aklına hiç gelmedi. İlerde büyüyüp akıllandıktan, yapacağı birçok yolculuklar vasıtasıyla ayak izlerini, ırmakları daha iyi tanıdıktan sonra, belki o zaman böyle bir olabilirliği düşünecekti. Fakat böyle zihinsel bir güce ancak gelecekte kavuşacaktı. Şimdilik kendi kendine hesaplar yaparak, Mackenzie ırmağının bu kıyısında körükörüne koşuyordu.

Bütün gece karanlıkta gecikmesine sebep olan, fakat asla yıldırmayan şanssızlık ve engellerle karşılaştı. İkinci günün ortasında otuz saatten beri hiç durmadan koşmakta olduğu için demir gibi olan vücudu bile, artık pes diyordu. Onun yola devam etmesini asıl zihinsel daya-

nıklılığı sağlıyordu. Kırk saattir hiç bir şey yemediği için açlıktan halsiz düşmüştü. Buz gibi suda devamlı olarak ıslanması da etkisini gösteriyordu. Güzel postu kirlenmişti. Geniş tabanları berelenmiş kanıyordu. Topallamaya başlamış ve bu topallama saatler geçtikçe daha da artmıştı. Sanki bunu daha da beter duruma getirmek ister gibi hava kararmış, kar yağmaya başlamıştı. Eriyip tutmayan, ayaklarının altında kayan sulu bir kardı bu. Yürüdüğü alanı, toprağın bozuk taraflarını örttüğünden ayaklarının altındaki yolda daha zor ve acı çekerek ilerliyordu.

Av alanı o yönde olduğu için Gri Kunduz o gece Mackenzie ırmağının karşı kıyısında kamp kurmaya karar vermişti. Fakat karanlık basmadan biraz önce bir geyik, ırmağın bu kıyısına su içmek için gelmiş ve Gri Kunduz'un karısı Kloo-kooch tarafından görülmüştü. Eğer geyik su içmeye gelmese, Mit-sah kar yüzünden rotayı değiştirmese, Kloo-kooch geyiği görmese ve Gri Kunduz tüfeği ile şanslı bir atış yapmasa, bundan sonraki bütün maceraları başka türlü olacaktı. Gri Kunduz Mackenzie ırmağının bu kıyısına kamp kursaydı Beyaz Diş ya ölecek, ya da yırtıcı kardeşlerinin yanına varıp ölünceye kadar onlar gibi bir kurt olarak kalacaktı.

Gece olmuştu. Kar bütün şiddeti ile yağıyordu. Hafif hafif ağlayan Beyaz Diş sendeleyerek, topallayarak ilerlerken, karda yepyeni bir ize rastladı. Bu o kadar yeni bir izdi ki, derhal ne olduğunu anladı. Merakla sızlanarak ırmak kıyısından ayrılıp ağaçların arasındaki izi takip etti. Kulaklarına kampın sesleri geldi. Kamp ateşinin alevini, Kloo-kooch'un yemek pişirdiğini gördü. Gri Kunduz çömelmiş ağzındaki bir parça taze don yağını çiğniyordu. Kampta taze et vardı.

Beyaz Diş dövüleceğini umuyordu. Bu düşünce ile yere çökerken tüyleri hafifçe kabardı. Sonra yeniden iler-

ledi. Kendisini beklemekte olan dayaktan korkuyor, bundan hoşlanmıyordu. Fakat ateşin rahatlığı, tanrıların koruyuculuğu ve dostluğu, daha sonra kendisinin olacaktı, bunu biliyordu. Bu, düşmanlıktan doğan bir dostluk olmasına karşın, yine de onu tatmin eden bir dostluktu.

Korkudan yaltaklanarak, sürünerek ateşin ışığında belirdi. Gri Kunduz kendisini görerek yağı çiğnemeyi bıraktı. Beyaz Diş alçalmış ve boyun eğmiş bir durumda hırlayarak, mırıldanarak yavaş yavaş yaklaştı. Her adım atışta acı içinde yavaşlıyarak geldi ve Gri Kunduz'un tam karşısına çöktü. Sonunda kendisini bedenen ve ruhen gönüllü olarak teslim edip, efendisinin ayaklarının dibine uzandı. İnsanların yaktığı ateşin yanında oturmayı ve onlar tarafından yönetilmeyi, kendisi istemişti. Beyaz Diş cezalandırılmayı bekleyerek titredi. Üstündeki elde bir kıpırtı oldu. İneceğini sandığı elin altında istemeden yaltaklandı. Fakat darbe inmedi. Yukarı doğru bir bakış attı. Gri Kunduz don yağı parçasını ikiye bölüyor ve parçalardan birini ona veriyordu. İlk önce çok nazik, fakat biraz şüpheyle kokladı ve sonra yemeye başladı. Gri Kunduz ona et getirilmesini emretti ve o yerken diğer köpeklerden korudu. Beyaz Diş daha sonra minnettar ve memnun bir ifadeyle Gri Kunduz'un ayaklarının dibine uzandı. Gözlerini kırpıştırarak ve uyuklayarak; yarın kendisini kimsesiz bir durumda soğuk ormanın derinliklerinde başıboş giderken değil, fakat varlığını emanet ettiği, dayandığı insan - hayvanların kampında, tanrılarla beraber bulacağını bildiği için, zihnen güven içinde, kendisini ısıtan ateşe bakıyordu.

VIII

ANLAŞMA

Aralık ayı epey ilerlediğinde Gri Kunduz, Mackenzie ırmağının yukarısına doğru bir yolculuğu çıktı. Mit-sah ve Kloo-kooch da onunla geldiler. Değiş-tokuş ettiği ya da ödünç aldığı köpeklerin çektiği bir kızağı sürüyordu. Mit-sah'ın kullandığı ikinci ve daha küçük olan kızağa ise köpek yavrularından kurulu bir sürü koşulmuştu. Bu daha çok bir oyuna benziyordu ama, kendisini büyük adamların yaptığı işi yapıyor gibi hisseden Mit-sah'ın neşesi görülecek şeydi. Ayrıca o kızağa koşulan köpekleri kullanmasını ve eğitmesini de öğreniyordu. Kızak hemen hemen doksan kilo giyecek ve yiyecek taşıdığı için de bir iş görmüş oluyordu.

Beyaz Diş köpeklerin kızağa koşulduğunu daha önce de gördüğü için koşum takımlarının ilk defa takılışında pek fazla kızmadı. Boynuna, içine kuru yosun doldurulmuş bir tasma geçirdiler. Bu, göğsüne ve sırtına dolanmış bir kayışla iki dizgine bağlanmıştı. Kızağı çektiği uzun ip de işte bunlara tutturulmuştu.

Takımda yedi köpek yavrusu vardı. Beyaz Diş daha sekiz aylık, onlar ise yıl başında doğdukları için dokuz, on aylıktılar. Her köpek tek bir iple kızağa bağlanmıştı. İplerden hiç biri aynı uzunlukta değildi. Ve uzunluk farkı en azından bir köpeğin boyu kadardı. Her ip, huş ağacından yapılmış, alçak, karda iyi gidebilmesi için ucu yukarı doğru kıvrık olan kızağın baş kısmındaki bir halkaya geçirilmişti. Kızağın bu şekilde yapılmış olması toz gibi ve çok yumuşak olan kar üzerinde ağırlığın geniş bir alana yayılmasını sağlıyordu. Ağırlığın bu geniş alana yayıldığını farkeden köpekler, iplerinin ucunda tıp-

kı bir yelpaze gibi açılıyor ve hiç bir köpek diğerinin ayağına basmıyordu.

Bu açılmanın yararlı bir yanı daha vardı. Çeşitli uzunluklardaki ipler, köpeklerin önde koşana saldırmasını önlüyordu. Bir köpeğin diğerine saldırması için daha kısa ipe bağlı olan köpeğe doğru geri dönmesi gerekiyordu. Bu durumda hem kendisine saldıranla, hem de kızağı sürenin kamçısı ile karşılaşacaktı. İşin en acayip yanı önündeki köpeğe saldırmaya kalkışan kızağı daha hızlı çekiyordu. Bu durumda da kızak daha hızlı gidiyor ve üstüne saldırılan köpek de daha çok koşuyordu. Bu yüzden arkadaki köpek öndekini hiçbir zaman yakalıyamıyordu. O daha hızlı koştukça, öndeki daha hızlı kaçıyor ve böylece bütün köpekler daha hızlı koşuyorlardı. Hızla giden kızak bir rastlantı olarak yönünü değiştirirse, o zaman da sürücüsü hayvanlar üzerindeki üstünlüğünü fazlalaştırıyordu.

Mit-sah daha çok babasına benziyordu ve onun zekâsına sahipti. Eskiden Uzun Dudak'ın Beyaz Diş'e yaptığı eziyeti görmüş, fakat o sırada Uzun Dudak başka bir adamın köpeği olduğu için Mit-sah arada sırada onu kerkutmak için bir taş atmaktan ileri gitmeye hiç bir zaman cesaret edememişti. Fakat şimdi Uzun Dudak kendi köpeği olduğundan onu en uzun ipin ucuna bağlayarak öcünü almak olanağını buldu. Bu durum Uzun Dudak'ın önder olmasını sağladı. Görünüşte ona şeref verilmişti ama, aslında bütün şerefler ondan alınmış ve sürünün kabadayısı, efendisi olacağına onlardan eziyet görmeye başlamış, onların nefretini de kazanmıştı.

En uzun ipin ucunda olduğu için hepsinin önünde koşarken köpekler gözlerini ondan ayırmıyorlardı. Bütün gördükleri onun tüylü kuyruğu ve çabuk çabuk hareket

eden arka bacakları idi. Bu görünün onun kabarık yelesinden, parıldayan dişlerinden daha korkunç değildi. Ayrıca köpekler çok kararlı hayvanlar olduklarından, onu koşarken görmek, kendilerinden kaçtığı düşüncesini veriyor, bu yüzden de arkasından koşmak isteğini duyuyorlardı.

Kızak hareket ettiği an bütün sürü Uzun Dudak'ın peşinden gün boyunca süren bir kovalamacaya başlıyordu. Hayvan ilk başta, bu rütbesini kıskanıp öfkelenen izleyicilerine saldırmaya kalkıştı, ama böyle anlarda Mit-sah, geyik bağırsağından yapılmış bir metre boyundaki kırbacını yüzünde şaklatarak onu dönüp koşmaya zorluyordu. Uzun Dudak bu köpek sürüsüne karşı koyabilirdi ama, o kırbaca asla. Bu yüzden de ona ipini gergin, böğrünü ise arkadaşlarından uzakta tutmaktan başka çare kalmıyordu.

Fakat kızılderilinin kafasında daha başka sinsi düşünceler de vardı. Sürünün önderine bu sonu gelmiyen kovalama sırasında şans tanımak için diğer köpeklere oranla daha hoşgörülü davranıyordu. Bu hoşgörü onların daha da kıskanıp nefret etmesine neden oluyordu. Mola verdikleri zaman Mit-sah yalnız ona et veriyordu. Bu ise onları çılgına çeviyordu. Uzun Dudak etini yerken Mit-sah onu koruyor, bu arada köpekler kamçının ulaşamadığı bir alanda öfkeden deliye dönüyordu. Verecek başka et kalmayınca da Mit-sah, sürüyü uzakta tutup Uzun Dudak'a yeniden et verecekmiş gibi yapıyordu.

Beyaz Diş işine iyice ısınmıştı. Tanrıların kurallarına kendiliğinden uyma işinde diğer köpeklere oranla daha çok yol almış ve onların isteğine karşı gelmenin ne kadar yararsız olduğunu adamakıllı öğrenmişti. Ayrıca köpek sürüsünden gördüğü eziyet onların Beyaz Diş'in gözünden düşmesine, insanın ise daha fazla değer kazan-

masına sebep oldu. Arkadaşlık konusunda kendi türüne bağlanmayı hâlâ öğrenmemişti. Zaten Kiche'yi de hemen hemen unutmuştu. Bu yüzden kendisi için tek çıkar yol efendisi olarak kabul ettiği tanrılara bağlılık göstermekti. Bunun gereği olarak da çok çalıştı, disiplini öğrendi ve uysal bir hayvan oldu. Bağlılık ve iyiniyet onun bu gayretini tanımlamaktadır. Bir kurt ve vahşi bir köpek evcilleştiği zaman, bunlar başlıca özellikleridir. Beyaz Diş bu özelliklere mükemmel bir şekilde sahipti.

Diğer köpeklerle Beyaz Diş arasında bir bağ kuruldu, fakat bu, daha çok bir savaş ve düşmanlık durumundaydı. Onlarla oynamayı hiç bir zaman öğrenememişti. Yalnızca nasıl dövüşeceğini biliyor, dövüştüğünde de Uzun Dudak'ın önderliği sırasında vücudunda açtıkları yara bereleri yüz misli geri veriyordu. Fakat Uzun Dudak, bağlı olduğu ipin ucunda arkadaşlarından kaçıp arkasındaki kızağı çektiği zamanlar dışında, artık önder değildi. Kampta devamlı olarak ya Mit-sah'ın ya Gri Kunduz'un ya da Kloo-kooch'un yanında duruyordu. Artık bütün dişler şimdi kendisine karşı olduğu ve bir zamanlar Beyaz Diş'in çektiği acıları kendisi de tattığı için tanrıların yanından uzaklaşmaya asla cesaret edemiyordu.

Uzun Dudak'ın devrilmesi ile sürünün önderi Beyaz Diş olabilirdi. Fakat o bu iş için fazla huysuz ve sorumsuzdu. Sürüdeki arkadaşlarını âdeta dövüyordu. Başka zaman onlara aldırmıyordu bile. O gelirken yoldan çekiliyorlar, içlerinde en cesuru bile önünden etini çalmaya kalkışamıyordu. Halbuki onlar Beyaz Diş etlerini alır korkusu ile çabuk çabuk yutuyorlardı. Beyaz Diş zayıfı ezmek, kuvvetliye boyun eğmek kanununu çok iyi biliyordu. Kendi etini elinden geldiği kadar çabuk yiyordu. İşte o zaman lokmasını daha bitirmemiş olan köpeğin vay haline! Dişlerini gösterip hırlıyor ve köpek üzün-

tüyle ağlarken, Beyaz Diş hayvancağızın payını onun hesabına yiyip bitiriyordu.

Arada sırada köpeklerden biri, öfkelenip baş kaldırmasına karşın derhal boyun eğmek zorunda kalıyordu. Beyaz Diş bu antrenmanları sürdürüyordu. Sürünün ortasında tek başına kaldığı için kıskançlık duyuyor ve sık sık bu durumdan kurtulmak için mücadele ediyordu. Fakat böyle mücadeleler çok kısa sürüyordu. Kendisi diğer köpeklere göre fazla çevikti. Köpekler daha ne olduğunu bile anlamadan yaralanıp kanları akmaya başlıyor, kavga edemeden dayak yiyorlardı.

Beyaz Diş, arkadaşlarının arasında tanrıların uyguladığı kızak disiplini kadar sert bir disiplin uyguluyordu. Serbest kalmalarına asla izin vermiyordu. Onları kendisine karşı asla azalmayacak bir saygı göstermeye zorluyordu. Aralarında istedikleri gibi davranabilirlerdi. Bu, onu hiç ilgilendirmiyordu. Fakat kendisini rahat bırakmalarını, aralarından geçerken yolundan çekilmelerini ve her zaman üstünlüğünü kabul etmelerini istiyordu. Bacaklarını germeye, dudaklarını büküp, tüylerini kabartmaya kalkışmaları, onun acımasız ve vahşi bir şekilde üstlerine atılıp bu davranışlarında hatalı olduklarını çabucak göstermesine neden oluyordu.

Son derecede zalimdi. Üstünlüğü çelik kadar sertti. Zayıfları öc alır gibi eziyordu. Çocukluk günlerinde annesiyle yalnız ve yardımsızken hayatları için amansız bir mücadeleye girişip, vahşi ormanlar arasında boşuna yaşamamışlardı. Üstün olan kuvvetler ona aldırmazken, o, yavaş yavaş yürümesini boşuna öğrenmemişti. Zayıfları ezdi, fakat kuvvetlilere daima saygı gösterdi. Gri Kunduz'la yaptıkları uzun yolculuk sırasında rastladıkları yabancı insan - hayvanların kampındaki büyük köpeklerin arasından korka korka geçti.

Aylar geçti. Gri Kunduz'un yolculuğu hâlâ devam ediyordu. Beyaz Diş uzun av yürüyüşleri ve kızaktaki devamlı çalışmalarının yardımı ile daha da kuvvetlendi. Zihinsel gelişmesi ise hemen hemen tamamlanmış gibiydi. Yaşadığı dünyayı tam anlamıyla öğrenmişti. Bu dünyanın dış görünüşü soğuk ve maddî idi. Gördüğü dünya ise vahşi, zalim bir dünya idi. Okşama, sevme, tatlılık diye bir şey yoktu bu dünyada.

Gri Kunduz'a karşı sevgi beslemiyordu. Onun bir tanrı olduğu gerçekti ama, son derecede zalim bir tanrı idi. Beyaz Diş, onun üstünlüğünü tanıdığına memnundu, fakat bu büyük bir zekâ ve zalimce bir kuvvetin üzerine kurulmuş bir üstünlüktü. Beyaz Diş'in bünyesindeki bir şey ona bu üstünlüğü arzu ettiriyordu, aksi halde özgürlüğüne kavuştuğu zaman ormandan geri dönüp gelmezdi. Kişiliğinde hiç ses vermeyen bazı derinlikler vardı. Gri Kunduz'un şefkatli bir sözü, elinin okşayan bir değmesi, bu derinliklerden ses getirebilirdi, fakat Gri Kunduz ne okşadı, ne de şefkatli bir söz söyledi. Onun alışkanlığı değildi. Onun üstünlüğü vahşiceydi, vahşice hükmediyordu, adaleti sopa ile yerine getiriyor, bir suçu vurduğu darbenin acısı ile cezalandırıyor, bir hüneri şefkat göstererek değil, yalnız vurmadan mükâfatlandırıyordu.

İşte bu yüzden Beyaz Diş, bir insan elinin bağışlayacağı mutluluğu tanımıyordu. Zaten o insan - hayvanın elinden hoşlanmıyordu. Onlardan daima kuşkulanıyordu. Bazen kendisine et verdikleri doğruydu ama, daha çok acı veriyorlardı. Eller, uzak durulması gereken şeylerdi. Taşları fırlatıyor, değnek, sopa, kamçıları vuruyor, tokat, darbe indiriyor ve bu eller ona dokunduğu zaman çimdik, bükme ve burmayla canını acıtmaya kalkışıyordu. Gittikleri yabancı köylerde rastladığı çocukların ellerinin acımadan can yaktığını öğrendi. Hattâ bir kere-

sinde emekliyen bir çocuk neredeyse bir gözünü çıkartıyordu. Bu deneylerden sonra bütün çocuklardan kuşkulanmaya başladı. Onlara hoşgörü gösteremezdi. Uğursuz elleri ile yaklaştıklarında kalkıp gidiyordu.

Büyük Köle Gölü'ndeki köylerden birinde, insan - hayvanın ellerinden sakındığı bir sırada, Gri Kunduz'dan öğrendiği kanunu hafifleten bir olayla karşılaştı. Yani en bağışlanmayacak suç olan bir tanrının elini ısırmanın bile zamanında bağışlanacağını öğrendi. Beyaz Diş köydeki bütün köpekleri kontrol ettikten sonra yiyecek aramaya çıktı. Bir oğlan çocuğu balta ile donmuş geyik etini kesiyordu ve ince dilimler karın üstünde uçuşuyordu. Eti yoklamak için Beyaz Diş yavaşça sokuldu ve durarak bu dilimleri yemeye başladı. Oğlanın baltayı bırakıp eline kısa bir sopa aldığını farketti. Beyaz Diş, üstüne inen sopadan tam zamanında sıçrayarak kurtuldu. Oğlan kendisini kovaladı, o ise köyde yabancı olduğu için kaçtığı iki çadırın arasında ve yüksek bir tepenin önünde sıkışıp kaldığını gördü.

Beyaz Diş için kaçacak yer yoktu. Kaçabileceği tek yer bu iki çadırın arasıydı, o yolu da çocuk tutmuştu. Elinde vurmaya hazır sopasıyla sıkıştırdığı avına doğru yaklaştı. Beyaz Diş çılgına dönmüştü. Kabararak ve hırlayarak oğlanı karşıladı. Adalet duygusu incinmişti. Yiyecek kanununu biliyordu. Donmuş et dilimi gibi artıklar, bulan köpeğe aitti. Bir suç işlememiş, hiç bir kanuna karşı gelmemişti, oysa bu oğlan kendisini dövmeye hazırlanıyordu. Beyaz Diş ne yaptığının pek az farkında idi. Ne olduysa bu büyük öfke anında oldu. Ve bunu o kadar çabuk yaptı ki çocuk bile farkına varamadı. Oğlanın bütün bildiği karların üzerine devrildiği ve sopayı tutan elinin Beyaz Diş'in dişleri tarafından yarıldığı idi.

Fakat Beyaz Diş tanrıların kanununa karşı geldiğinin farkındaydı. Dişlerini onlardan birinin kutsal etine batırmıştı, bunun için de müthiş bir cezadan başka bir şey bekleyemezdi. Kaçıp Gri Kunduz'un koruyucu bacakları arasına büzüldüğü sırada ısırılan oğlan ile ailesi öc alınmasını ricaya geldiler. Fakat istekleri yerine getirilmeden geri döndüler. Gri Kunduz, Beyaz Diş'i savundu. Mit-sah ve Kloo-kooch da öyle. Beyaz Diş ağız kavgasını dinliyor, öfkeli hareketleri seyrediyor ve davranışının doğru olduğunu anlıyordu. Çeşitli tanrılar olduğunu işte bu olay vasıtasıyla öğrendi. Kendi tanrıları ve başka tanrılar vardı, bunlar arasında da bir ayrım bulunuyordu. Adalet veya adaletsizlik, ikisi de birdi. Onun için herşeyi kendi tanrılarının elinden alması gerekiyordu. Fakat diğer tanrıların adaletsizliğine uğramak zorunda değildi. Yapılan adaletsizlikten dişleri ile sakınmak onun hakkıydı. Bu ayrıca tanrılar tarafından da uygulanan bir kanundu.

Daha o gün bitmeden Beyaz Diş bu kanun hakkında pek çok şey öğrenecekti. Tek başına ormanda odun toplayan Mit-sah eli ısırılan çocukla karşılaştı. Çocuğun yanında başka oğlanlar da vardı. Aralarında öfkeli bir ağız kavgası başladı. Sonra bütün çocuklar Mit-sah'a saldırdı. Durum Mit-sah'ın aleyhine idi. Her taraftan üstüne yumruklar iniyordu. Beyaz Diş önce seyretti. Bu tanrıların işi idi, kendisini hiç ilgilendirmezdi. Sonra bunun Mit-sah olduğunu, saldırıya uğrayanın kendi özel tanrılarından biri olduğunu farketti. Beyaz Diş'i hareket geçiren şey bir akıl yürütme sonunda ortaya çıkan zorlayıcı bir kuvvet değildi. Ansızın duyduğu büyük bir öfke onu saldırganların arasına sıçramaya zorladı. Beş dakika sonra ortalık kaçışan çocuklarla dolmuş ve birçoğunun karların üstüne akan kanı, Beyaz Diş'in dişleri-

nin boş durmadığını kanıtlamıştı. Mit-sah kampta olayı anlatınca Gri Kunduz, Beyaz Diş'e bol miktarda et verilmesini emretti. Oburca bunları yiyen Beyaz Diş, ateşin yanında uyuklarken yaptığı işin doğru olduğunu anlamıştı.

Beyaz Diş sıra ile edindiği bu deneylerin yardımıyla mülkiyet kanununu ve malın korunması görevini de öğrendi. Tanrısının vücudunu koruması ile tanrısının mülkünü korumasının arası tam bir adımdı. O da bu adımı attı. Tanrısının olan herşey, başka tanrıları ısırmak pahasına bile olsa, bütün dünyaya karşı korunacaktı. Bu yalnız, törelerce kutsal sayılan şeylere karşı saygısızca bir davranış değil, aynı zamanda da kötülüklerle dolu bir davranıştı. Bütün tanrılar baştan aşağı kuvvetliydi. bir köpek rakip olarak onlarla karşılaşamazdı. Bununla birlikte Beyaz Diş son derece yırtıcı bir durumda ve hiç korkmadan onlara karşı durmasını öğrendi. Görev duygusu, korkunun üstündeydi, hırsızlık eden tanrılar Gri Kunduz'un malına dokunmamayı öğrendiler.

Bu nedenle Beyaz Diş çabucak bir şey daha öğrendi. Hırsızlık eden bir tanrı genellikle korkak ve bir tehlike belirtisi karşısında hemen kaçmaya hazırdı. Ayrıca tehlikeyi haber verdikten kısa bir süre sonra Gri Kunduz'un yardıma geldiğini de öğrendi. Hırsızın kendisinden değil, fakat Gri Kunduz'dan korktuğu için kaçtığını anladı. Beyaz Diş havlayarak haber vermiyordu. Hiçbir zaman havlamazdı o. Onun usulü doğrudan doğruya bu çağrısız konuğa saldırıp mümkünse dişlerini ona batırmaktı. Huysuz ve yalnız olduğu, diğer köpeklerden de uzak durduğu için efendisinin malını büyük bir titizlikle koruyordu. Bu işi yapması için Gri Kunduz tarafından yetiştiriliyordu. Bunun bir nedeni de Beyaz Diş'i daha

yırtıcı, daha korkusuz, yalnız başına kaldığı anlarda kendisini kurtaracak bir hayvan yapmaktı.

Aylar geçtikçe köpekle insan arasındaki bu anlaşma daha da kuvvetleniyordu. Bu, ormandan ilk gelen kurdun insanla yaptığı çok eski bir anlaşma idi. Daha önceki kurt ve vahşi köpeklerin yaptığı gibi Beyaz Diş de çalışarak bu anlaşmayı kendi lehine çevirdi. Bunun koşulları oldukça yalındı. Et ve kandan yapılmış tanrının malı olabilmek için özgürlüğünü feda etmişti. Yiyecek, ateş, korunma ve dostluk tanrıdan elde ettiği şeylerden bazıları idi. Bunun karşılığında tanrının malını, vücudunu korudu, onun için çalıştı ve ona boyun eğdi.

Bir tanrıya sahip olmak, ona hizmet etmek demekti. Beyaz Diş'in görevi bu idi. Korktuğu için hizmet ediyordu; sevdiği için değil. Sevginin ne olduğunu bile bilmiyordu o. Kiche uzak bir anı idi. Kendisini insana adadığı için sadece ormanı ve soyunun özelliklerini terketmekle kalmıyor, aynı zamanda da eğer bir daha Kiche'ye rastlarsa, tanrısını bırakıp onunla gidemiyecek kadar, anlaşmanın gereklerine de uymuş oluyordu. İnsana olan bağlılığı özgürlük aşkından, türüne ve soyuna karşı olan sevgiden de daha büyük, hattâ var oluşun bir kanunu gibi geliyordu ona.

IX

KITLIK

Gri Kunduz uzun yolculuğunu bitirdiği zaman bahar yaklaşmıştı. Aylardan nisandı ve Beyaz Diş kendi köyüne döndüğünde tam bir yaşındaydı. Mit-sah artık koşumlarını çözmüştü. Henüz tam anlamıyla gelişmemişti

ama, Uzun Dudak'tan sonra köyün en iri yavrusu idi. Babası ile Kiche gibi uzun boylu ve kuvvetli idi. Daha şimdiden bütün büyük köpeklerle boy ölçüşebiliyordu. Fakat vücudu henüz dolgunlaşmamıştı. Zayıftı, bacakları uzundu. Postu tam anlamıyla gri idi, görünüş olarak gerçek bir kurttu o. Annesinden geçen dörtte bir köpek kanı fiziksel bakımdan onda hiçbir iz bırakmamıştı. Buna karşın onun zihinsel gelişmesinde büyük rol oynuyordu.

Köyde dolaşırken, bu uzun yolculuğa çıkmadan önce tanıdığı çeşitli tanrıları memnun bir şekilde hatırlıyordu, Sonra birçok köpek vardı. Yavrular da kendisi gibi büyümüştü. Büyük köpekler, hatırında kaldığı kadar iri ve korkunç görünmüyordu. Hem eskiden olduğu gibi onlardan pek fazla korkmuyordu. Kendisi için yeni olan hoş ve umursamaz bir rahatlıkla aralarında dolaşıyordu.

Baseek adındaki yaşlı, boz renkli, eskiden tanıdığı bir köpek, çocukluk günlerinde dişlerini gösterince, Beyaz Diş derhal ağlayıp sinmişti. O zamanlar ondan ne kadar güçsüz olduğunu öğrenmişti, şimdi de kendisinde meydana gelen büyük değişikliği ve gelişmeyi öğrenecekti. Baseek kuvvetten düşüp yaşlanırken, Beyaz Diş, gelişip güçlenmişti.

Yeni vurulmuş bir geyik kesilirken, Beyaz Diş, köpek dünyasındaki ilişkilerinin değiştiğini öğrendi. Kendi payına epeyce etli bir paçayla, bir kemik parçası düşmüştü. Baseek üstüne saldırdığı zaman, diğer köpeklerin rahatsız etmemesi için bir çalının arkasına çekilmiş, gözlerden uzak, eline geçirdiği bu ganimeti yemekle meşguldü. Daha kendisi bile ne yaptığının farkına varmadan, bu çağrısız konuğun üstüne atılıp, onu iki yerinden yaraladı. Baseek hasmının bu aşırı cesareti ve çevikliği karşısında şaşırdı. Kıpkırmızı kemik parçası aralarında dururken, sersem sersem Beyaz Diş'e bakakaldı.

Baseek yaşlıydı. Bir zamanlar kabadayılık kendine özgü bir özellik iken, şimdi diğer köpeklerin yavaş yavaş cüretli bir durum aldığını farkediyordu. Bunlar acı deneylerdi, çaresizlik içinde yutkundu ve onlarla mücadele edebilmek için kafasını toplamaya çalıştı. Eskiden olsa haklı bir öfkeyle çılgın gibi Beyaz Diş'in üstüne atılırdı. Fakat artık azalan kuvveti böyle bir davranışta bulunmasına izin vermiyordu. Öfkeyle kabararak kemik parçasının üstünden vahşi şekilde Beyaz Diş'e baktı. İçinde o eski günlerin korkusu yeniden dirilmeye başlayan Beyaz Diş'in cesareti kırılır gibi oldu, fakat şerefine yakışmayacak bir durumda geri çekilmemek için, çareler arayarak hafifçe hırladı.

İşte tam bu sırada Baseek büyük bir hatâ yaptı. Eğer öfkeli ve vahşi görünüşünü kaybetmeseydi, herşey yolunda gidecekti. Çekilip gitmek üzere olan Beyaz Diş, eti ona bırakıp uzaklaşacaktı. Fakat Baseek bekleyemedi. Zaferi çoktan kendisinin kazandığını düşünerek ete doğru ilerledi. Koklamak için dikkatsizce başını eğdiğinde, Beyaz Diş hafifçe kabardı. Baseek için durumu kurtarmak o zaman bile geç değildi. Etin üstünde öylece dursa ve başını kaldırıp öfkeyle baksaydı, Beyaz Diş eninde sonunda oradan savuşacaktı. Fakat taze et kokusu Baseek'in burun deliklerini doldurduğundan, açgözlülüğü onu bir lokma almaya zorladı.

Bu ise Beyaz Diş'in sabrının taşmasına yetti. Sürü arkadaşları üzerindeki üstünlüğü daha birkaç aylıktı. Birisi, kendisinin olan eti yerken, tembel tembel bakamazdı. Âdeti olduğu üzere hiç haber vermeden saldırdı. Birinci pençede Baseek'in sağ kulağı lime lime oldu. Hayvan bunun bu kadar çabuk olmasına şaşırdı. Fakat daha birçok korkunç şey aynı çabuklukla oluyordu. Yere yuvarlandı. Boğazına sarılan yavrudan kurtulup ayağa kalkmak

için mücadele ederken bu genç köpek, dişlerini iki kere omuzuna batırdı. Hayvanın çevikliği şaşırtıcıydı. Beyaz Diş'in üstüne boşuna saldırarak öfkeyle havaya pençe salladı. Bir dakika sonra burnu da yarıldığı için kavgayı bıraktı.

Şimdi durum değişmişti. Baseek biraz ilerde, çekilmeye hazırlanırken, Beyaz Diş kabarıyor, tehdit dolu bakışlarla kemik parçasının başında duruyordu. Bu şimşek gibi çakan gençle mücadeleye cesaret edemezdi. Yaklaşmakta olan ihtiyarlığın getirdiği güçsüzlüğünü, bir kere daha, fakat büyük bir acı ile hissetti. Şerefini korumak için giriştiği teşebbüs, gerçekten kahramancaydı. Sanki her ikisini de umursamıyor, değer vermiyormuş gibi sakin bir halde sırtını bu genç köpekle kemiğe dönerek heybetle uzaklaştı.

Bu olay Beyaz Diş'e hem büyük bir güven duygusu ve gurur vermiş, hem de etkisini göstermişti. Büyük köpekler arasında artık eskisi gibi korka korka yürümüyordu. Onlara karşı tutumu değişmişti, artık yenilgiyi kabul etmiyordu. Olay çıkmasın diye çevresine bakınarak gitmiyordu. Böyle bir şeyi aklına bile getirmiyordu. Aksine, yoluna devam ederken, kendisine dikkat edilmesini istiyordu. Yolunda giderken rahatsız edilmeyi ve hiçbir köpeğin ardına takılmasını istemiyordu. Bu yüzden hakkını arıyacaktı. Kendisini dikkate almaları gerekiyordu, bütün istediği buydu. Artık diğer köpek yavrularına ve kendi sürüsündekilere yapıldığı gibi, saygısızlık edilip, görmezlikten gelinemezdi. Diğer yavrular kenara çekiliyor, büyük köpeklere yol veriyor, zor kullanıldığında etlerini onlara bırakıyorlardı. Fakat kendisi ile arkadaşlık edilemeyen, huysuz, pek seyrek olarak sağına soluna bakan, korkunç, asık suratlı bir hayvan olan Beyaz Diş, artık kendisinden büyük köpeklerle bir kabul ediliyordu.

Onu kendi haline bırakmayı, düşmanca hareketlerden kaçınıp, dostluk gösterilerinde bulunmayı kısa zamanda öğrendiler. Eğer onu kendi haline bırakırlarsa, o da, onlara dokunmayacaktı. Birkaç girişimden sonra anladıkları bu duruma derhal razı oldular.

Yazın ortasında Beyaz Diş bir deney daha geçirdi. Avcılarla birlikte bir geyiğin ardından gittiğinde, köyün kenarına yeni bir çadır kurulmuştu. Dönüşünde bunu kontrol etmek için ıssız yolda ilerlerken, Kiche'ye rastladı. Bir an durup baktı. Belli belirsiz bir şekilde hatırladı. Fakat yalnız hatırladı. Anası yine eskiden olduğu gibi öfkeyle hırlamak için dudaklarını gerdi, işte o zaman yavrunun bütün anıları canlandı. Bu, her zaman bildiği hırıltıya bağlı olan, unutulmuş çocukluk günleri, bir anda aklına geldi. Tanrıları tanımadan önce anası, onun için, bütün evrenin merkezi idi. O zamanki duygular yine içini doldurdu. Sevinçle anasına doğru koştu, fakat o, keskin dişleriyle yanağını ta kemiğine kadar yırttı. Hayvancağız bu davranışın nedenini anlayamadı. Şaşkınlıkla geriledi.

Fakat Kiche'nin hatası değildi bu. Bir ana kurt, bir yıl önceki yavrularını asla hatırlayamazdı. Bu yüzden Beyaz Diş'i tanıyamadı. Kendisi için o, yabancı bir hayvan, çağrısız bir konuktu. Şimdiki küçük yavrularını böyle bir saldırıdan koruması gerekiyordu. Ona bu hakkı yavruları veriyordu.

Yavrulardan biri Beyaz Diş'e doğru ilerledi. Yarı kardeş sayılırlardı, ama bundan haberleri yoktu. Beyaz Diş merakla yavruyu kokladı, bunun üzerine Kiche üstüne atılıp yüzünü ikinci defa yaraladı. Hayvan biraz daha geriye çekildi. Bütün anılar dirildikleri yere gömülerek aralarındaki bağlar koptu. Yavrularını yalıyan ve sonra durup kendisine hırlayan Kiche'ye baktı. Kendisi için ar-

tık bir değeri yoktu onun. Bundan sonra onunla iyi geçinmeyi öğrenmesi gerekiyordu. Kiche'nin kendisi için ne anlama geldiğini bile unutmuştu. Nasıl annesinin bundan sonraki düşüncelerinde kendisinin bir yeri olmayacaksa, kendi düşüncelerinde de onun hiçbir yeri olmayacaktı.

Hâlâ sersemlemiş bir durumda, şaşkın şaşkın duruyordu. Bütün anılar unutulduğu için, Kiche onu kendi alanından tamamen uzaklaştırmaya kararlı bir halde üçüncü kez saldırdığında, bütün bunlar nedir diye merakla düşünüyordu. Beyaz Diş oradan uzaklaştırılmasına ses çıkartmadı. Kendi soyundan bir dişiydi o. Erkeklerin dişilerle kavga etmemesi soyunun bir kanunu idi. Bu kanun hakkında bir bilgisi yoktu. Zihninin yaptığı bir genelleme ya da deney ile elde edilen bir şey değildi. Bunu, geceleri ölümden ve bilinmeyen şeyden korktuğu için, ayla yıldızlara doğru ulumasına neden olan bir içgüdünün, onu gizli gizli kışkırtan bir kuvvetin yardımı ile hissediyordu.

Aylar geçti. Beyaz Diş'in kişiliği, soya çekimin ve çevrenin etkisi ile gelişirken, vücutça daha da kuvvetleniyor, toplayıp irileşiyordu. Soya çekim, hayatını etkiliyecek malzemeyi tamamlayan bir mayaya benzetilebilirdi. Bu maya çeşitli biçimlere sokulabilirdi ve birçok ihtimaller vardı. Ona özel bir biçim vermede çevrenin hizmeti oluyordu. Eğer Beyaz Diş insanın yaktığı ateşe gelmeseydi, orman onu gerçek bir kurt haline getirecekti. Fakat tanrılar ona başka bir çehre vermişler ve onu bir kurt köpeği yapmışlardı, ama o, artık bir köpekti, bir kurt değil.

İşte yaratılışındaki bu mayaya ve çevresindeki şeylerin baskısına göre, kişiliği belirli bir şekle sokulmuştu. Bundan kaçmak olanak dışıydı. Köpekler kendisi ile dö-

vüşmektense dost kalmanın daha iyi olduğunu anlayıp, Gri Kunduz'un onu her geçen gün daha fazla mükâfatlandırmasına karşın, o, daha huysuz, daha düşmanca tavırlı, daha yırtıcı bir hayvan olarak yetişiyordu.

Beyaz Diş'in kuvveti sanki bütün bu özelliklerinden ileri geliyordu. Bununla birlikte kendisini etkileyen bir tek eksiklikten yakınıyordu. Kendisine gülünmesine dayanamıyordu. İnsanların gülmesi nefret edilecek bir şeydi. Kendisi dışında, aralarında istedikleri her şeye gülebilirlerdi, buna aldırmıyor, fakat kahkahalar kendisine yöneldiği an, müthiş bir öfkeyle kapılıyordu. Ciddî, şerefine dokunan, sıkıcı bir kahkaha onu gülünçlük derecesinde çılgına çeviriyordu. O kadar öfkelendirip üzüyordu ki, saatlerce ifrit kesiliyordu. O zaman kendisine dokunacak köpeğin vay haline. Gri Kunduz'un buna nasıl bir kanunla son vereceğini çok iyi biliyordu. Gri Kunduz'un arkasında cennetten çıkma bir sopa bulunuyordu. Fakat köpeklerin arkasında açıklık bir alandan başka hiç bir şey yoktu ve kendisine gülündüğü için çılgına dönen Beyaz Diş ortaya çıkınca bu alanda âdeta uçuşuyorlardı.

Hayatının üçüncü yılında Mackenzie'li kızılderililer büyük bir kıtlıkla karşılaştılar. Kışın ren geyikleri her zaman kışladıkları alanı terkettiler. Pek az geyik bulunabiliyordu. Tavşanlar hemen hemen görülmez olmuş, av hayvanları ölmüştü. Her zamanki yiyecek stokları tükendiği, açlıktan zayıfladıkları için birbirlerine düştüler. Yalnız kuvvetli olan hayatta kaldı. Beyaz Diş'in tanrıları durmadan avlanıyordu. Yaşlı ve zayıf olanları açlıktan öldü. Ellerindeki azıcık yiyecek de ormanda boşuna et arayan zayıf, gözleri çukura kaçmış avcıların karnına gittiğinden kadın ve çocuklar onu da bulamıyor, bu yüzden köyde hıçkırıklar duyuluyordu.

Durum bu kadar tehlikeli olunca tanrılar çarıklarının yumuşak derisini, köpekler ise sırtlarındaki koşun takımlarını ve kamçıları yemek zorunda kaldılar. Ayrıca köpekler birbirini, tanrılar da köpekleri yedi. En zayıf ve en değersiz olanlar ilk önce yenildi. Hâlâ yaşayan köpekler, bunu kendilerine yönelen bakışlardan anlıyordu. İçlerinde en cesur ve akıllı olanları, artık ayaklarını sürüyerek yürüyen tanrıların ateşini terkedip, ormana kaçtılar. Sonunda burada ya açlıktan öldüler ya da kurtlar tarafından parçalandılar.

Bu yoksulluk sırasında Beyaz Diş de ormana kaçtı. Çocukluğundan alışık olduğu için, o, bu hayata daha iyi uydu. Özellikle küçük canlılara sessizce yaklaşmada ustaydı. Bir sincabın hareketlerini büyük bir sabırla, yere ininceye kadar dikkatle izleyerek saatlerce saklanıp bekliyordu. Beyaz Diş, o zaman bile acele etmiyordu. Sincabın kaçıp bir ağaca sığınacağını düşünerek saldırmak için emin olana kadar bekliyordu. Ancak o zaman saklandığı yerden çıkıyor ve son hızla giden gri bir mermi gibi hedefini hiç şaşırmıyordu. Çünkü kaçan sincap kendisi kadar hızlı koşamıyordu.

Sincapları avlamakta başarılı olmasına karşın onlarla beslenip şişmanlamasına engel olan bir şey vardı. Yeterli sayıda sincap yoktu. Bu yüzden de daha küçük hayvanları avlamak zorunda kaldı. Bazen açlığı o kadar arttı ki, fareleri toprağın altındaki yuvalarından çıkarmaya çalıştı. Kendisi kadar, hattâ birçok kereler kendisinden de aç olan gelincikle mücadele etmeye utanmadı.

Kıtlığın en korkunç zamanında gizlice tanrıların ateşine gitti. Fakat ateşe yaklaşmadı. Yakalanmaktan kaçınarak ormanda gizlendi ve ara sıra kurulan tuzakları soydu. Hattâ Gri Kunduz sendeleyerek ormanda dolaştığı,

dinlenmek için oturduğu zaman, onun tuzaklarını bile soydu. Oysa, ne kadar güç ve kesik kesik soluk alıyordu o.

Bir gün Beyaz Diş, kıtlıktan dolayı zayıf, cılız, kemikleri çıkmış, küçük bir kurda rastladı. Eğer Beyaz Diş çok aç olmasaydı onun peşinden gidecek ve sonunda vahşi kardeşlerinin yanına varacaktı. Fakat korkunç derecede acıktığından küçük kurdu öldürüp yedi.

Şansı oldukça iyi gidiyordu. Ne zaman yiyecek sıkıntısı çekse, öldürecek bir şey bulabiliyordu. Açlıktan bitkin düştüğü zamanlarda da büyük yırtıcı hayvanlara rastlamaması da büyük şanstı. Bir kurt sürüsü üstüne saldırdığında, iki gün yediği bir vaşağın verdiği kuvvet kurtulmasını sağlamıştı. Bu uzun ve zalimce bir kovalamaydı, fakat onlardan daha iyi beslendiği için sonunda kurtuldu. Yalnız onlardan kaçmakla kalmadı, geriye dönerek yorulan kurtlardan birini de yakaladı.

Bundan sonra bölgenin bu kısmından ayrılıp, doğduğu vadiye doğru gitti. Burada, eski ininde Kiche'ye rastladı. O da eski hünerini gösterip, tanrıların artık konuk kabul etmeyen ateşinden kaçmış ve doğum yapmak için eski sığınağına gelmişti. Beyaz Diş oraya geldiğinde yalnız bir tek yavru kalmıştı. O da pek fazla yaşıyamıyacaktı. Böyle bir kıtlıkta yavruların yaşama şansı çok azdı.

Kiche bu yetişkin oğlunu hiç de dostça karşılamadı. Fakat Beyaz Diş buna aldırmadı bile. Aslında annesinden daha kuvvetliydi ama, filozofça dönüp derenin yukarısına doğru koştu. Derenin ikiye ayrıldığı yerde sola dönerek, vaşağın inine gitti. Çok eskiden annesiyle birlikte onu yenmişlerdi. Artık terkedilen bu ine yerleşip bir gün dinlendi.

Yazın başlarında, yani kıtlığın son günlerinde, kendisi gibi ormana kaçan ve korkunç bir hayat süren Uzun

Dudak'a rastladı. Beyaz Diş hiç beklemediği bir sırada onunla karşılaştı. Yüksek bir uçurumun dibinde karşı yönde giderlerken, bir kayayı dönünce yüz yüze geldiler. Anî bir korku ile durarak, kuşkuyla bakıştılar.

Beyaz Diş'in durumu oldukça iyiydi. İyi avlanmış ve tam bir hafta avlandıklarını yemişti. Hattâ öldürdüklerini oburcasına tıkınmıştı. Fakat Uzun Dudak'a baktığı an, sırtındaki tüyler kabardı. Uzun Dudak'ın yaptığı kabadayılıkların ve eziyetlerin anısını zihninde ve vücudunda daima sakladığı için, elinde olmadan tüyleri diken diken oldu. Eskiden Uzun Dudak'ı gördüğünde nasıl kabarıp hırlamışsa, şimdi de hiç düşünmeden kabarıp hırladı. Hiç zaman kaybetmedi. Yapacağını kusursuz ve çabuk yaptı. Uzun Dudak kaçmayı denedi, ama Beyaz Diş hırsla saldırıp onunla gırtlak gırtlağa boğuştu. Yere düşen Uzun Dudak sırt üstü yuvarlandı. Beyaz Diş, dişlerini onun zayıf boğazına batırdı. Bacaklarını gererek hayvanın çevresinde dikkatle dolaşırken o, ölüm kalım savaşı yapılıyordu. Sonra Beyaz Diş yeniden yola koyulup, uçurumun dibinde koşmaya başladı.

Aradan çok geçmeden bir gün, ormanın kenarına dar bir şerit gibi Mackenzie ırmağına doğru inen açıklık bir alana geldi. Buraya kıtlıktan önce de gelmişti, fakat şimdi burada bir köy vardı. Ağaçların arasına gizlenerek durumu kontrol etmek için durdu. Gördüğü şeyler, duyduğu ses ve kokular, kendisine yabancı değildi. Eski köy yer değiştirmişti. Artık hıçkırık ve ağlama sesleri duyulmuyordu. Kulağına mutluluk dolu sesler geldi. Bir kadının öfkeli sesini duyunca, öfkenin dolu bir mideden ileri geldiğini anladı. Havada balık kokusu vardı. Demek ki yiyecek vardı. Kıtlık sona ermişti. Cesaretle ormandan çıktı ve doğru Gri Kunduz'un çadırına koştu.

Gri Kunduz yoktu. Fakat Kloo-kooch kendisini yeni tutulmuş kocaman bir balıkla ve sevinç çığlıkları atarak karşıladı. Beyaz Diş balığı bitirdikten sonra uzanıp Gri Kunduz'un dönüşünü beklemeye başladı.

X

TÜRÜNÜN DÜŞMANI

Ne kadar uzak olursa olsun, eğer Beyaz Diş'in yaratılışında kendi türü ile dost olma ihtimali varsa bile, Beyaz Diş sürünün önderliğine getirildiği zaman bu ihtimal bir daha ele geçmemek üzere yok edildi. Çünkü artık bütün köpekler ona Mit-sah tarafından fazla et verildiği, ister gerçekten ister yalandan olsun durmadan kayırıldığı, tüylü kuyruğu ve onları çılgına çeviren art ayakları ile daima koştuğu için kendisinden nefret ediyorlardı.

Beyaz Diş de onlardan aynı derecede nefret ediyordu. Kızağın önderi olmak aslında onun pek hoşuna giden bir şey değildi. Üç yıldan beri dövüp hükmettiği bu bağırışan köpek sürüsünün önünde koşmak, hiç dayanamadığı bir şeydi. Fakat ya dayanacak ya da ölecekti, oysa içindeki yaşama isteği yüzünden ölmeye hiç niyeti yoktu. Mit-sah hareket buyruğunu verdiği an, bütün sürü vahşi çığlıklar atarak Beyaz Diş'e saldırıyordu.

Bundan korunmak olanak dışıydı. Onlara doğru dönecek olsa Mit-sah iğne gibi ısıran kamçıyı yüzüne savuracaktı. Kendisine sadece koşmak kalıyordu. Kuyruğu ve art ayakları ile bu uluyan sürüye karşı koyamazdı. Bu acımasız dişlere karşı koyacak pek az silâhı var-

dı. Karakter ve gururunu her sıçrayışta zorlayarak bütün gün koşuyordu.

Bir kimse kişiliğine uymayan bir şeyi yapmaya zorlanamaz. Böyle bir şeye sahip olmak anormal bir biçimde yönünü değiştirip, vücudun içinde büyüyen, acıtan, iltihap toplanmasına neden olan tüylere benzer. Beyaz Diş için de durum böyleydi. İçinden bir şey, arkasında bağırışan bu sürüye saldırması için onu durmadan zorluyordu, ama böyle bir şey yapmasını tanrılar istemiyordu. Bu isteğin gerisinde ona engel olan şey, geyik bağırsağından yapılmış, bir metre boyundaki, âdeta ısıran bir kamçı idi. İşte bu yüzden Beyaz Diş üzüntüyle kendini yiyip bitiriyordu. içinde yaratılışındaki vahşilik ve korkusuzluğa yakışan bir nefret, bir kötülük uyanıyordu.

Eğer bir yaratık kendi türünün düşmanı ise o yaratık muhakkak Beyaz Diş'dir. Bunun için ne özür diledi, ne de kimseyi bağışladı. Sürekli olarak sürü tarafından rahatsız edilip ısırıldığı için, o da, sürekli olarak üzerlerinde hakettikleri izlerini bıraktı. Kamp kurulup köpekler çözüldüğünde, korunmak için tanrıların yanına giden diğer önderlerin tersine Beyaz Diş, böyle bir korunmaya tenezzül bile etmedi. Sabah çektiği sıkıntıların acısını geceleri çıkartmak için, kampta cesaretle dolaştı. Sürüye önder olmadan önce bütün köpekler yolundan çekilmeyi öğrenmişti. Fakat şimdi durum farklıydı. Bütün gün süren takipten sonra, onun kaçan hayâlinin sürekli olarak zihinlerinde belirmesi ve onlara zevk veren galibiyet duygusu ile köpekler, ona yol bile vermez olmuştu. Aralarına girdiği zaman daima kavga çıkıyordu. Hırlayarak, ısırarak, homurdanarak ilerlemesine engel oluyorlardı. Burada içine çektiği hava nefret ve kötülükle dolu olduğundan, içindeki nefret ve kötülüğün durmadan artmasına da neden oluyordu.

Mit-sah, sürüye durması için emrettiğinde Beyaz Diş itaat ediyordu. İlk başlarda bu, diğer köpeklerin başına dert oldu. Nefret ettikleri bu önderin üstüne atılacaklardı ama, durum düşündükleri gibi olmadı. Arkalarında ısıran kamçısı ile Mit-sah vardı. Sürüye durması emredildiğinde Beyaz Diş'i kendi haline bırakacaklardı. Beyaz Diş emir almadan duracak bile olsa üstüne atılıp hırpalamaya kalkışmıyorlardı. Birkaç denemeden sonra Beyaz Diş de emir almadan durmaz oldu. Bunu çabucak öğrendi. Eğer son derece ağır şartlar altında kendisine sunulan bu yeni hayata devam etmek istiyorsa, herşeyi çabucak öğrenmesi gerekiyordu.

Fakat köpekler, kampta onu kendi haline bırakmayı hiç bir zaman öğrenemediler. Her gün kızağı çekerken tehdit çığlıkları attıklarından, bir gece önce aldıkları dersi unutuyorlar ve o gece bu dersi yeniden öğrenmek zorunda kalıyorlardı, ama yine aynı şekilde, o da çabucak akıllarından çıkıyordu. Zaten Beyaz Diş'den her zaman nefret ediyorlardı. Kendileri ile onun arasında bir tür ayrılığı olduğunu hissediyorlar, bu da düşman kesilmelerine neden oluyordu. Kendileri de onun gibi evcilleştirilmiş kurtlardı. Fakat kuşaklardan beri süregelen bir işlemdi onlarınki. Vahşiliklerinin çoğu kaybolduğundan, orman onlar için bilinmeyen, korkunç, her zaman tehlikeli, her zaman düşman bir yerdi. Fakat o görünüş, davranış ve tavırları ile ormana hâlâ sıkı sıkıya bağlı idi. Ormanı temsil ediyordu. Onun sembolü idi. Bu nedenle ona dişlerini gösterdikleri zaman, ormanın gölgelerine, kamp ateşinin gerisindeki karanlıklara sinen kötü kuvvetlere karşı kendilerini savunduklarını düşünüyorlardı.

Fakat köpeklerin öğrendiği bir tek ders vardı, o da hep bir arada bulunmaktı. Beyaz Diş için tek başına kar-

şı durulmıyacak kadar korkunçtu. Onunla kitle halinde dövüşüyorlardı, aksi halde bir gecede hepsini teker teker öldürebilirdi. Bir köpeği yere devirebiliyordu ama, arkasından gidip hayvanın boğazına o öldürücü saldırıyı yapmaya zaman bulamadan bütün sürü üstüne atılıyordu. Daha ilk kavga belirtisinde bütün sürü bir araya gelip, ona karşı birleşiyorlardı. Köpekler kendi aralarında kavga ediyorlardı, ama Beyaz Diş'le ilgili bir olay ortaya çıkınca bunlar unutuluyordu.

Öte yandan ellerinden gelse Beyaz Diş'i öldüreceklerdi ama, yapamıyorlardı. Onlara göre çevik, fazla tehlikeli, fazla akıllıydı. Kuytu yerlerden daima kaçınıyor, çevresini sarmaya kalkıştıklarında geri geri giderek oradan dışarı çıkıyordu. Ayrıca onu yere devirmek becerikliliğini gösterecek köpek de aralarında yoktu. Hayata nasıl sımsıkı yapışmışsa, ayakları da yere aynı inatla sarılmıştı. Bu yüzden köpek sürüsü ile yapılan bu sonsuz mücadelede, ayağını yere basmakla yaşamak, aynı anlama geliyordu. Bunu da Beyaz Diş'den daha iyi bilen yoktu.

Diğer köpekler evcilleştirilmiş, insanın yaktığı ateş tarafından yumuşatılmış, onun gölgesine sığınarak âcizleşmiş kurtlar olduklarından, kendi türüne düşman kesilmişti. Beyaz Dişi, kötü ve amansızdı. Onun mayası böyle yoğurulmuştu. Bütün köpeklere karşı kan güdüyordu. O kadar korkunç bir kan güdüyordu ki, son derece zalim olan Gri Kunduz bile, Beyaz Diş'in bu vahşiliğine hayran olmaktan kendisini alamıyordu. Böyle bir hayvana asla sövmüyordu. Oysa başka köylerdeki kızılderililer, onun kendi köpeklerini öldürdüğünü düşünüp düşünüp sövüyorlardı.

Beyaz Diş beş yaşına gelince Gri Kunduz, onu uzun bir yolculuğa daha götürdü. Mackenzie ırmağı kıyısında, Kayalık dağların karşı tarafındaki, Porcupine eteklerin-

den Yukon'a kadar uzanan köylerde, köpekler arasında yaptığı hasar uzun zaman belleklerden silinmedi. Cinsinden öc alırken zevk duyuyordu. Bunlar sıradan, hiç bir şeyden kuşkulanmıyan köpeklerdi. Hiç haber vermeden saldırdığı için, onun bu çevikliğine, doğrudan doğruya saldırmasına alışık değillerdi. Onun kan döken, yıldırım gibi bir hayvan olduğunu bilmiyorlardı. O, ilk hazırlıklarla zaman geçirmeden tıpkı çelik bir yay gibi harekete geçiyor, daha ne olduklarını anlamadan ve duydukları acının şaşkınlığından kurtulmaya vakit bulamadan, onları öldürmek için gırtlaklarına sarılıyordu. Oysa diğer köpekler kabarıp, bacaklarını gererek meydan okuyorlardı.

Kavgada ustalaşmıştı. Tedbirli davranıyordu. Gücünü hiç bir zaman boşa harcayıp itişmiyordu. İşe çabucak girişiyor, eğer isabet ettiremezse, bundan çabucak sıyrılıyordu. Kurtlar göğüs göğüse döğüşmekten hoşlanmazdı ama, bu nefret onda görülmemiş derecedeydi. Başka bir vücuda uzun zaman değmeye dayanamıyordu. Bu değiş tehlike kokuyordu. Onu çılgına çeviriyordu. Rakibinden uzakta, serbest durmalı, ayakları üzerinde kalmalıydı. Canlı hiç bir şeye dokunmamalıydı. Onu sıkı sıkıya tutan ve içinde hâlâ var olduğunu kanıtlıyan şey, vahşiliği idi. Bu duygu çocukluğundan beri, herkesten uzak kalarak yaşadığı hayat tarafından kuvvetlendirilmişti. Uzun süren değişler daima tehlike gizliydi. Hayatının derinliklerine, kaslarındaki liflerin arasına sinsice gizlenen şey, her zaman bir tuzak ve onun kokusu idi.

Bu yüzden onunla karşılaşan yabancı köpeklerin hiç şansı olmuyordu. Her zaman için onların dişlerinden kurtuluyordu. Vücutları daha hiç değmeden diğer köpekleri ya yakalıyor ya da ellerinden kaçıp kurtuluyordu. Elbette bunu dışında olanı da vardı. Birkaç kö-

peğin birden üstüne saldırıp daha kaçmaya zaman bulamadan cezalandırıldığı, tek bir köpek tarafından kötü bir şekilde yaralandığı zamanlar da oluyordu. Fakat bunlar sadece kaza idi. Genellikle o kadar becerikli bir savaşçı oldu ki, hiç rahatsız edilmeden yolunda gidebiliyordu.

Sahip olduğu üstünlüklerden bir diğeri de zamanı ve aradaki uzaklığı doğru olarak tahmin etmesiydi. Böyle şeyleri önceden hiç hesaplamazdı. Kendiliğinden olurdu bu. Gözleri doğru olarak görür, sinirleri bu görüntüyü beynine doğru olarak götürürdü. Vücudunun her tarafı herhangi bir köpeğe göre daha iyi ayarlanmıştı. Hepsi birlik içinde, düzgün ve düzenli çalışıyordu. Sinir, zekâ ve kas bakımından iyi, çok iyi bir birlikti bu. Gözleri bir hazırlığın hareketli görüntüsünü beynine ilettiği zaman beyni bilinçli bir çaba harcamadan, o hareketi sınırlandıran alanı ve o hareketin tamamlanması için gerekli zamanı biliyordu. Böylece başka bir köpeğin sıçramasından ya da dişlerini batırmasından sakınıyor ve aynı anda saldırıya geçmek için zamanın bölünemiyecek en küçük parçasını yakalıyabiliyordu. Vücudu beyni ile mükemmelleştirilmiş bir mekanizmaydı. Bunun için onu övmek gerekmez. Doğa ona bir hayvandan daha eli açık davranmış, hepsi bu kadar.

Beyaz Diş, Fort Yukon'a geldiğinde mevsimlerden yazdı, Gri Kunduz, Mackenzie ile Yukon arasında akan büyük suyu kışın sonlarında geçmiş, baharı Kayalık Dağların batı ucundaki ovalarda avlanarak geçirmişti. Sonra Porcupine üzerindeki buzlar çözülünce, bir kayık yapıp bu ırmağın tam Kuzey Kutup dairesinin altında Yukon'la birleştiği yere doğru kürek çekmişti. Burada Hudson Körfezi Şirketinin müstahkem pazar yeri bulunuyordu. Burada kızılderililer, bol gıda ve eşsiz bir heyecan vardı. 1898 yazı idi ve binlerce altın arayıcısı Yukon'dan

Dawson ve Klondike'a gidiyordu. Hedeflerine daha yüzlerce mil olmasına karşın, çoğu bir yıldan beri yoldaydı. Bazıları dünyanın diğer yarısından gelirken başkaları da o kadar uzaklığa gidebilmek için beş bin mil yol almışlardı.

Gri Kunduz burada durdu. Altına hücum olduğuna dair kulağına bir fısıltı çalındı. Birkaç balya kürk ile, bağırsakla dikilmiş deri eldiven ve çarık getirmişti. İyi kazancı olacağını ummasa böyle uzun bir yolculuğa girişmezdi. Fakat tahminlerinin çok üstünde bir kazancı oldu. Çok fazla düş kurduğunda bile yüzde yüz kazanç sağlayacağını düşünmemişti ama, kazancı yüzde bindi. Mallarını satmak için bütün yazı ve kışı burada geçirecek bile olsa aldırmıyordu. Satışlara başlamak için tam bir kızılderili gibi dikkatle ve yavaş yavaş yerleşti.

Beyaz Diş ilk beyaz adamı Fort Yukon'da gördü. Tanıdığı kızılderililerle karşılaştırınca onların başka bir ırkdan, yüksek tanrılar ırkından olduğunu düşündü. Çok kuvvetli olduklarından üstünde derin bir etki bıraktılar; yüksek tanrılıkları bu kuvvete dayanıyordu. Beyaz Diş bunun sebebini pek anlıyamadı. Beyaz tanrıların daha kuvvetli olduğunu çıkartacak kesin sınıflandırmayı kafasında yapamadı. Bu yalnız bir his olmakla birlikte yine de kuvvetli bir hisdi. Çocukluğunda insanın kurduğu çadırların korkunç büyüklüğü kuvvetin sembolü olarak onu nasıl etkilemişse, şimdi de büyük kütüklerden yapılmış kale ve evler aynı şekilde etkiliyordu onu. Burada kuvvet vardı. O beyaz tanrılar güçlüydü. Bunlar aralarında herşeye, en kuvvetlisi Gri Kunduz olan o bildiği tanrılardan daha fazla hükmediyordu. Bu yüzden Gri Kunduz, bu beyaz derili olanların yanında sanki bir çocuk tanrı kalıyordu.

Tabiî Beyaz Diş, bunları sadece hissediyordu. Anlıyamıyordu. Hayvanlar kafalarından çok, duyguları ile

hareket ederlerse de, Beyaz Diş'in yaptığı her hareket, beyaz insanın en büyük tanrı olduğunu gösteren duyguya dayanıyordu. İlk başlarda onlardan çok kuşkulandı. Öfkelerinin ne olduğunu, ne biçim acılar verebileceklerini gösterecek hiç bir belirti yoktu. Farkedilmekten korkmasına karşın onları gözetlemek için bir merak duydu. İlk birkaç saat korkarak çevrede dolaştı ve epey uzak bir mesafeden kendilerini seyretti. Sonra onlardan bir kötülük gelmediğini görünce yakınındaki köpeklere yaklaştı.

Aynı şekilde kendisi de onlar için büyük bir merak kaynağı oldu. Onun kurda benzeyen görünüşü derhal gözlerine çarptığından, birbirlerine gösterdiler. Parmakla kendisini göstermeleri Beyaz Diş'in tedbir almasını gerektirdi. Yaklaşmaya kalkıştıklarında dişlerini gösterip geriledi. Hiç biri elini sürmeyi başaramadı, başaramadıkları da iyi oldu.

Beyaz Diş, bir zaman sonra bu tanrılardan birkaçının (bir düzineden fazla değil) burada oturduğunu öğrendi. Her iki üç günde bir kıyıya, kuvvetin diğer büyük bir temsilcisi olan buharlı bir gemi gelip birkaç saat kalıyordu. Gemiden beyaz adamlar çıkıyor ve sonra yine onunla gidiyorlardı. Buraya âdeta sayılamayacak kadar beyaz adam geliyordu. İlk günlerde bütün hayatında gördüğü kızılderilerden çok beyaz adam gördü. Günler geçtikçe ırmaktan sürekli olarak beyaz adamlar geliyor, burada bir müddet kaldıktan sonra, ırmağın yukarı kısmına gidip gözden kayboluyorlardı.

Beyaz tanrıların çok kuvvetli olmasına karşı köpekleri pek bir şeye benzemiyordu. Beyaz Diş bunu, sahipleri ile kıyıya çıkanları karşılaştırarak çabucak keşfetti. Hepsi de acayip biçim ve büyüklükteydiler. Bazıları kısa, çok kısa bacaklıydı. Diğerleri de çok uzun bacaklı. Kürk yerine tüyleri vardı, hattâ birkaçının tüyü son derece azdı. Hiç biri de dövüşmesini bilmiyordu.

Kendi türünün düşmanı olduğu için Beyaz Diş, onlarla kavga etmeyi iyice aklına koydu. Bunu yaptı da ve onlardan derhal büyük bir nefret gördü. Bunlar yumuşak huylu, güçsüz hayvanlardı. Çok fazla gürültü yapıyorlar, onun hünerle becerdiği şeyi, bütün güçlerini harcayarak yapabilmek için beceriksizce didiniyorlardı. Bağırarak üzerine atılıyorlardı. Fakat o, derhal kenara sıçrıyordu. Köpekler Beyaz Diş'in neden sıçradığını daha anlıyamadan omuzlarından yakalanıp yere yuvarlanıyor ve bir an sonra kurt boğazlarına saldırıyordu.

Bazen bu saldırısı başarılı oluyordu. Yaralanan bir köpek çamura yuvarlanıyor ve kızılderililerin kavgayı izleyen köpekleri tarafından hücuma uğrayıp paramparça ediliyordu. Beyaz Diş akıllıydı. Köpekleri öldürdüğü zaman kızılderili tanrıların kızdığını çoktan öğrenmişti. Beyaz adamlar bu kuralın dışında değildi. İşte bu yüzden köpeklerden birini devirip boğazına geniş bir yara açtıktan sonra işi bitirmeyi zalimce bekliyen sürüye bırakıyordu. O zaman beyaz adamlar koşuyor ve Beyaz Diş serbestçe giderken öfkelerini sürüden çıkartıyorlardı. Arkadaşlarının üstüne taşlar, sopalar, baltalar ve her çeşit silah yağarken o, az uzaktan onları seyrediyordu. Geçirdiği deneylerin bir sonucuydu bu.

Fakat arkadaşları kendilerine göre akıllandığı için Beyaz Diş de onlardan daha çok akıllandı. Buharlı gemi kıyıya ilk yanaştığında onlara eğlence çıktı. İlk iki üç acayip köpek yere düşürülüp öldürüldükten sonra beyaz adamlar hayvanlarını gerisin geriye gemiye bindirip Beyaz Diş'in arkadaşlarından vahşice öc aldılar. Köpeklerinin gözleri önünde paramparça edildiğini gören bir beyaz adam tabancasını çekti. Arka arakaya altı defa ateşledi. Sürüden altı köpek eksildi. Beyaz Diş'in kafasında derin

bir yer işgal eden kuvvetin temsilcilerinden biri de tabanca idi.

Beyaz Diş bütün bunlardan zevk alıyordu. Kendi türünü sevmiyor ve canının yanmaması için gözünü dört açıyordu. İlk başta beyaz adamların köpeklerini öldürmek sadece bir eğlence idi. Bir müddet sonra bu onun âdeta görevi haline geldi. Yapacak hiç bir işi yoktu. Gri Kunduz satış yapıp para kazanmakla uğraşıyordu. Onun için Beyaz Diş kıyıda kızılderililerin rezil köpek sürüsü ile aylak aylak dolaşıp buharlı gemilerin gelmesini bekliyordu. Çünkü geminin gelmesi ile eğlence başlıyordu. Birkaç dakika sonra beyaz adamlar sürprizle karşılaştıklarında, sürü dağılıp gözden kayboluyordu. Eğlence başka bir buharlı gemi gelene kadar sona ermiş oluyordu.

Fakat Beyaz Diş'in bu sürünün bir üyesi olduğunu söylemek pek kolay değildi. Onlara karışmıyor, kendi başına uzakta duruyor, hattâ bundan korkuyordu bile. Onlarla işbirliği yaptığı bir gerçekti. Sürü beklerken yeni gelen köpekle kavgaya tutuşuyordu. Köpeği yere devirdiği an ise sürü, işini bitiriyordu. Fakat bundan sonra çekilip gittiği ve öfkeli tanrıların cezalandırmaması için sürüyü terkettiği de bir gerçekti.

Kavgaya tutuşması için büyük bir çaba harcamasına gerek yoktu. Yapılacak tek şey yeni köpekler kıyıya çıktığı zaman kendini göstermekti. Kendisini gördüklerinde üstüne doğru koşuyorlardı. İçgüdüleri onları dürtüyordu. Diğer köpekler ateşe yaklaşıp yeteneklerini yeniden biçimlendirmeye çalışmış; terkettikleri, ihanet ettikleri ormandan korkmasını öğrenmişlerdi. Halbuki o vahşi, bilinmeyen, korkunç, her zaman tehdit eden ve karanlıkta eski çağların ateşinin çevresinde sinsi sinsi dolaşan bir hayvandı. Ormana karşı duydukları bir korku kuşaktan kuşağa geçerek benliklerine işlemişti. Orman yüzyıllardır

korku ve felâketi temsil ediyordu. Bu zaman içinde ormanın canlılarını öldürmek için efendilerinden izin almışlardı. Bunu yaparlarken hem kendilerini hem de dostluklarını paylaştıkları tanrılarını korumuşlardı.

İşte güneyin yumuşak ikliminden henüz gelen bu köpekler Beyaz Diş'i görmek, üstüne saldırıp mahvetmek için kendilerini zorlayan karşı konulmaz duyguyu denemek amacıyla iskele tahtasını geçip Yukon sahiline koşuyorlardı. Bunlar şehirde yetişmiş köpekler olabilirlerdi ama, ormana karşı duydukları anlık korku onlarda da aynı idi. Karşılarında duran kurda benzer yaratığı gün ışığında yalnız kendi gözleriyle görmediler. Onu atalarının gözüyle de gördüler ve kendilerine miras kalan anı ile Beyaz Diş'in kurt olduğunu anlayıp eski kan davasını hatırladılar.

Köpeklerin hepsi de Beyaz Diş'in günlerini zevkli geçirmesine yardımcı oldu. Eğer görünüşü ile yeni gelen köpekleri üstüne çekmişse, bu hem iyi hem kötü idi. Ona meşru bir av gözüyle bakarlarken o da onlara meşru bir av gözü ile bakıyordu.

Issız bir mağarada gün ışığını ilk defa görmesi, keklik, gelincik ve vaşakla ilk mücadelesini yapması boşuna değildi. Çocukluğu Uzun Dudak'ın ve bütün köpek sürüsünün eziyetleri ile boşuna acı içinde geçmemişti. Eğer herşey başka türlü olsaydı, kendisi de başka türlü yetişecekti. Uzun Dudak ortaya çıkmasaydı çocukluğunu diğer köpek yavruları ile geçirecek, köpeğe daha çok benziyerek büyüyecek ve onları daha çok sevecekti. Eğer Gri Kunduz sevgi ve aşk şakulünü elinde tutsaydı Beyaz Diş'in ruhunun derinliklerinden ses getirebilir, bütün iyi niteliklerini ortaya çıkartabilirdi. Fakat böyle olmamıştı. Beyaz Diş'in mayası huysuz, yalnız, sevilmeyen, yırtıcı ve bütün türünün düşmanı bir hayvan oluncaya kadar yoğurulmuştu.

X

ÇILGIN TANRI

Beyaz adamlardan pek azı Fort Yukon'da oturuyordu. Bu adamlar uzun zamandan beri burada idiler. Kendilerine Ekşi Maya adını veriyor ve böyle bir sınıflandırma yaptıkları için gurur duyuyorlardı. Ülkeye yeni gelen diğer adamları küçük görüyorlardı. Buharlı gemilerden kıyıya çıkan adamlar yeni gelenlerdi. Bunlar chechaquos diye çağırılıyor, kendilerine böyle bir isim takıldığı için neşelerini kaybediyorlardı. Ekmeklerini kabartma tozu ile yapıyorlardı. Böyle bir isim takılması, kabartma tozu olmadığı için ekmeklerini ekşi maya ile yapan Ekşi Mayalar arasında kıskançlık uyandıran bir ayırımdı.

Asıl mesele bu değildi. Kıyıdaki, yeni gelenleri küçümsüyor, onların bir yıkıma uğramasından zevk duyuyorlardı. özellikle Beyaz Diş ile vahşi arkadaşlarının yeni gelenlerin köpeklerine verdiği zarardan büyük bir zevk alıyorlardı. Buharlı bir gemi yanaştığında eğlenceyi görebilmek için muhakkak kıyıya koşuyorlardı. Beyaz Diş'in zalim ve şeytanca bir rol oynadığını takdir ederlerken tıpkı kızılderili köpekleri gibi büyük bir ilgiyle kavgayı bekliyorlardı.

Özellikle bu eğlencelerden büyük zevk alan biri vardı. Buharlı geminin ilk düdüğü duyulduğunda koşarak geliyor, sonra mücadele bitip Beyaz Diş ve sürü dağılınca yüzü üstüne asılmış olarak yavaş yavaş kıyıdan ayrılıyordu. Bazen güneyin uysal köpeklerinden biri yere yuvarlanıp sürünün dişleri altında ölüm çığlıkları atarken, bu adam kendisinden geçiyor ve havaya sıçrayıp sevinçle haykırıyordu. Beyaz Diş'e daima keskin ve hırslı gözlerle bakıyordu.

Kıyıdaki diğer adamlar onu «Güzel» diye çağırıyorlardı. Adını hiç kimse bilmiyor, genellikle orada Güzel Smith olarak tanınıyordu. Fakat güzelden başka herşeye benziyordu. Aradaki zıtlık tam adına uyuyordu. Son derece çirkin bir adamdı. Doğa ona cimri davranmıştı. Herşeyden önce ufak tefekdi. Bayağı bir görünüşü olan vücudunun üstüne belki ondan daha bayağı olan bir kafa yerleşmişti. Tepesi sipsivriydi. Aslında çocukluğunda arkadaşları ona «Güzel» adını takmadan önce kendisine «İğne kafalı» derlerdi.

Başının arka tarafı geriye doğru çıkıntılıydı. Ön tarafı ise yanlamasına son derece genişti ve bu kısım dar bir alınla birleşince doğanın cimriliği bütün açıklığıyla anlaşılıyordu. Fakat doğa, sanki cimriliğinden pişman olmuş gibi, bu dar alından sonra, cömertce yüz çizgilerini yaymıştı. Gözlerinin iri olmasına karşın alnı iki gözünün genişliği kadardı. Yüzü vücudunun diğer yanlarına oranla çok büyüktü. Doğa bu geniş alanı daha da belirli bir hale koymak için ona son derecede büyük ve çıkık bir çene vermişti. Sanki göğsüne inecekmiş gibi görünen, öne ve aşağı doğru çıkık, geniş, kocaman bir çene. Belki de bu durum bu kadar büyük bir yükü taşımaktan dolayı yorgun düşen zayıf bir boyundan ileri geliyordu.

Çenesi vahşi bir niyeti varmış izlenimini veriyordu. Fakat eksik olan bir yanı vardı sanki. Belki de bu ondaki aşırılıklardan ileri geliyordu. Herhalde çenesi gereğinden fazla genişti. Ne olursa olsun bütün bunlar birer bahane idi. Güzel Smith her tarafta korkak insanların en zayıf yaratılışlısı ve sümüklüsü olarak tanınıyordu. Tanımını tamamlamak için dişlerinin iri ve sarı olduğunu söyleyeyim. Köpek dişleri diğerlerinden daha büyüktü ve ince dudaklarının altından tıpkı bir hayvan dişi gibi görünüyordu. Sanki doğa, boyasını tükettiği boya tüpünde kalan

son kalıntıyı da sıkmış gibi gözleri sarı ve kirli idi. Saçları da aynı durumdaydı. Dağınıktı ve düzensiz bir biçimde büyümüştü, çamur sarısı gibi kirli bir sarıydı. Tahmin edilmiyecek bir şekilde kümeler ve tutamlar halinde başının üstünde, yüzünde çıkmıştı ve rüzgârın savurduğu ekin tanelerinin meydana getirdiği yığınlar gibiydi.

Kısacası Güzel Smith bir canavara benziyordu. Bunun da suçu başkasındaydı. Bundan sorumlu değildi o. Dünyaya gelirken mayası bu şekilde yoğrulmuştu. Kaledeki diğer adamların yemeğini pişirir, bulaşığı yıkar, ağır işleri görürdü. Onu küçümsemezlerdi. Dünyaya gelirken masum olarak gelen bir yaratığa nasıl hoşgörüyle bakılırsa, onlar da ona, insanlığa yakışır şekilde geniş hoşgörü gösteriyorlardı. Ondan korkuyorlardı da. Arkalarından ateş eder, kahvelerine zehir koyar diye. Onun sinsi öfkesinden korkuyorlardı açıkcası. Fakat yemek pişirecek biri gerekliydi. Kusurları ne olursa olsun en iyi yemeği Güzel Smith yapıyordu.

Beyaz Diş'e bakan, onun yırtıcı cesaretinden hoşlanıp ona sahip olmak isteyen işte bu adamdı. Daha başından beri Beyaz Diş'e yanaşmaya çalışıyordu. İlk önceleri Beyaz Diş ona hiç aldırmadı. Daha sonra bu yanaşma çabaları çekilmez bir durum alınca Beyaz Diş kabardı ve dişlerini gösterdi. Onun varlığını hissetmek bile hoş bir şey değildi. Ondaki kötülüğü hissettiği için elinin uzanmasından, yumuşak bir ses tonuyla yapılan yaklaşma girişimlerinden korkuyordu. Bütün bunlardan dolayı da adamdan nefret ediyordu.

Basit yaratıkların iyi ve kötü niyeti daha kolay anlaşılır. İyi olan şey rahatı ve memnuniyeti getirir; acıyı dindirir. Bu yüzden de sevilir. Kötü ise rahatsızlık, tehdit ve acı dolu şeyleri temsil ettiği için nefret uyandırır. Beyaz Diş'in Güzel Smith hakkındaki duyguları da kötü idi. Ada-

mın iğri büğrü vücudundan ve kötülüklerle dolu kafasından içindeki fesatlık anlaşılmaz bir şekilde, tıpkı bataklıklardan yükselen buğular gibi yansıdı. İçindeki kötülüklerden dolayı adamın Beyaz Diş'e uğursuz görünmesi ve hainliklerle dolu, kötü, nefret edilmesi gereken bir şey olduğu hissini uyandırması, düşünce ya da yalnız beş duyunun aracılığı ile değil, aynı zamanda da daha uzak ve bilinmeyen başka duyguların da yardımı ile oldu.

Güzel Smith, Gri Kunduz'u ilk defa ziyarete geldiğinde, Beyaz Diş kamptaydı. Uzaktan daha ayak seslerini duyan Beyaz Diş, kimin geldiğini anlıyarak kabardı. Büyük bir rahatlık içinde uzanmış yatıyordu. Fakat hemen ayağa kalktı ve adam gelince bir kurda yakışan şekilde kampın kenarına çekildi. Ne söylediklerini bilmiyordu ama, onun, Gri Kunduz'la konuştuğunu görebiliyordu. Bir keresinde adam parmağı ile işaret edince; Beyaz Diş sanki elli adım ötede değilmiş de, elini sürmeye çalışıyormuş gibi hırladı. Adam buna güldü. Beyaz Diş ormana sığınmak için oradan uzaklaştı ve yavaşça yere uzanırken ne olduğunu anlamak için geriye baktı.

Gri Kunduz köpeği satmayı reddetti. Yaptığı satıştan çok para kazanmıştı, burada iş olsun diye duruyordu. Hem Beyaz Diş çok değerli bir hayvandı. Şimdiye kadar sahip olduğu köpeklerin en kuvvetlisiydi ve kızakta iyi bir önderdi. Ayrıca Mackenzie'de ne de Yukon'da onun gibi bir köpek vardı. Hem o dövüşebiliyordu da. Diğer köpekleri, insanların sivrisinekleri öldürdüğü gibi rahatlıkla öldürüyordu. (Bu söz üzerine Güzel Smith'in gözleri parladı ve heyecanla ince dudaklarını yaladı.) Hayır, Beyaz Diş hiç bir fiyata satılık değildi.

Fakat Güzel Smith, kızılderililerin âdetini biliyordu. Ceketinin altında saklanmış bir iki siyah şişe ile Gri Kunduz'un kampını sık sık ziyaret etmeye başladı. Vis-

kinin bir özelliği de susuzluğu arttırması idi. Gri Kunduz'un da susuzluğu arttı. Artan harareti ve kavrulan midesi ile bu yakıcı içkiden daha çok ister oldu. Hiç alışık olmadığı için içkinin etkisi ile iyice bulanan kafası, bu içkiden elde etmek için onu daha ileriye götürdü. Kürklerin, deri eldiven ve çarıkların satışından kazandığı para azalmaya başladı. Paralar çabuk çabuk gidiyordu, kesesi boşaldıkça da öfkesi artıyordu.

Sonunda bütün parası ve mallarıyla birlikte öfkesi de gitti. Kendisine, içine çektiği her solukla artan büyük bir susuzluktan başka hiç bir şey kalmadı. İşte o zaman Güzel Smith, Beyaz Diş'in satışından yeniden söz etti, fakat bu sefer teklif edilen fiyat dolarla değil, içki şişeleriyle yapılıyordu. Ve Gri Kunduz'un kulakları dört açılmıştı.

Son sözleri:

— Köpeği yakalarsan alırsın, oldu.

Şişeler iki gün geldi.

Güzel Smith, Gri Kunduz'a:

— Köpeği sen yakala, dedi.

Beyaz Diş bir gece gizlice kampa geldi ve memnun bir şekilde içini çekerek yere uzandı. O korkunç beyaz tanrı görünürlerde yoktu. Günlerdir elini dokundurmak için duyduğu istek çekilmez hale geldiği için, Beyaz Diş o sırada kamptan kaçmak zorunda kalmıştı. Devamlı olarak direnen ellerin ne gibi bir kötülük hazırladığını bilmiyordu. Yalnız bir kötülük hazırladığını bildiği için uzakta durması daha hayırlı idi.

Gri Kunduz sendeliyerek yanına gelip boynuna bir kayış bağladığı zaman henüz yeni yatmıştı. Adam Beyaz Diş'in yanına oturdu, kayışın ucunu elinde tutuyordu. Diğer elindeki şişeyi ara sıra başına dikerek lıkır lıkır içiyordu.

Yankılar yapan ayak sesleri birinin yaklaşmakta olduğunu haber verdiği zaman aradan tam bir saat geçmişti. Bunu ilk önce Beyaz Diş duydu. Gri Kunduz hâlâ alık alık başını sallarken, o, geleni tanıyarak kabardı. Beyaz Diş efendisinin elindeki kayışı hafifçe çekti, fakat gevşek parmaklar kayışı sıkıca yakalarken Gri Kunduz da kendine geldi.

Güzel Smith kampı boydan boya geçerek Beyaz Diş'in yanında ayakta durdu. Beyaz Diş dikkatle adamın el hareketlerine bakarak bu korkunç şeye doğru hafifçe hırladı. Elin biri uzanarak başına doğru inmeye başladı. Hayvanın yumuşak hırıltısı sertleşti. Adam kötü niyetle onu gözliyerek yanına çömelirken elini yavaş yavaş indirmeye devam etti. Hayvanın hızlanan soluğuyla birlikte yavaş yavaş artan hırıltısı en şiddetli dereceye yaklaştı. Ansızın dişlerini göstererek bir yılan gibi atıldı. Adam elini hızla geriye çekerken Beyaz Diş sert bir sesle ağzını kapattı. Güzel Smith korkmuş ve öfkelenmişti. Gri Kunduz başına yan taraftan sert bir darbe indirince hayvan, saygılı ve uysal bir şekilde toprağa büzüldü.

Beyaz Diş'in gözleri her hareketi izliyordu. Güzel Smith'in gittiğini ve sonra kısa bir sopa ile döndüğünü gördü. O zaman Gri Kunduz kayışın ucunu adama verdi. Güzel Smith yürümeye başladı. Kayış gerildi. Beyaz Diş direndi. Gri Kunduz kalkıp kendisini izlemesi için sağlı sollu tokatlar indirmeye başladı. Hayvan boyun eğmek zorunda kaldı, fakat kendisini sürükleyen yabancının üstüne atıldı. Güzel Smith yana sıçradı. Bunu zaten bekliyordu. Sopayı ustaca savurarak bu saldırıyı orta yerinde kesti ve Beyaz Diş'i yere devirdi. Gri Kunduz kahkaha ile gülerek adamın davranışını onayladığını göstermek için başını salladı. Güzel Smit kayışı yine gerdi, bu sefer Beyaz Diş topallıyarak ve başı dönerek kalktı.

Adama ikinci bir kere saldırmadı. Beyaz tanrının sopayı nasıl kullanacağını göstermesi bakımından bir tek vuruş yetmişti. Hem bu kaçınılmaz şeyle mücadele etmiyecek kadar akıllıydı o. Bu yüzden kuyruğu bacaklarının arasında, hafif hafif hırlayarak, suratı asık bir durumda, Güzel Smith'i izledi. Fakat Güzel Smith, sopasıyla vurmaya hazır bir halde gözünü ondan ayırmıyordu.

Kaleye gelince Güzel Smith onu sımsıkı bağlayıp yatmaya gitti. Beyaz Diş bir saat kadar bekledi. Sonra dişlerini kayışa geçirdi, on dakika sonra serbestti. Dişi ile uğraşarak boşuna zaman kaybetmemişti. Gereksiz yere kayışı kemirmemişti. Kayış sanki bıçakla kesilmiş gibi köşelemesine kesilmişti. Beyaz Diş kabarıp hırlıyarak kaleye baktı. Sonra dönerek Gri Kunduz'un kampına doğru ilerledi. Bu yabancı ve korkunç tanrıya karşı hiç bir bağlılık borcu yoktu. Kendisini Gri Kunduz'a vermişti ve hâlâ ona ait olduğunu sanıyordu.

Fakat başına daha önce gelen, bu sefer başka türlü geldi. Gri Kunduz onu yeniden kayışa sıkıca bağlayıp sabahleyin Güzel Smith'e teslim etti. İşte o başka şey başına burada geldi. Güzel Smith onu bir güzel dövdü. Sımsıkı bağlı olan Beyaz Diş boşuna öfkeleniyor ve elinden verilen cezaya katlanmaktan başka bir şey gelmiyordu. Üzerine sopa ile kamçı bir arada kullanıldı ve hayvan hayatta yediği dayakların en acısını tattı. Çocukluğunda Gri Kunduz'un attığı dayak bile bunun yanında hiç kalıyordu.

Güzel Smith bu işi yapmaktan çok memnundu. Büyük bir zevk alıyordu. Kamçısını ya da sopasını savururken Beyaz Diş'in acı dolu haykırışlarını, çaresizlik içinde bağırıp hırlamasını dinliyor, gözleri donuk bir şekilde parlıyarak kurbanının durumuna seviniyordu. Çünkü Gü-

zel Smith korkaklara yakışır bir şekilde zalimdi. Kendisi bir adamın tokatları ve öfkeli sözleri karşısında korkudan yaltaklanıp burnunu çekerken, bunun öcünü kendisinden güçsüz olan yaratıklardan çıkartıyordu. Bütün canlılar güçlü olmaktan hoşlandığı için Güzel Smith de bu kuralın dışında değildi. İnsanlar arasında olduğu zaman gücünü gösteremiyor, içindeki canlılığı kanıtlamak için daha güçsüz yaratıklara baş vuruyordu. Fakat Güzel Smith kendi kendini yaratmadığı için bunun suçu ona yüklenemezdi. Dünyaya kargacık burgacık bir vücutla ve hayvansı bir zekâ ile ile gelmişti. Mayasının bu şekle gelmesine işte bu hayvansı zekâ neden olmuş ve dünya bu mayayı yoğururken şefkat göstermemişti.

Beyaz Diş niçin dövüldüğünü bilmiyordu. Gri Kunduz kayışı boynuna geçirip, ucunu Güzel Smith'e verdiği zaman, Beyaz Diş, Güzel Smith'i izlemesini tanrısının istediğini anlamıştı. Kalenin dışında bağlandığı zaman da bu sefer Güzel Smith'in isteği üzerine orada kalması gerektiğini biliyordu. Bu yüzden her iki tanrının da isteğine boyun eğerek sonunda verilen cezayı kabullendi. Eskiden köpeklerin sahip değiştirdiklerini, kaçanların da kendisi gibi dayak yediğini görmüştü. Akıllı hayvandı ama, onun yaradılışında daha büyük olan kuvvetler vardı. Bunlardan biri de bağlılıktı. Gri Kunduz'u sevmiyordu ama isteği ve öfkesi yüzünden ona bağlı kalmıştı. Zaten aksini de yapamazdı, elinde değildi. Bu bağlılık onu meydana getiren mayanın bir özelliği idi. Bu özelliği şaşılacak bir şekilde kendi soyundan almıştı. Kendi soyunu diğer türlerden ayıran, kurt ile vahşi köpeği, insanlara arkadaşlık yapması için gizlendiğini yerden dışarı çıkartan da işe bu özellikti.

Beyaz Diş dayaktan sonra yeniden kaleye sürüklendi. Fakat bu sefer, Güzel Smith onu bir sopaya bağlıyarak

bıraktı. Hiç kimse tanrısından kolay kolay vazgeçemediği için Beyaz Diş de aynı durumda idi. Gri Kunduz kendi tanrısı idi, onun dileği ne olursa olsun Beyaz Diş ona hâlâ sımsıkı bağlıydı, ondan vazgeçemiyecekti. Gri Kunduz ihanet edip onu terketmişti ama, bu ona etki etmedi. Kendisini bedence ve ruhca Gri Kunduz'a boşuna terketmemişti. Beyaz Diş düşüncesini açığa vurmamıştı, fakat aralarındaki bağ kolay kolay kopmayacaktı.

İşte bu yüzden, geceleyin kalede herkes uyuduktan sonra Beyaz Diş kendisini tutan sopaya dişlerini geçirdi. Sopa çok kuru ve sertti. Hem boyuna da çok yakın bağlandığı için dişleri ile güç belâ ulaşabiliyordu. Ancak kaslarını inanılmaz şekilde çalıştırıp boynunu bir yay gibi geriye bükerek sopayı dişlerinin arasına alabildi ve öylece kaldı. Saatler süren sabırlı bir uğraştan sonra sopayı kemirmeyi ve kesmeyi başardı. Köpeklerin yapamaması gereken bir şeydi bu. Şimdiye kadar hiç görülmemişti. Fakat Beyaz Diş yaptı ve sopanın yarısı boynunda asılı olarak sabah erkenden kaleden ayrıldı.

Akıllıydı o. Fakat sadece akıllı olsa kendisine daha şimdiden iki kere ihanet etmiş Gri Kunduz'a geri dönmezdi. Bunun yanında bir de bağlılığı vardı, işte bu yüzden üçüncü kere ihanete uğramaya gitti. Gri Kunduz tarafından boynuna bir kere daha kayış bağlanmasına razı oldu ve Güzel Smith onu almaya geldi. Bu sefer daha zalimce dövüldü.

Beyaz adam kamçısını kullanırken Gri Kunduz olanları kıpırdamadan seyretti. Hayvanı korumaya kalkışmadı. Artık o kendi köpeği değildi. Dayak sona erdiğinde Beyaz Diş hastalandı. Güneyden gelen narin bir köpek bu dayağın altında ölürdü ama, o ölmedi. Eğitim hayatı sert geçmiş, dayanıklı bir hayvan olmuştu. Büyük bir dayanma gücü vardı. Hayata sıkıca yapışmıştı. Fakat

çok hasta idi. İlk önce kendisini taşıyamadığından, Güzel Smith başında yarım saat beklemek zorunda kaldı. Sonra bir kör gibi sendeliyerek Güzel Smith'in ardından kaleye döndü.

Fakat bu sefer dişlerinin kesemiyeceği bir zincirle bağlandığından kazığa geçirilen kancayı çıkartmak için ciğerlerini şişirerek boşuna uğraştı. Birkaç gün sonra Gri Kunduz aklı başına gelmiş ve iflâs etmiş bir halde Mackenzie'ye kadar uzanan yolculuğa çıkmak üzere Porcupine'den ayrıldı. Beyaz Diş ise yarı çılgın ve canavar bir adamın malı olarak Yukon'da kaldı. Fakat bir köpek o kadarcık aklı ile çılgınlıktan ne anlıyacaktı? Güzel Smith, Beyaz Diş'e göre korkunç bir tanrı idi. Daha çılgın bir tanrı idi. Fakat Beyaz Diş çılgınlığın ne olduğunu bile bilmiyordu. O yalnız bu yeni efendisinin isteğine boyun eğmesi, onun saçma olan her istek ve kaprisine boyun eğmesi gerektiğini hissediyordu.

XII

NEFRETİN SALTANATI

Bu çılgın tanrının koruyuculuğu altında Beyaz Diş tam bir ifrite döndü. Kalenin arka tarafındaki bir ağılda zincire bağlı olarak tutuluyor ve Güzel Smith tarafından kızdırılıyor, rahatsız ediliyor, korkunç işkencelerle çılgına çevriliyordu. Adam, Beyaz Diş'in kahkahaya karşı olan duyarlığını çabucak farkettiği için, seytanca acılar verdikten sonra kahkaha ile gülmeye özellikle dikkat ediyordu. Çok gürültülü ve küçümseyen bir kahkaha idi bu. Aynı zamanda tanrısı alaylı bir şekilde parmağı ile Beyaz Diş'i işaret ediyordu. Böyle anlarda Beyaz Diş kendi-

sini kaybediyor ve bu öfkesi sırasında Güzel Smith'den çılgın hale geliyordu.

Eskiden Beyaz Diş yalnız kendi türünün yırtıcı bir düşmanı idi. Şimdi ise herşeye düşman olmuştu ve her zamankinden daha yırtıcı idi. Çok eziyet gördüğü için körükörüne ve hiç düşünmeden nefret ediyordu. Kendisini bağlıyan zincirden, ağılın tirizleri arasından kendisini gözetleyen insanlardan, onlarla birlikte gelip, çaresiz durumdayken ona kötü kötü hırlıyan köpeklerden nefret ediyordu. Kendisini ağıla bağlıyan kazığa kızıyordu. Hepsinden önce ve hepsinden çok, Güzel Smith'den nefret ediyordu.

Fakat Güzel Smith'in Beyaz Diş'e bunları yapmasının bir nedeni vardı. Birgün, bazı adamlar ağılın çevresinde toplandılar. Güzel Smith elinde sopası ile içeri girip Beyaz Diş'in boynundaki zinciri çözdü. Efendisi dışarı çıkınca serbest kalan Beyaz Diş, dışardaki adamlara saldırmak için ağılda çılgın gibi koşmaya başladı. Son derece korkunç bir görünüşü vardı. Boyu bir buçuk metre, iki omuzunun arası ise elli altmış santim kadardı. Bu ölçülerle normal bir kurttan çok daha ağır geliyordu. Annesinden bir köpeğin ağır gelen kısımlarını aldığı için bu kadar büyüktü. Üstünde hiç yağ ve gereksiz et olmadığı halde kırk kilo geliyordu. Sırf kas, kemik ve sinirden meydana gelmiş, en iyi şartlarda mücadele eden bir et kitlesiydi.

Ağılın kapısı yeniden açıldı. Beyaz Diş durakladı. Acayip bir şey olmak üzereydi. Bekledi. Kapı daha da açıldı. Sonra içeri kocaman bir köpek girdi ve kapı arkasından çarparak kapandı. Beyaz Diş hiç böyle bir köpek (bu bir çoban köpeği idi) görmemişti, fakat bu çağrısız konuğun büyüklüğü ve vahşi görünüşü onu ürkütmedi. Karşısında kazık ve demirden başka öcünü alabileceği bir şey daha

duruyordu. Dişlerini göstererek atıldı ve köpeğin boynunun yan tarafını parçaladı. Köpek başını salladı, boğuk bir şekilde hırlayıp Beyaz Diş'e saldırdı. Fakat Beyaz Diş sağa sola koşuyor, durmadan kaçıp kurtuluyor ve dişleri ile parçalamak için yeniden atıldıktan sonra yaralanmamak için tam zamanında yana sıçrıyordu.

Beyaz Diş köpeğin etlerini kopartıp parçalarken Güzel Smith sevinç içinde kendinden geçiyor, dışardaki adamlar ise bağrışarak alkışlıyordu. Çoban köpeği için daha başında umut yoktu. Çok ağır ve yavaş hareket ediyordu. Sonunda Güzel Smith sopa ile Beyaz Diş'in sırtına vururken çoban köpeği sahibi tarafından dışarıya sürüklendi. Bunun üzerine girişilen iddiaya karşılık ödenen paralar Güzel Smith'in avcunu doldurmaya başladı.

Beyaz Diş, ağılın çevresinde toplanan adamlara bakmak için merakla yaklaştı. Bu bir yarışma demekti. İçindeki canlılığı gösterebilmesi için kendisine bağışlanan tek yol bu idi. Eziyet görmüş, nefret etmeye zorlanmış, tutuklanmıştı. Bu yüzden efendisi karşısına bir köpek çıkartmayı uygun gördüğü zamanlar dışında bu nefreti tatmin etmesi için başka yol yoktu. Güzel Smith gücünü çok takdir ediyordu, çünkü zaferi hep kendi kazanıyordu. Bir gün karşısına sıra ile üç köpek çıkarttılar. Başka bir gün, ormandan henüz tutulmuş bir kurt ağılın kapısından içeri itildi. Başka bir sefer de karşısına aynı anda iki köpek birden getirildi. Yaptığı mücadelelerin en şiddetlisi bu idi. Sonunda her ikisini de öldürmesine karşın kendisi de âdeta yarı ölü bir durumdaydı.

O yılın sonbaharında ilk kar yağmaya, ırmaklar buz tutmaya başlayınca, Güzel Smith, Beyaz Diş'le birlikte Yukon'dan Dawson'a giden bir buharlı gemiye yerleşti. Artık Beyaz Diş ülkede ün sahibi olmuştu. Her yerde «Kavgacı Kurt» diye tanınıyor, buharlı geminin güverte-

sinde duran kafesinin çevresini çoğu zaman meraklı adamlar çeviriyordu. Ya öfkelenip hırlıyor ya da sessizce yatıp, nefretle onları seyrediyordu. Onlardan neden nefret etmesin? Bu soruyu kendine hiç bir zaman sormadı. Yalnız nefret ediyor ve bu duygu ile kendisini kaybediyordu. Hayat onun için bir cehennem azabı idi. İnsanlara saldıran yırtıcı hayvanlar gibi hapsedilmeye alışık değildi o. Ama böyle bir işlem görüyordu. Adamlar kendisini seyrediyor, hırlatmak için kafesin arasından sopayla dürtüyor ve sonra kahkaha ile gülüyorlardı.

Bu adamlar onun yaşadığı çevreyi teşkil ediyorlar ve kendisini meydana getiren mayayı, doğanın yaptığından daha da vahşi bir duruma sokabilmek için durmadan yoğuruyorlardı. Bununla birlikte doğa ona her kalıba girebilme yeteneğini vermişti. Başka hayvanlar ölür ya da cesaretlerini kaybederken, o, kendisini bu hayata uydurup yaşamaya devam etti ve cesaretini hiç bir zaman kaybetmedi. Baş şeytan ve zalim Güzel Smith, belki de Beyaz Diş'in cesaretini kırmıştı ama, henüz bu başarısını gösteren bir belirti yoktu.

Eğer Güzel Smith'in içinde bir şeytan varsa, Beyaz Diş'in içinde de vardı ve her ikisi de birbirlerine hiç durmadan öfkeleniyorlardı. Daha önceki günlerde Beyaz Diş onun elindeki sopaya boyun eğecek kadar zeki davranmıştı, fakat artık bu zekâ onu terketmişti. Güzel Smith'i görmesi bile onu öfkelendirmeye yetiyordu. Karşı karşıya gelip de adam sopa ile sırtına vurunca homurdanmaya, hırlamaya ve dişlerini göstermeye başlıyordu. Hırıltısı asla kesilmiyordu. Ne kadar feci dövülürse dövülsün, daima hırlamaya devam ediyordu. Güzel Smith dövmekten vazgeçip çekilirken, bu korkunç hırıltı onu izliyor ya da Beyaz Diş kafesin parmaklıklarına atılıp nefretini haykırıyordu.

Buharlı gemi Dawson'a varınca Beyaz Diş karaya çıktı. Fakat çevresi meraklı gözlerle çevrili olduğu halde, hâlâ bir kafes içinde halka gösteriliyordu. «Kavgacı Kurt» diye tanıtılıyor ve adamlar onu görebilmek için elli sent veriyordu. Dinlenmesi için hiç izin yoktu. Eğer uyumak için yatacak olsa seyirciler paralarının karşılığını alabilmek için hemen sopa ile sertçe dürtmeye başlıyorlardı. Gösteriyi daha ilgi çekici bir duruma getirmek için çoğu zaman kendisini kızdırıyorlardı. Fakat herşeyden kötüsü, içinde yaşadığı ortamdı. Kendisini yırtıcı hayvanların en korkuncu olarak kabul ediyorlardı, bu duygu kafesin parmaklıklarından geçip ona kadar geliyordu. Adamların her söz ve davranışı onu daha da azgın bir duruma getiriyordu. Bu davranışlar onun hırçınlık ateşini âdeta alevlendiriyordu. Bunun da bir tek sonucu oldu: Azgınlığı kendi kendisini besliyerek arttı. Bu mayanın yoğurulduğunu ve çevresinin baskısı ile yoğurulmaya elverişli olduğunu gösteren başka bir örnekti.

Sergilenmekten başka dövüşüyordu da. Ne vakit bir dövüş düzenlense kafesinden çıkartılıp, şehrin birkaç mil dışındaki ormana götürülüyordu. Bölgenin atlı polisleri işe karışmasın diye bu iş genellikle geceleri yapılıyordu. Birkaç saatlik bir beklemeden sonra seyirciler ve dövüşeceği köpek sökün ediyordu. Böyle olunca da çeşitli büyüklükte ve her cins köpekle dövüşüyordu. Vahşi bir yerdi burası, insanları canavar yaratılışlıydı ve dövüşler genellikle öldüresiye oluyordu.

Dövüşe Beyaz Diş devam ettiğine göre ölenlerin diğer köpekler olduğu meydandaydı. Şimdiye kadar hiç yenilmemişti. Uzun Dudak ve diğer köpek sürüsü ile yaptığı mücadelenin, antrenmanların yararını şimdi görüyordu. Toprağa inatla ve sıkıca yapışıyordu. Hiç bir köpek onu deviremiyordu. Omuzunu parçalayıp yere devirmek umu-

du ile ya doğrudan doğruya ya da umulmadık bir saldırıyla hasmının üstüne atılmak, bütün kurt soyunun başlıca hilesiydi. Mackenzie tazıları, Eskimo, Labrador, Malemut cinsi kızak köpekleri her zaman üstüne saldırdı ama, hepsi de yenildi. Yere devrildiği hiç görülmemişti. Herkes bunu birbirine anlatıyor ve devrildiğini görebilmek için her seferinde seyretmeye geliyorlardı, fakat Beyaz Diş onları daima düş kırıklığına uğratıyordu.

Şimşek gibi çevikti. Bu çevikliği, hasımlarına karşı ona büyük bir üstünlük sağlıyordu. Dövüş deneyleri ne olursa olsun, onun gibi çabuk hareket eden bir köpekle dövüşemiyorlardı. Göz önüne alınması gereken bir şey de saldırılarının doğrudan doğruya olması idi. Herhangi bir köpek dövüşe hırlayarak, kabararak, homurdanarak girişiyor, daha kavgaya başlamadan ya da karşılaştığı sürprizin etkisinden kurtulamadan yere yuvarlanıp işi bitiriliyordu. Böyle bir şey hemen her zaman olduğundan diğer köpek hazırlığını yapana ve hattâ ilk saldırıya geçene kadar Beyaz Diş'i tutmak âdet haline geldi.

Fakat Beyaz Diş'in en büyük üstünlüğü tecrübeli olması idi. Dövüşmeyi kendisi ile karşılaşan bütün köpeklerden daha iyi biliyordu. Çok dövüşmüştü, hile ve saldırı biçimlerini nasıl karşılıyacağını biliyordu. Diğer köpeklere oranla daha çok hilesi vardı, dövüş yöntemlerini ise pek değiştirmiyordu.

Zaman geçtikçe yaptığı dövüşler yavaş yavaş azaldı. Seyirciler onu eşit güçte bir hayvanla karşılaştıramadıkları için üzülüyorlardı. Bunun üzerine Güzel Smith karşısına kurtları çıkartmak zorunda kaldı. Kurtları sırf bu amaçla yakalamışlardı. Zaten yalnız Beyaz Diş'le bir kurt arasında yapılacak dövüş her zaman seyirci çekiyordu. Bir keresinde karşısına iri ve güçlü bir dişi vaşak çıkardılar.

Beyaz Diş bu sefer hayatını korumak için mücadele

etti. Hasmı da kendisi gibi çevikti, vahşilikleri birbirine uyuyordu. Kendisi yalnız dişleri ile mücadele ederken, diğeri keskin pençelerini de kullanıyordu.

Fakat vaşağı da yendikten sonra Beyaz Diş için yapacak dövüş kalmadı. Onunla karşılaşacak, daha doğrusu karşılaştırmaya değecek hayvan yoktu. Bu yüzden ilkbaharda Tim Keenan adında bir kumarbaz gelene kadar yalnız sergilendi. Bu adamla beraber Klondike'a ilk kez bir buldog geldi. Beyaz Diş'in bu köpekle karşılaşması kaçınılmaz bir şeydi ve beklenen bu dövüş tam bir hafta şehrin çeşitli yerlerindeki konuşmaların başlıca konusu oldu.

XIII

ÖLÜMLE BURUN BURUNA

Güzel Smith, hayvanın boynundaki zinciri çıkartıp geri çekildi. Beyaz Diş ilk defa olarak hemen saldırıya geçmedi. Hiç kıpırmadan durdu. Kulaklarını dikmiş, tetikte ilgiyle karşısındaki bu acayip hayvana bakıyordu. Şimdiye kadar böyle bir köpek hiç görmemişti. Tim Keen an, «Ona git» diyerek buldogu ileri doğru itti. Hayvan yalpalıyarak çemberin ortasına doğru ilerledi. Kısa, bodur ve biçimsizdi. Bir yere geldi, gözlerini kırpıştırarak Beyaz Diş'e baktı.

Kalabalıktan «Git ona Cherokee! Gebert onu Cherokee! Ye onu!» sesleri yükseldi.

Fakat Cherokee dövüşmeye meraklı görünmüyordu. Başını çevirip bağıran adamlara gözlerini kırpıştırarak baktı, aynı zamanda neşeyle kuyruğunu salladı. Korkmuyor, sadece tembellik ediyordu. Hem karşısındaki köpekle

dövüştüreceklerini de sanmıyordu. Böyle bir köpekle dövüşmeye alışık olmadığından gerçek bir köpek getirmelerini bekliyordu.

Duruma Tim Keenan karıştı ve Cherokee'nin üzerine eğilip elleriyle hayvanı omuzlarından sardıktan sonra tüylerini hafifçe öne doğru okşamaya başladı. Bunlar bir çeşit telkindi. Hayvanı kışkırtan etkisini gösterdi, çünkü Cherokee çok yavaş bir şekilde gırtlağının tâ derinliklerinden gelen bir sesle hırıldamaya başladı. Adamın elinin hareketleri ile hayvanın hırıltısı arasında uyumlu bir anlaşma vardı. Tüylerin öne doğru her okşanışında hayvanın gırtlağından bir hırıltı yükseldi ve elin yeni bir hareketi ile yeniden başlamak üzere bu ses kesildi. Her hareketin sonunda bu uyum değişiyordu, elin hareketi bir anda bitiyor, hayvan silkinerek yeniden hırlamaya başlıyordu.

Bu, Beyaz Diş üzerinde de etkisini gösterdi. Boynundaki tüyler omuzlarına doğru kabardı. Tim Keenan hayvanı son bir kez daha ileri doğru iterek geri çekildi. Cherokee'yi öne doğru iten güç etkisini kaybedince, hayvan kendi iradesi ile paytak paytak ve hızlı adımlarla ilerlemeye devam etti. O zaman Beyaz Diş öne atıldı. Seyircilerden şaşkınlık ve hayranlık dolu bir çığlık yükseldi. Kurt, bir köpekten çok bir kedi gibi aradaki uzaklığı kapattı ve yine kedi çevikliğiyle buldogun üstüne atılıp hırsla ısırdıktan sonra geri çekildi.

Buldogun kulağının arkasından kalın, boynuna kadar inen bir yaradan kan akıyordu. Hiç aldırmadı, hırlamadı bile, sadece dönüp Beyaz Diş'i izledi. Her iki tarafın gösterisi, birinin çevikliği, diğerinin dayanıklılığı kalabalığın taraf tutma duygularını kamçıladı ve adamlar yeniden bahse tutuşup ileri sürdükleri paranın miktarını arttırdılar. Beyaz Diş tekrar saldırıp parçaladı ve sonra hiç

bir yerini hayvana dokundurmadan çekildi. Acayip düşmanı kendisini acele etmeden, dikkatli, kararlı ve ölçülü bir şekilde hâlâ izliyordu. Böyle yapmasının bir nedeni vardı. Bunu yapmaktan da onu hiç bir şey alıkoyamazdı.

Bu yüzden bütün davranışları değişmişti. Beyaz Diş şaşırdı. Şimdiye kadar hiç böyle bir köpek görmemişti. Üzerinde onu koruyacak hiç tüy yoktu. Yumuşacıktı ve eti kolayca kanıyordu. Kendi türünden olan köpeklerdeki gibi dişlerini yanıltacak kalın bir kürkü yoktu. Her seferinde dişleri ete kolayca gömülüyor ve sanki hayvan kendisini savunamıyormuş gibi görünüyordu. Şaşkınlık uyandıran diğer bir şey de, sanki diğer köpeklerle yaptığı kavgalardan alışıkmış gibi hiç bağırmaması idi. Köpek hiç hırlayıp homurdanmadan cezasını sessizce kabul ediyordu. Bu kovalamaca sırasında kendisini katiyyen bırakmadı.

Cherokee ağır bir hayvan değildi. Beyaz Diş'in hareketlerini çabucak dönüp izleyebiliyordu ama, Beyaz Diş'i asla yerinde bulamıyordu. Buna Cherokee de şaşmıştı Yakınına gidemediği bir köpekle daha önce hiç dövüşmemişti. Yaklaşmak isteği eskiden hep karşılıklı oluyordu. Fakat bu köpek arada daima bir uzaklık bırakıyor, dans eder gibi sağa sola kaçıyor, çevresinde dolanıyordu. Dişlerini batırdığı zaman tutmuyor, tersine hemen bırakıp uzağa çekiliyordu.

Beyaz Diş ise çenenin altındaki o yumuşak yere ulaşamıyordu. Buldog hem çok kısa boylu idi, hem de iri çeneleri onu koruyordu. Cherokee'nin yaraları artarken Beyaz Diş atılıyor ve sonra hiç yara almadan çekiliyordu. Hayvanın boynunun ve başının her iki tarafı da yarılıp parçalanmıştı. Durmadan kan akıyor, fakat sinirlendiğini belli eden hiç bir belirti göstermiyordu. Kovalamaya devam etti, yalnızca bir kere şaşkınlıktan durdu ve

kendisini seyreden adamlara dövüşe devam etmek istediğini anlatmak ister gibi, kuyruğunu sallıyarak gözlerini kırpıştırdı.

O anda Beyaz Diş üstüne atıldı ve bir kulağının geri kalan kısmını da parçaladı. Cherokee öfkesini pek az belli ederek kovalamaya ve kurdun gırtlağına öldürücü saldırıyı yapmaya çalışarak, Beyaz Diş dönerken meydana gelen çemberin içine doğru koşmaya başladı. Buldog bir karış ötede ıskaladı ve Beyaz Diş kaçarken karşı yönden saldırıya geçince takdir dolu çığlıklar yükseldi.

Zaman geçti. Beyaz Diş hâlâ dans eder gibi kaçıp kurtuluyor, saldırıyor, ileri geri atılıp durmadan yaralıyordu. Buldog ise gaddar bir inatla ardından gidiyordu. Amacına eninde sonunda ulaşacak, savaşı kazandıracak saldırıyı yapacaktı. Bu arada diğerinin verdiği bütün yaraları ve acıları kabullendi. Kulakları parça parça olmuş, boynu ve omuzları çeşitli yerlerinden yaralanmıştı. Yarılan dudaklarından kan akıyordu. Hepsi de önceden tahmin edip korunamadığı bu şimşek gibi çakan saldırılardan olmuştu.

Beyaz Diş, Cherokee'yi yere yuvarlayabilmek için tekrar tekrar saldırdı, fakat aralarındaki boy farkı çok fazlaydı. Cherokee çok bodur ve yere çok yakındı. Beyaz Diş sık sık hile yapıyordu. Hızla bükülüp karşı yönden dönerken, fırsatı ele geçirdi. Cherokee'yi başı öte yana çevrili bir durumda çok yavaş bir şekilde dönerken yakaladı. Omuzu açıkta kalmıştı. Beyaz Diş üstüne saldırdı, fakat kendi omuzu çok yukarıdaydı. Büyük bir hızla atılırken, bu hızı, onu diğerinin üstünden aşırdı. Adamlar dövüş tarihinde ilk defa olarak Beyaz Diş'in ayaklarının yerden kesildiğini gördüler. Vücudu havada yarım takla attı. Eğer havada bir kedi gibi bükülmese ve yere ayaklarının üstüne inmek için bir çaba harcamasaydı, sırt üs-

tü düşecekti. Böyle olduğu için de yere, sertçe, yanlamasına çarptı. Bir an sonra yeniden ayaktaydı, fakat aynı anda Cherokee'nin dişleri boğazında kenetlendi.

Buldogun yakaladığı yer göğüsüne doğru ve fazla aşağıda olduğu için boğazını iyi yakalıyamamıştı, ama Cherokee tutmaya devam etti. Beyaz Diş ayağa fırladı, buldogun vücudunu silkip atabilmek için çılgın gibi koşmaya başladı. Hayvanın böyle bütün ağırlığı ile asılması, onu çılgına çevirmişti. Hareketlerini sınırlandırıyor, özgürlüğünü engelliyordu. Bu tıpkı bir kapana benziyordu. Bütün içgüdüsü ile buna kızıyor, baş kaldırıyordu. Çılgınca bir baş kaldırıştı bu. Birkaç dakikada tam anlamıyla deliye döndü. İçinde var olan hayat, onu avucuna almıştı. Yaşama isteği vücudundan dalga dalga taşıyordu. Bu hayat sevgisi onu egemenliğine almıştı. Bütün iradesini kaybetti. Âdeta kafası çalışmıyordu. Yaşayabilmek, ne pahasına olursa olsun, hareket edebilmek için duyduğu özlem onu bilinçten yoksun etti, çünkü hareket etmek, var olduğunu göstermek demekti.

Boğazında asılı olan bu yirmi kiloyu silkip atabilmek için, kendi etrafında dönüyor, daireler çizerek bükülüyordu. Buldog pek az şey yapıyor, fakat tutmaya devam ediyordu. Bazen Beyaz Diş'e karşı dengesini koruyabilmek için ayaklarını yere basmayı beceriyordu. Fakat bir an sonra Beyaz Diş'in çılgınca dönüşlerinden biriyle yeniden sürüklenmeye başlıyordu. Cherokee içgüdüsünün yardımı ile kendisini gösterdi. Tutmaya devam etmekle en iyi şeyi yaptığını biliyor, arada memnuniyetinden heyecanlanıyordu. Hattâ böyle anlarda gözlerini kapatıyor, vücudunun sağa sola, ister istemez sürüklenmesine razı oluyordu. Başına bir şey gelebileceğini hiç düşünmüyordu. Önemli olan sıkıca tutmasıydı, tutmaya da devam ediyordu.

Beyaz Diş ancak yorulunca durdu. Hiç bir şey yapamıyor, nedenini de anlayamıyordu. Şimdiye kadar yaptığı dövüşlerde böyle bir şey hiç olmamıştı. Mücadele ettiği köpekler, hiç böylesine dövüşmemişti. Onlarla dövüşürken tekrar tekrar ısırıp, kopartıp, çekiliyordu. Soluk alabilmek için hafifçe yana yattı. Hâlâ tutunmakta olan Cherokee onu tamamen yana yatırabilmek için zorladı. Beyaz Diş dayanıyordu. Hayvanın çenelerinin çiğner gibi bir hareketle hafifçe gevşevip yeniden bir araya geldiğini hissediyordu. Dişlerin her hareket edişinde buldogun çenesi gırtlağına daha fazla yaklaşıyordu. Boldogun dövüş yöntemi tuttuğu şeyi bırakmamak ve fırsatı yakalayınca, gırtlağın içine daha fazla işlemekti. Beyaz Diş kıpırdamadığı zamanlarda bu fırsatı eline geçiriyordu. Beyaz Diş mücadeleye başlayınca, Cherokee sadece tutunmakla yetiniyordu.

Cherokee'nin boyun çıkıntısı Beyaz Diş'in dişlerinin ulaşabileceği tek yerdi. Omuzların bittiği yerden başlıyan boyun kökünü yakaladı, fakat dövüşte çiğneme yönteminin ne olduğunu bilmiyordu. Zaten çeneleri de böyle bir şeye uygun değildi. Bir müddet dişleri ile ısırıp koparttı. Sonra durumlarında meydana gelen bir değişme üzerine işi bozuldu. Buldog hâlâ boğazına asılmaya devam ederek, onu sırt üstü devirip üstüne çıktı. Beyaz Diş tıpkı bir kedi gibi art ayaklarını içe doğru büküp, üstündeki düşmanının karnını uzun yırtıcı darbelerle tırmalayıp, yarmaya başladı. Eğer Cherokee ısırmaya devam ederek doksan derecelik bir açıyla çabucak dönmeseydi bağırsakları çoktan dışarı dökülecekti.

Hayvanın sımsıkı yapışan çenelerinden kurtulmanın olanağı yoktu. Sanki bu, acıma nedir bilmeyen kaderin ta kendisi idi. Gırtlağının yukarısına doğru yavaşça yer değiştirdi. Beyaz Diş'i ölümden koruyan tek şey, boynu-

nun sarkık derisi ve üstündeki kalın kürktü. Cherokee'nin ağzında bu sık tüylerden kocaman bir yumak meydana geldiği için dişlerine engel oluyordu. Fakat eline her fırsat geçişinde yavaş yavaş bu gevşek deriden ve kürkden ağzına daha fazla dolduruyordu. Bunun sonucu olarak da Beyaz Diş daha yavaş soluk almaya başladı. Dakikalar geçtikçe soluk alması daha da güçleşti.

Mücadeleye bitmiş gözüyle bakılıyordu. Cherokee'nin taraftarları çok memnundu ve gülünç bahisler ileri sürülüyordu. Beyaz Diş'in taraftarları ise fena halde üzülmüş ve bire on, bire yirmi girişilen iddiaları kabul etmiyordu. Halbuki adamlardan biri, bire elli bahse girecek kadar atak davranıyordu. Bu adam Güzel Smith'den başkası değildi. Ringin içine doğru bir adım atıp parmağı ile Beyaz Diş'i gösterdi. Sonra alaylı bir şekilde kışkırtır gibi kahkaha ile gülmeye başladı. Bu davranışı istenen etkiyi yaptı. Beyaz Diş öfkeden çılgına döndü. Bütün kuvvetini toplayıp ayağa kalktı. Boynunda asılı olan yirmi kiloluk düşmanını sürükleyerek mücadele ederken öfkesi paniğe dönüştü. İçindeki köklü yaşama duygusu yeniden üstün geldi ve iradesi yaşama isteğinden daha da ileri geçti. Fırıl fırıl dönüyor, sendeleyip düşüyor, tekrar kalkıyor, hattâ bazan art ayakları üzerinde şahlanarak düşmanını tamamen havaya kaldırıyor, sımsıkı kenetlenen ölümden kurtulmak için boşuna çabalıyordu.

Sonunda yorularak sırt üstü düştü. Buldog derhal çenesinin yerini değiştirdi, kürk kaplı eti daha fazla parçalıyarak Beyaz Diş'in soluk almasına her zamankinden daha şiddetle engel oldu. Yenen taraf için alkışlar ve «Cherokee! Cherokee!» çığlıkları yükseldi. Cherokee bunlara kuyruğunu kuvvetle yere vurarak cevap verdi. Fakat bu gürültüler onu katiyyen rahatsız etmedi. Kuyruğu ile iri çeneleri arasında sevgi ve acıma cinsinden bir ilgi yoktu.

Kuyruğunu sallıyabilirdi ama, çeneleri Beyaz Diş'in gırtlağını müthiş bir şekilde tutmaya devam ediyordu.

İşte tam bu sırada seyircilerinin dikkatini dağıtan bir şey oldu. Çıngırak sesleri duyuldu. Kızağa koşulmuş köpek sesleri işitildi. Güzel Smith hariç herkes polis geliyor korkusu ile kaygılı görünüyordu. Fakat yolun yukarısından kızağa binmiş iki adamın köpeklerle hızla geldiğini gördüler, bunlar aşağı yoldan gelmiyorlardı. Irmaktaki bir inceleme gezisinden döndükleri açıkça meydandaydı. Kalabalığı görünce köpeklerini durdurup yanlarına geldiler. Bu heyecanın nedenini anlamak için sabırsızlanıyorlardı. Kızağı süren adam bıyıklı idi, fakat daha uzun boylu ve genç olan diğeri sinekkaydı traş olmuştu. Yanakları kanının hızlı akışından ve buz gibi havada koştuğundan dolayı kızarmıştı.

Beyaz Diş mücadeleyi hemen hemen bırakmıştı. Arada bir hiç bir amacı olmadan direniyordu. Çok az soluk alıyor, bu da durmadan insafsızca artan baskının altında gittikçe azalıyordu. Eğer buldog ilk saldırısında hemen hemen göğüse yakın bir yerden yakalamasaydı, kürkten zırhına rağmen boğazındaki şahdamar çoktan parçalanacaktı. Cherokee'nin daha yukarıdan yakalamak için çenesinin yerini değiştirmesi uzun zaman almış, aynı zamanda ağzını kürk ve deri ile daha fazla doldurmasına neden olmuştu.

Bu arada Güzel Smith'in içindeki sınırsız canavarlık duygusu, tâ beynine kadar işleyip, sahip olduğu küçücük akla da sonunda hakim oldu. Beyaz Diş'in gözlerinin donuklaştığını görünce kavgayı kaybettiğine hiç kuşkusu kalmadı. Üstüne saldırarak canavarca tekmelemeye başladı. Kalabalıktan ıslıklar ve protesto çığlıkları yükseldi, fakat hepsi bu kadarla kaldı. Bunlar olurken ve Güzel Smith Beyaz Diş'i tekmelemeye devam ederken, kalaba-

lık arasında bir karışıklık oldu. Yeni gelen uzun boylu genç inceliğe gerek duymadan, adamları omuzlarından sağa sola iterek kendisine yol açıyordu. Tam dövüş alanının ortasına geldiği sırada Güzel Smith yeni bir tekme atmak üzereydi. Bütün ağırlığını bir ayağına vermişti ve kararsız denge durumunda idi. O anda yeni gelenin yumruğu tam suratında patladı. Güzel Smith'in ayağı yerden kesildi ve bütün vücudu âdeta havada uçarak sırt üstü döndükten sonra karlara çakıldı. Yeni gelen kalabalığa doğru döndü.

«Sizi alçaklar!» diye bağırdı. «Sizi hayvanlar!»

Büyük bir öfke içindeydi, fakat bu haklı bir öfkeydi. Gri renkli gözleri kalabalığa doğru parlarken tıpkı metal gibi, çelik gibi görünüyordu. Güzel Smith ayağa kalktı ve burnundan soluyarak korka korka ona doğru geldi. Genç adam onun ne kadar aşağılık ve korkak olduğunu bilmediğinden dövüşmek için geldiğini sandı. Bunun üzerine «Seni hayvan!» diyerek Güzel Smith'in suratına ikinci bir yumruk indirdi. Kendisi için en güvenilir yerin karların üstü olduğuna karar veren Güzel Smith, kalkmaya çalışmadı.

Yeni gelen adam, peşinden dövüş alanına giren kızak sürücüsüne seslenip:

— Haydi Matt, yardım et, dedi.

İki adam beraberce köpeklerin üstüne eğildiler. Matt, Cherokee'nin çeneleri gevşeyince çekmeye hazır bir durumda Beyaz Diş'i tutuyordu. Genç adam buldogun çenelerini yakalayıp ayırmaya çalışıyordu. Boşuna çaba harcıyorlardı. Köpeğin çenelerini çekip, her soluk alışında «Hayvanlar!» diye haykırıyordu.

Kalabalık inatla bağırıyor, oyunu bozduğu için onu protesto ediyordu. Fakat yeni gelen, başını işinden bir an kaldırıp onlara bakınca, seslerini kestiler.

Sonunda «Sizi hayvanlar!» diye parladıktan sonra yine işine devam etti.

Matt:

— Faydasız Bay Scoot, o şekilde açamazsınız, dedi.

İki adam durup kilitlenmiş durumdaki köpekleri gözden geçirdiler.

Matt:

— Pek fazla kanamıyor, dedi. Henüz derine inmemiş.

Scott:

— Fakat her an inebilir, diye cevap verdi. İşte gördün mü! Biraz daha ısırdı.

Genç adamın Beyaz Diş için duyduğu heyecan ve kuşku gittikçe artıyordu. Vahşi bir şekilde Cherokee'nin başına tekrar tekrar vurdu. Fakat bu hareketi bile hayvanın çenelerini gevşetemedi. Cherokee vuruşların ne demek olduğunu anladığını gösterir bir şekilde kuyruğunu salladı, ama kendisinin haklı olduğunu ve tutmaya devam etmekle sadece görevini yaptığına inanıyordu.

Scott çaresizlik içinde kalabalığa bağırdı:

— Hiç biriniz yardım etmiyecek misiniz?

Fakat hiç kimse yardım teklifinde bulunmadı. Aksine onu kızdırmaya ve alaylı öğütler yağdırmaya başladılar.

Matt bir öğütte bulundu:

— Bir manivela bulmanız gerekiyor.

Diğeri kalçasındaki meşin tabanca kılıfına uzandı ve tabancasını çıkartıp namlusunu buldogun çeneleri arasına itmeye çalıştı. O kadar kuvvetle itti ki, sonunda çeliğin kenetli dişlerde sürtünmeden dolayı çıkarttığı ses açıkça duyuldu. Her iki adam da diz çökmüş köpeklerin üzerine eğilmişti. Tim Keenan ringe girdi. Scott'un yanında durup omuzuna dokundu ve uğursuz bir sesle:

— Dişlerini kırma yabancı, dedi.

Scott tabancanın namlusunu itip sokmaya devam ederek cevap verdi:

— Öyleyse boynunu kıracağım.

Kumarbaz bir öncekinden daha uğursuz bir sesle tekrarladı:

— Sana dişlerini kırma, dedim.

Kumarbaz eğer blöf yapmışsa işe yaramadı. Genç adam işinden vazgeçmemesine karşın, başını kaldırıp soğuk bir ifade ile baktıktan sonra sordu:

— Senin köpeğin mi?

Kumarbaz homurdandı.

Scoot devam etti:

— Öyleyse buraya gelip çenesini açsana.

Diğeri insanı sinirlendiren bir yavaşlıkla cevap verdi:

— Vallahi yabancı, söylememin bir zararı yok. Bunu ben kendim de beceremedim. İşin sırrını ben de bilmiyorum.

Aldığı cevap:

— O halde yolumdan çekil ve beni rahatsız etme, oldu. Meşgulüm.

Tim Keenan genç adamın tepesinde dikilmeye devam etti, fakat Scott ona daha fazla aldırmadı. Tabancanın namlusunu çenelerin arasına bir taraftan sokmayı başarmış, öbür taraftan da sokmaya uğraşıyordu. Bunu da becerdikten sonra yavaş yavaş ve dikkatle çeneleri gevşetmeye başladı. Bu arada Matt, Beyaz Diş'in parçalanmış boğazını her seferinde biraz daha çekerek kurtarmaya çalışıyordu.

Scott, Cherokee'nin sahibine:

— Köpeğini tutmaya hazırlan, diye emretti.

Kumarbaz boyun eğerek eğildi ve Cherokee'yi sıkıca yakaladı.

Scoot hayvanın çenesini son bir kere daha kaldırıp, uyarmada bulundu:

— Dikkat!

Köpekler birbirinden ayrılmıştı, buldog bütün gücü ile mücadele ediyordu.

— Al götür, diye emretti Scott. O zaman Tim Keenan, Cherokee'yi kalabalığın arasına sürükledi.

Beyaz Diş ayağa kalkabilmek için birkaç defa boşuna çabaladı. Bir keresinde kalktı, fakat bacakları onu çekemiyecek kadar güçsüz olduğundan, yavaşça yeniden karların üstüne çöktü. Gözleri yarı kapalıydı ve üstü cam gibiydi. Çeneleri ayrıktı. Arasından çamurlara bulanmış olan dili sarkıyordu. Görünüşte öldürmek için boğulan bir köpeğe benziyordu. Matt onu muayene etti.

— Henüz çok yorgun, dedi. Fakat rahatça nefes alıyor.

Güzel Smith yeniden ayağa kalkıp Beyaz Diş'e bakmak için yanlarına geldi.

Scott sordu:

— Matt, kızağa koşulan iyi bir köpek kaçadır?

Hâlâ dizlerinin üzerinde olan adam Beyaz Diş'e doğru eğilerek bir an düşündü.

— Üç yüz dolar, diye cevap verdi.

Scott ayağı ile Beyaz Diş'i dürtüp sordu:

— Böyle her tarafı ısırılmış olanı ne eder?

Kızağın sürücüsü:

— Yarısı, diye karar verdi.

Scott, Güzel Smith'e döndü.

— Duydun mu hayvan herif? Köpeğini senden alıyor ve karşılığında yüz elli dolar veriyorum.

Cüzdanını açıp paraları saydı. Güzel Smith kendisine teklif edilen paraya dokunmayı reddederek ellerini arkasında sakladı.

— Satmıyorum, dedi.

Diğeri kendinden emin bir şekilde:

— Bal gibi de satıyorsun, dedi. Çünkü ben alıyorum. İşte paran. Köpek benimdir.

Güzel Smith ellerini hâlâ arkasında gizleyerek gerilemeye başladı. Scott ona doğru saldırarak yeniden yumruk salladı. Güzel Smith darbeden kaçınmak için çömeldi.

— Hakkımdan vazgeçemem, diye hıçkırdı.

Aldığı cevap:

— Bu köpeğe sahip olma hakkını kaybettin sen, oldu. Parayı alıyor musun? Yoksa yeniden yumruğu indireyim mi?

Güzel Smith büyük bir korku ile konuştu:

— Pekâlâ. Fakat parayı istemiye istemiye alıyorum. Bu köpek çok para eder. Soyulmama izin vermiyeceğim Her insanın hakkını koruması doğal bir şeydir.

Scott parayı ona doğru uzatarak:

— Doğru. Her insanın hakkını koruması doğal bir şeydir. Fakat sen insan değilsin. Sen bir hayvansın.

Güzel Smith tehdit etti:

— Dawson'a döneyim o zaman görsürsün sen. Sana dâva açacağım.

— Dawson'a döndüğünde ağzını açacak olursan, seni şehirden attırmak zorunda kalırım. Anladın mı?

Güzel Smith cevap verir gibi homurdandı. Diğeri büyük bir öfkeyle gürledi:

— Anladın mı?

— Evet, diye homurdanan Güzel Smith geriye çekildi.

— Evet ne?

Güzel Smith hırladı:

— Evet beyim.

Birisi «Dikkat! Isıracak!» diye bağırdı, bunun üzerine kahkahalar yükseldi.

Scott ona sırtını dönüp Beyaz Diş'le uğraşan kızak sürücüsünün yanına gitti. Adamlardan bazıları oradan ayrılmaya başlamıştı bile. Diğerleri de gruplar halinde durmuş bakıyor ve aralarında konuşuyordu. Tim Keenan bu gruplardan birine katıldı.

— Kim bu herif? diye sordu.

Birisi cevap verdi:

— Weedon Scott.

Kumarbaz yeniden sordu:

— Weedon Scott da kim?

— Yaman bir maden uzmanıdır o. Büyük nüfuz sahibidir. Eğer başının belâya girmesini istemiyorsan ondan uzak dur, benden söylemesi. Bütün yetkili kişilerle dosttur. Altın Komisyonu Başkanının da yakın arkadaşıdır.

Kumarbazın cevabı:

— Ben de önemli biri olduğunu tahmin etmiştim. Zaten onun için tâ başında elimi dokundurmadım, oldu.

XIV

İNATÇI

Weedon Scott itiraf etti:

— Hiç ümit yok.

Kulübesinin eşiğine oturup, yine aynı derecede ümitsiz bir omuz silkişle cevap veren kızak sürücüsüne baktı. Zincirin ucunda kabarıp hırlayarak, yırtıcı bir şekilde, kızağı çeken köpeklere saldırmaya uğraşan Beyaz Diş'i seyrettiler. Matt'den sopa yardımı ile ders aldıkları için

kızağa koşulan köpekler Beyaz Diş'i kendi haline bırakmayı öğrenmişlerdi. O zamandan beri de görünüşte onun varlığını unutmuş gibi uzakta yatıyorlardı.

Weedon Scott:

— Bu bir kurt, hiç de evcilleştirilmemiş, dedi.

Matt karşı koydu:

— Bakın orasını bilmem. Fakat siz ne derseniz deyin, o kurttan çok bir köpek. Ama kesinlikle bildiğim bir şey varsa o da bu yönünü hiç bir zaman terketmemiş olduğu.

Kızak sürücüsü bir an durdu ve Moosehide Dağına doğru kendinden emin bir şekilde başını salladı.

Scott bir müddet durduktan sonra sertce cevap verdi:

— Haydi bildiğini ağzında geveleme. Çıkart baklayı. Ne var?

Kızak sürücüsü baş parmağı ile arkadındaki Beyaz Diş'i göstererek:

— İster kurt ister köpek olsun, hepsi bir. Fakat onu çoktan eğitmişler.

— Olamaz!

— Olur diyorum size. Kızaktan çözülmüş. Şuraya yakından bakın. Göğsündeki izleri görüyor musunuz?

— Haklısın Matt. Güzel Smith'in eline geçmeden önce kızak çekiyormuş.

— Yeniden kızağa koşulmaması için ortada hiç bir neden yok.

Scott merakla sordu:

— Ne dersin? Onu alalı daha iki hafta oldu, fakat şu anda her zamankinden daha vahşi.

Matt:

— Ona bir şans tanıyın, dedi. Çözün onu.

Diğeri inanmamış gibi baktı. Matt devam etti:

— Evet biliyorum, çözmeye çalıştınız ama elinize sopa almamıştınız.

— Öyleyse sen dene bir kere.

Kızak sürücüsü eline bir sopa alıp zincirle bağlı olan hayvanın yanına gitti. Beyaz Diş, tıpkı eğiticisinin kamçısına bakan kafese kapatılmış bir arsian gibi, sopaya baktı.

Matt:

— Görüyor musunuz, gözünü sopadan ayırmıyor. Bu iyi bir belirti. Budala değil o. Sopayı elimde tuttuğum sürece tehlike yok. Çılgınlık etmiyeceğe benziyor.

Adamın eli hayvanın boynuna yaklaşınca Beyaz Diş kabararak hırladı ve yere çöktü. Yaklaşmakta olan ele bakarken kendisini korkutmak amacıyla tepesinde duran sopayı izliyordu. Matt tasmaya takılı olan zinciri çıkartıp geri çekildi.

Beyaz Diş serbest kaldığını güçlükle farketti. Güzel Smith'in malı olduğundan beri aradan uzun zaman geçmiş, bu süre içinde de başka köpeklerle dövüşeceği zamanlar dışında bir an bile serbest bırakılmamıştı. Dövüşlerden sonra da hemen bağlanmıştı.

Buna ne anlam vereceğini bilemedi. Belki de tanrılar ona haince bir oyun oynamaya hazırlanıyordu. Her an saldırıya hazır bir durumda, yavaş yavaş ve dikkatle yürüdü. Görülmemiş bir şeydi bu, onun için ne yapacağını bilemedi. Kendisini seyreden bu iki tanrıdan uzaklaşmak için tedbirini alıp, dikkatle kulübenin köşesine doğru yürüdü. Hiç bir şey olmadı. İyice şaşırmıştı, dönüp geri geldi ve bir adım ötede durup dikkatle iki adama baktı. Yeni sahibi sordu:

— Koşmıyacak mı?

Matt omuzlarını silkti.

— Bir kere denenmesi gerekir. Bir şeyi anlamanın tek yolu denemektir.

Scott acıyarak mırıldandı:

— Zavallıcık. Bütün ihtiyaç duyduğu şey biraz sevgi, diye ekledikten sonra kulübeye girdi. Elinde bir parça etle dışarı çıkıp bunu, Beyaz Diş'e fırlattı. Hayvan geriye sıçrayarak uzaktan kuşku ile inceledi. Matt eti göstererek orada duran diğer köpeğe seslendi:

— Hey Binbaşı! Fakat köpeğe çok geç seslenmişti. Binbaşı dişlerini ete batırdığı an Beyaz Diş ona pençe attı. Köpek yere devrildi. Matt yardıma koştu, fakat Beyaz Diş ondan daha atak davrandı. Binbaşı ayağa kalkmaya çalıştı. Akan kanları karları kırmızıya boyayıp, yerde geniş bir leke bıraktı.

Scott aceleyle:

— Çok fena ama oh olsun, dedi.

Fakat Matt'ın ayağı, Beyaz Diş'e tekme atmak için havaya kalkmıştı bile. Hayvanın sıçrayıp dişlerini gösterdiği görüldü ve sonra bir çığlık işitildi. Beyaz Diş çılgınca hırlayarak birkaç metre öteye çekilirken, Matt eğilmiş bacağını kontrol ediyordu. Yırtılan pantolonunu, çamaşırlarını ve büyümekte olan kırmızı lekeyi gösterdi.

— Beni fena yakaladı, dedi.

Scott cesareti kırılmış bir sesle cevap verdi:

— Sana hiç umut olmadığını söylemiştim. Hiç istemediğim halde bunu arasıra düşünmüştüm, Fakat artık zamanı geldi. Yapacak tek şey bu.

Böyle konuşurken isteksiz bir hareketle tabancasını çıkartıp kurşun var mı diye içine baktı.

Matt karşı koydu:

— Buraya bakın Bay Scott, bu köpek bir cehennem hayatı yaşamış. Onun pırıl pırıl bir melek gibi karşınıza çıkmasını bekleyemezsiniz. Biraz zaman verin ona.

Diğer adam:

— Binbaşı'nın durumuna bak, dedi.

Kızak sürücüsü feci halde hırpalanan köpeğe baktı. Kanının aktığı yerde, karların üstüne çökmüş, neredeyse son soluğunu verecekti.

— Oh olsun diyen sizdiniz Bay Scott. Beyaz Diş'in etini almaya kalkıştı, hem artık ölmek üzere. Zaten böyle olması da gerekirdi. Ben kendi yiyeceği için mücadele etmiyen bir köpeğe iki kere aferin çekmem.

— Ama bir de kendi durumuna bak, Matt. Köpekler pek önemli değil, fakat her şeyin bir sınırı vardır.

Matt inatla tartışmaya devam etti:

— Öyleyse bana da oh olsun. Ben ona tekme atmak istemedim mi? Hayvanın haklı olduğunu siz söylediniz. Ona vurmaya hiç bir hakkım yoktu.

Scott üsteledi.

— Onu öldürmek büyük bir iyilik olacak. Evcilleşeceği yok.

— Bana bakın Bay Scott, zavallıcığa mücadele şansı verin. Şimdiye kadar hiç şans tanınmamış. Cehennemden daha yeni kurtuldu, ilk defa olarak serbest bırakıldı. Ona bir şans tanıyın, eğer düzelmezse onu ben öldürürüm. Tamam mı?

Scott tabancasını yerine koyarak cevap verdi:

— Allah bilir ya onu öldürmek istemiyorum, yoksa çoktan öldürürdüm. Koşsun diye serbest bırakacağız, bakalım ne yararı dokunacak. Haydi bir deneyelim.

Beyaz Diş'e yaklaşıp nazik bir şekilde yatıştırır gibi konuşmaya başladı. Matt uyardı:

— Elinizde bir sopa bulundursanız iyi olur.

Scott başını salladı ve Beyaz Diş'in güvenini kazanmak için işine devam etti. Beyaz Diş kuşku içindeydi. Bir tehlike seziyordu. Bu tanrının köpeğini öldürmüş, ar-

kadaşı olan tanrıyı ısırmıştı, müthiş bir cezadan başka ne umabilirdi? Buna karşın küstahlığa devam etti. Kabararak dişlerini gösterdi. Gözlerini dört açmış, bütün vücudu herhangi bir şeye karşı tetikte bekliyordu. Tanrının elinde sopa olmadığı için iyice yaklaştı. Tanrının eli uzanmış başına doğru iniyordu. Beyaz Diş büzüldü, yere çömelirken heyecan içindeydi. Bir tehlike, bir hainlik ya da buna benzer bir şeyle karşı karşıya idi. Tanrıların ellerini, şimdiye kadarki üstünlüklerini, canını yakmak için gösterdikleri hünerleri hep tanıyordu. Bunların yanında bir de eskiden beri kendisine dokunulmasından hoşlanmayışı vardı. Daha çok tehdit ederek hırladı. Yere iyice büzüldü, fakat adamın eli hâlâ üzerine inmeye devam ediyordu. Isırmak istemiyordu. Hayata karşı bitip tükenmeyen özlem kendisine hükmedip, içgüdüsü bütün benliğini sarana kadar duyduğu bu korkuya dayandı.

Weedon Scott herhangi bir pençe darbesinden veya saldırıdan kaçınacak kadar çevik olduğunu sanıyordu. Fakat tıpkı çöreklenmiş bir yılan gibi hızla pençe atan Beyaz Diş'in şaşılacak çevikliğini öğrenmek zorunda kalacaktı.

Scott şaşkınlıktan sertçe haykırarak yırtılan elini diğer eliyle sıkıca tuttu. Matt sunturlu bir küfür savurup yana sıçradı. Beyaz Diş büzülerek geriledi. Kabarmış dişlerini gösteriyordu. Gözleri tehdit dolu, uğursuz bir şekilde parlıyordu. Şimdi Güzel Smith'den yediği dayak kadar korkunç olan bir dayak bekliyordu. Scott ansızın bağırdı:

— Hey! Ne yapıyorsun?

Matt koşarak kulübeye daldı ve sonra elinde bir tüfekle dışarı çıktı.

Yavaş yavaş ve üzerinde umursamayan bir sakinlikle:

— Hiç bir şey, sadece verdiğim o sözü tutuyorum. Zannedersem demin de söylediğim gibi onu öldürmek benim elimde.

— Hayır yapamazsın!

— Bal gibi yaparım. Şimdi beni seyredin.

Isırıldığı zaman nasıl Matt yalvarmışsa, şimdi yalvarma sırası Weedon Scott'da idi.

— Ona bir şans tanımamızı sen söyledin. İşte o şansı ona tanı. İşe daha yeni başladık, başında bırakamayız. Bu sefer de bana oh olsun. Hem şuna bak!

Kulübenin köşesinde yirmi adım kadar uzakta duran Beyaz Diş son derecede korkunç bir şekilde hırlıyordu. Fakat bu hırıltı Scott'a değil kızak sürücüsüneydi. Adam:

— Vay canına, gözlerime inanamıyorum, diyerek şaşkınlığını belirtti.

— Şunun zekâsına bak. Ateşli silâhın anlamını senin gibi o da biliyor. Onun da zekâsı var, onun için bu akıllı hayvana bir şans tanımak zorundayız. Bırak silâhı elinden.

— Pekâlâ, razıyım, diyen Matt tüfeği bir odun yığınına dayadı. Fakat bir an sonra haykırdı:

— Fakat şuna bak!

Beyaz Diş sessizleşip hırıltıyı kesmişti.

— Bu araştırılmaya değer. Şimdi bakın.

Matt tüfeğe uzandığı an, Beyaz Diş hırlamaya başladı. Tüfekten uzaklaşınca Beyaz Diş ağzını kapattı, dişlerini göstermez oldu.

— Şimdi de eğlence için yapacağım.

Matt tüfeği aldı ve yavaş yavaş omuzuna doğru kaldırmaya başladı. Beyaz Diş kıpırdanarak hırlamaya başladı ve son derecede hiddetli bir hal aldı. Fakat tüfek daha adamın omuz hizasına gelmeden, hayvan yana sıçrayarak, kulübenin köşesini dönüp, saklandı. Matt biraz ön-

ce Beyaz Diş'in durduğu karlar üzerindeki boş yere baktı. Kızak sürücüsü adam ciddî bir ifade ile tüfeği indirip döndü ve gözlerini patronuna dikti.

— Sizinle aynı düşüncedeyim Bay Scott. Bu köpek öldürülemeyecek kadar akıllı.

XV

SEVGİLİ EFENDİ

Weedon Scott yaklaşırken Beyaz Diş verilecek cezaya boyun eğmeyeceğini göstermek için, kabarıp hırlamaya başladı. Şimdi sarılmış ve kanı akmasın diye askıya alınmış olan eli yaraladığından bu yana aradan yirmi dört saat geçmişti. Eskiden Beyaz Diş sonraya bırakılan cezalarla karşılaşmıştı, şimdi de böyle bir şeyin başına geleceğini farkediyordu. Başka türlü ne olabilirdi? Kendisi için kutsal olan bir tanrının etine dişlerini batırmıştı, hem de bu beyaz derili üstün bir tanrı idi. Tanrılara karşı bu davranışından dolayı haklı olarak kendisini müthiş bir ceza bekliyordu.

Tanrı birkaç adım ötesinde çömeldi. Beyaz Diş bunda tehlikeli bir şey göremedi. Tanrılar ceza verirken ayakta dururdu. Hem bu tanrının ne sopası, ne kamçısı, ne de silâhı vardı. Ayrıca kendisini serbest bırakmışlardı. Ne zincire, ne de sopaya bağlıydı. Tanrı ayağa kalktığı an kaçabilirdi. Bu arada bekleyip işin sonunu öğrenecekti.

Tanrı sakin sakin durmaya devam etti, hiç bir hareket yapmadı. Beyaz Diş'in hırıltısı bir homurtu halini aldı ve sonra boğazının derinliklerinde kayboldu. O zaman tanrı konuşmaya başladı. Daha sesi duyulduğu an, Beyaz Diş'in boynundaki tüyler kabardı ve boğazından bir hı-

rıltı yükseldi. Fakat tanrı düşmanca hiç bir davranışta bulunmadan sakin sakin konuşmaya devam etti. Adam konuşurken Beyaz Diş bir müddet hırladı. Adamın sesi ile onun hırıltısı arasında bir uyum meydana geldi. Fakat tanrı hiç durmadan konuşmaya devam etti. Daha önce Beyaz Diş'le kimsenin konuşmadığı bir şekilde konuşuyordu. Her nasılsa Beyaz Diş'e dokunan şefkatli bir sesle yavaş yavaş ve yatıştırır gibi konuştu. Beyaz Diş içinden kendisini dürten içgüdüye karşın tanrısına güvenmeye başladı. İçinde insanlarla olan bütün deneyleri sırasında edindiği düşmanlık duygusunu sarsan bir güvenlik duygusu belirdi.

Uzun zaman sonra tanrı ayağa kalkıp kulübeye girdi. Tekrar dışarı çıktığında Beyaz Diş kuşkuyla ona baktı. Elinde ne kamçı, ne sopa, ne de silâh vardı. Ne de yaralı olmıyan eliyle arkasında bir şey gizliyordu. Deminki gibi karşısına, birkaç adım ötesindeki aynı yere oturdu. Adam küçük bir parça et uzattı. Beyaz Diş bunu kulaklarını dikerek kuşkuyla inceledi. Açıkça yapılacak bir saldırıya karşı tetikte, hem ete hem de tanrıya bakmaya çalışıyordu. İlk düşmanca belirtide sıçrayıp uzaklaşmak için vücudu gerilmiş, hazır bekliyordu.

Verilecek ceza oldukça gecikmişti. Tanrı bir parça eti burnuna yaklaştırmaktan başka bir şey yapmıyordu. Ette ise hiç bir acayiplik göze çarpmıyordu. Beyaz Diş hâlâ kuşku içindeydi. Adam hafif hafif salladığı eti ona uzatmasına karşın hayvan dokunmayı reddetti. Bütün tanrılar akıllı idi, zararsız görünüşlü bu etin arkasında ne gibi bir hainliğin gizlendiğini bilmenin olanağı yoktu. Eskiden edindiği deneylerine göre, özellikle kızılderili kadınlarla olan ilişkilerinde verilen etle ceza arasında genellikle korkunç bir bağ vardı.

Sonunda tanrı eti Beyaz Diş'in ayaklarının dibine fır-

lattı. Hayvan ete hiç bakmadan dikkatle kokladı. Onu koklarken gözlerini tanrıdan ayırmıyordu. Hiç bir şey olmadı. Eti ağzına aldı ve yuttu. Yine hiç bir şey olmadı. Tanrı yeni bir et parçası daha uzatıyordu ona. Yine elinden almayı reddettiği için adam önüne attı. Bu birkaç defa tekrarlandı. Fakat öyle bir zaman geldi ki tanrı eti ona fırlatmaya yanaşmadı. Hiç vazgeçmeden elinde tutmaya devam etti.

Et güzeldi, Beyaz Diş de çok acıkmıştı. Son derece dikkatle adım adım yaklaştı. Sonunda eti adamın elinden yemeğe karar verdi. Gözlerini hiç tanrıdan ayırmadı. Kulakları arkaya doğru yatmış bir durumda, boynundaki tüyler istemeden kabararak, başını öne doğru uzattı. Aynı zamanda kendisi ile şaka yapılmıyacağını ihtar etmek ister gibi boğazından bir hırıltı yükseldi. Eti yedi, yine hiç bir şey olmadı. Parça parça bütün eti yiyip bitirdiği halde hiç bir şey olmamıştı. Verilecek ceza hâlâ gerçekleşmemişti.

Ağzını yüzünü yalayıp bekledi. Tanrı konuşmaya devam etti. Sesinde şimdiye kadar Beyaz Diş'in bilmediği bir şefkat vardı. İçinde şimdiye kadar hiç bilmediği birtakım duygular belirdi. Sanki bir ihtiyacı giderilmiş, sanki içinde bir boşluk doldurulmuş gibi acayip bir memnuniyet duydu. O zaman içgüdüsü yine kendini göstererek geçmişte edindiği deneyler onu uyarmaya başladı. Tanrılar her zaman kurnazdı. Kendisi gibi hayvanların sonunu hazırlamak için akla gelmiyen yöntemleri vardı.

Evet, yanılmamıştı! İşte tanrının eli, canını acıtmayı amaçlayarak ileri doğru uzanmış ve başına doğru inmeye başlamıştı bile. Fakat tanrı konuşmaya devam etti. Sesi yumuşak ve yatıştırıcıydı. Eli tehdit etmesine karşın sesi güven veriyordu. Sesindeki yatıştırıcı tona karşı eli bir güvensizlik uyandırıyordu. Beyaz Diş karmakarışık

duygular içinde bocalıyordu. Kararsızlıkla bir arada bulunan içindeki karışık güçlere karşı giriştiği üstünlük savaşı o kadar müthişti ki, neredeyse buna daha fazla dayanamıyacaktı.

Fakat bir çözüm yolu buldu. Hırlayarak kabardı ve kulaklarını geriye doğru yatırdı. Ama ne ısırdı ne de sıçrayarak kaçtı. El üstüne doğru inmeye devam etti. Yavaş yavaş yaklaştı. Sonunda kabaran tüylerine dokundu. Hayvan elin altında büzüldü. El, üstüne daha fazla bastırarak onu okşadı. Büzülerek, hattâ titreyerek kendisini tutmaya çalıştı. Bu elin ona dokunup, duygularını zorlaması azap verici bir şeydi. İnsanların elinden ona gelen kötülükleri bir gün içinde unutamazdı. Fakat bu, tanrının isteği olduğundan, ona uymaya zorladı kendini.

Okşayan, seven bir hareketle el kalkıp yeniden iniyordu. Bu durum devam edip gitti. Elin her kalkışında hayvanın tüyleri kabarıyor, her dokunuşunda kulakları yatıyor ve boğazını büyük bir hırıltı dolduruyordu. Beyaz Diş içgüdüsünün etkisi ile tekrar tekrar hırladı. Bununla, karşılaşacağı herhangi bir kötülüğe karşı koymaya hazır olduğunu belirtiyordu. Tanrının gizli düşüncesini ne zaman açığa vuracağını bilmeye imkân yoktu. Bu yumuşak, güven uyandıran ses, her an gazaplı bir kükreme şeklini alabilir, o nazik ve okşayan el cezalandırmak için kendisini yakalayabilirdi.

Fakat tanrı nazik bir şekilde konuşmaya devam etti ve el, hiç bir düşmanca davranışta bulunmadan inip kalktı. Beyaz Diş iki türlü duygu içinde kaldı. Bu, onun içgüdüsü ile bağdaşmıyordu. Kişisel özgürlük isteğine karşı koyup onu tutuyordu. Fiziksel bakımdan acı veren bir şey değil, tersine zevk vericiydi. Bu okşama yavaş yavaş ve dikkatle değişip, kulaklarının dibine doğru yükselen bir oğuşturma şeklini alırken, verdiği fiziksel zevk biraz

daha arttı. Buna karşın hayvan korkmaya devam ediyor, tahmin edemediği bir kötülüğe karşı tetikte bekliyordu. Sıra ile birbirini bastıran duygular içinde hem acı çekiyor hem de zevk duyuyordu.

— Vay canına, gözlerime inanamıyorum!

Kulübeden dışarı çıkan Matt işte böyle konuştu. Kollarını yukarı doğru sıvamış, Weedon Scott'un Beyaz Diş'i okşadığını görünce elindeki kirli bulaşık suyunu dökmeyi bile unutmuştu.

Sesi, sessizliği bozduğu an Beyaz Diş geriye sıçrayarak ona doğru vahşi bir şekilde hırlamaya başladı. Matt kederli ve beğenmiyen bir ifade ile patronuna baktı.

— Bay Scott eğer düşüncelerimi açıklamama kızmazsanız, size bir şey söyliyeceğim. Siz budalanın birisiniz.

Weedon Scott kendine güvenli bir şekilde gülümseyerek ayağa kalktı ve Beyaz Diş'in yanına gitti. Kısa bir zaman onu yatıştırıcı bir şekilde konuştuktan sonra, elini uzatıp Beyaz Diş'in başına koydu ve yarıda kalan okşamasına devam etti. Beyaz Diş hiç sesini çıkartmadı, kendisini seven adamdan değil, fakat kapıda durandan gözlerini ayırmadan kuşkuyla bakıyordu.

Adam düşüncesini sonunda açıkladı:

— Siz bir numaralı, yaman bir maden uzmanı olabilirsiniz, kabul. Fakat çocukluğunuzda bir sirke katılmamakla hayatınızın en büyük fırsatını kaçırmışsınız.

Beyaz Diş adamın sesini duyunca hırladı fakat bu sefer başını, boynunu uzun uzun okşayan elden kaçırıp uzaklaşmadı.

Bu, Beyaz Diş için sonun başlangıcı, eski hayatın ve içindeki nefretin sona ermesi demekti. Yeni ve tahmin edilemiyecek kadar güzel bir hayat başlıyordu. Fakat bunu başarabilmesi için Weedon Scott'un büyük bir düşünce ve sonsuz bir sabıra ihtiyacı vardı. Beyaz Diş'in ise

kendinde bir değişiklikten başka bir şey yapmasına gerek yoktu. İçgüdüsünün ve mantığının zorlamalarına aldırmaması, eski deneylere meydan okuması, hayatı yalancılıkla suçlaması gerekiyordu.

Eski bildiği hayatta, şimdi yaptığı birçok şeye yer yoktu. Şimdi kendisini kaptırdığı akıntı, o zaman ters yönde akıyordu. Kısacası, durumu gözden geçirilirse bu yeni hayata uyması için ormandan kendi isteği ile çıkıp Gri Kunduz'u efendisi olarak kabul ettiği zamankinden daha fazla çaba harcaması gerekiyordu. O zamanlar daha küçük bir yavruydu, hiç yoğrulmamıştı, şekilsizdi ve üzerine yüklenecek görevi yapabilmek için biçimlendirilmeye hazır durumda idi. Fakat şimdi durum farklıydı. Bu iş aşırı derecede iyi yapılmıştı. Kavgacı, hırçın, amansız, kimseyi sevmiyen ve kimse tarafından sevilmeyen bir kurt şekline sokulmuştu. Bu değişikliği yapmak benliğini tersine çevirmek demekti. Bu değişiklik ancak, gençliğindeki o yoğurabilme olanağı kaybolduğu için tıpkı dayanıklı bir kumaş dokumak için sağlam düğümler nasıl atılırsa, aynen o şekilde huysuz, baş eğmez bir hayvan haline geldiği, demir gibi sert bir yaratılışa sahip olduğu, içgüdüleri ve aksiyonları, belirli kurallar, tedbirler, nefret ve istekler şeklinde belirli bir hal aldığı zaman yapılacaktı.

Bununla birlikte bu geçiş döneminde onun sertleşen mayasını yumuşatıp, daha iyi bir duruma sokmak için biçim verecek, düzeltecek olan şey bir eldi. Bu da Weedon Scott'un eli idi. Beyaz Diş'in ruhunun ta derinliklerine inmiş, onun zayıflayan ve hemen hemen yok olan hayatî bir tarafına büyük bir şefkatle dokunmuştu. İşte bu, sevgi denen kuvvetti. Tanrılarla olan ilişkilerinde onu heyecanlandıran hoşlanma duygusunun yerini artık sevgi denen şey almıştı.

Fakat bu sevgi tek bir günde doğmadı. Hoşlanma duygusuyla başlıyarak yavaş yavaş gelişti. Beyaz Diş serbest bırakıldığı halde kaçıp gitmedi, çünkü bu yeni tanrıdan hoşlanmıştı. Güzel Smith'in kafesinde yaşadığı hayattan elbette ki bu çok daha iyi idi, hem kendisine bir tanrı edinmesi de gerekliydi. İnsanın üstünlüğü onun doğal bir ihtiyacı idi. Onun insana bağlandığını gösteren mühür, sırtını ormana dönüp dayak yemeği umut ederek Gri Kunduz'un ayaklarının dibine kıvrıldığı gün basılmıştı. Bu mühür, kıtlık bitip Gri Kunduz'un kampında yeniden balık piştiği zaman, ormandan ikinci defa dönüşünde bir kere daha basılmıştı.

İşte bir tanrıya ihtiyacı olduğu ve Weedon Scott'u, Güzel Smith'e tercih ettiği için Beyaz Diş kaldı. Bağlılığını göstermek için efendisinin malının bekçiliğini üzerine aldı. Kızağa çeken köpekler uyurken, kulübenin çevresinde gizli gizli dolaştı. Gece gelen ilk konuk Weedon Scott yardıma koşana kadar sopasıyla kendisini korumak zorunda kaldı. Fakat Beyaz Diş davranış ve görünüşlere değer biçerek hırsızla dürüst insanlar arasındaki ayrılığı kısa zamanda öğrendi. Sert adımlarla doğrudan doğruya kulübeye giden kimseye dokunmuyor, ama kapı açılıp efendisi korkacak bir şey olmadığını söyleyene kadar adamı dikkatle gözlüyordu. Fakat dolambaçlı yollardan yavaş yavaş ve etrafı gözleyerek giden, gizlenmeye kalkışan kimseye Beyaz Diş katiyyen göz açtırmıyor, bu yüzden da adam şerefine uymayan bir şekilde apar topar kaçmak zorunda kalıyordu.

Weedon Scott, Beyaz Diş'i kurtarma görevini, daha doğrusu insanların yaptığı kötülükten kurtarma işini üstüne almıştı. Bu bir ilke ve vicdan sorunu idi. İnsanların kötülüğüne uğrayan Beyaz Diş'i evcilleştirmenin öden-

mesi gereken bir borç olduğunu düşünüyordu. Onun için bu «Kavgacı Kurt»a gerektiğinden fazla sevgi göstererek işine devam etti. Her gün Beyaz Diş'i uzun uzun sevip okşamayı bir amaç bildi.

İlk başlarda kuşkucu ve düşmanca davranan Beyaz Diş, daha sonra bu okşayışlardan hoşlandı. Fakat asla vazgeçemediği bir şey varsa, o da hırlamasıydı. Okşanmaya başladığı andan bu iş bitene kadar durmadan hırlıyordu. Fakat bu hırıltıya yeni bir nota eklenmişti. Bir yabancı bu notayı farkedemez ve Beyaz Diş'in bu hırıltısını sinir bozan, insanın kanını donduran bir vahşilik gösterisi sanırdı. Fakat Beyaz Diş'in boğazı, daha çocukluğunda mağarada yaşadığı zaman çıkarttığı öfke dolu ilk hırıltıdan beri yıllarca vahşi sesler çıkarttığından ve sert titreşimler yapmaya alışık olduğundan nezaketini anlatmak için bu sesi yumuşatamıyordu. Bununla birlikte Weedon Scott'un kulağı ve ona olan sempatisi bütün bu vahşiliğe karşın belli belirsiz bir mırıltı halindeki bu notayı farketmeye yetiyordu.

Gün geçtikçe hoşlanmanın sevgiye dönüşmesi evrimi daha da hızlandı. Bunun farkına Beyaz Diş vardı, ama sevginin ne olduğunu anlayamıyordu. Sevgi, kendisini ona, doldurulması gereken, açlıktan kıvranan, sızlanan, özlem duyan bir boşluk olarak gösterdi. Bu bir acıydı, bir huzursuzluktu ve ancak bu yeni tanrının dokunması ile geçiyordu. Böyle zamanlarda sevgi onun için bir sevinçti, vahşi ve son derecede heyecan verici bir mutluluktu. Fakat tanrısından uzak olduğu zamanlar bu acıyı ve huzursuzluğu yeniden duyuyor, bu boşluk onu zorlamaya başlıyor ve duyduğu açlık hiç durmadan içini kemiriyordu.

Beyaz Diş benliğini bulma yolundaydı. Yılların kazandırdığı olgunluğa, onu meydana getiren mayanın sert-

liiğne karşın karakteri değişiyordu. İçinde acayip ve alışılmamış duygular filizleniyordu. Davranışlarını etkileyen eski ilkeler artık değişiyordu. Eskiden rahatı sever, rahatının kaçmasından, canının acımasından nefret ederdi ve hareketlerini de buna göre ayarlardı. Fakat şimdi durum başkaydı. İçindeki bu yeni duygudan dolayı tanrının hatırı için sık sık rahatının kaçmasına razı oluyordu. Dolaşıp kendisine yiyecek arıyacağı ya da gölgelik bir köşede uzanıp yatacağına, sabahın erkeninde kalkıp tanrısının yüzünü görebilmek için saatlerce kulübesinin önünde bekliyor, bu yüzden de neşesi katiyyen kaçmıyordu. Geceleri tanrısı eve dönerken, Beyaz Diş onun tarafından dostça sevilip selâmlanabilmek için tatlı uykusundan kalkıyordu. Tanrısı ile olabilmek, onun tarafından okşanabilmek ya da şehre birlikte inebilmek için etinden bile vazgeçebilirdi.

Artık hoşlanma duygusu yerini sevgiye bırakmıştı. Ruhunun derinliklerinde hiç bir zaman sevgiye yer olmamıştı. Şimdi sevgi, âdeta ruhunun derinliklerine indirilen bir şakuldü. Bu derinliklerden artık bir ses geliyordu. Bu ses sevgi idi. Kendisine bugüne kadar yapılanlara karşılık veriyordu. Beyaz Diş'in karakteri, tıpkı güneşin altında gelişen bir çiçek gibi bu sevgili, sıcak ve aydınlık tanrının ışığı altında gelişip serpildi.

Fakat Beyaz Diş gösterişi seven bir hayvan değildi. Başka türlü davranamıyacak kadar olgun ve ciddî idi. Duygularını bastırıyor ve tek başına kalmaya devam ediyordu. Eskiden beri kimseye yaklaşmaz, suratını asar, tek başına dururdu. Şimdiye kadar hiç havlamadığından, tanrısını selâmlamak için şimdi de havlıyamıyordu. Sevgisini belirtmek için hiç bir zaman çılgınlık yapmaya kalkışmamıştı, zaten bu âdeti de değildi. Tanrısını karşılamak için asla koşmazdı. Uzakta bekler, fakat daima ye-

rinde hazır bulunurdu. Sevgisini, duyduğu hayranlığa ortak etmişti, fakat bunu sözle asla belirtmiyordu. Bu sevgiyi ya gözlerini dikerek ya da tanrısının her hareketini izleyerek gösteriyordu. Böyle zamanlarda tanrısı ona bakıp konuştuğunda, sevgisini anlatmak istiyor, fakat anlatım yeteneğinden yoksun olduğu için, iki duygunun mücadelesinden meydana gelen bir sıkılganlık gösteriyordu.

Kendisini bu yeni hayata alıştırmayı çeşitli deneylerle öğrendi. Efendisinin köpeklerine dokunmaması gerektiğini kendiliğinden anladı. Fakat vahşi yaratılışı kendisini yine de gösteriyordu. Önce üstünlüğünü ve önderliğini kanıtlamak için hepsini bir güzel dövdü. Bunu yapmadan önce onlarla başı biraz derde girmişti. Gelip geçerken ya da aralarında dolaşırken peşine takılıyorlardı, fakat üstün olma isteğini kabul ettirince boyun eğdiler.

Aynı şekilde Matt'e de efendisinin malı gözüyle baktığından, hoşgörü gösterdi. Efendisi ona pek ender olarak yemek verirdi. Bunu Matt yapıyordu, onun göreviydi bu. Fakat Beyaz Diş, yediği yemeğin sahibinin ve kendisinin başkası tarafından beslenmesi için emir veren kimsenin efendisi olduğunu hissediyordu. Matt diğer köpeklerle birlikte kızak çekmesi için onu kızağa koşmağa kalktı. Ama bunu başaramadı. Ancak onu kızağa Weedon Scott bağladığı zaman razı oldu. Matt'in diğer köpekler gibi kendisini de kullanmasını efendisinin bir isteği olarak kabul etti.

Kızağa koşulan Klondike köpekleri, Mackenzie köpeklerinden farklıydı. Bu köpekleri sürmek de başka türlüydü. Sürüde yelpaze gibi açılan yöntem uygulanmıyordu. Köpekler tek sıra halinde birbiri arkasına dizilerek çift kayışla sürülüyordu. Bu durumda önder olan köpek, gerçekten önder demekti. Kuvvetli olduğu kadar akıllı da olması gerekiyordu. Ve bütün sürü ona boyun eğip

korkuyordu. Bu yeri derhal Beyaz Diş'in ele geçirmesi kaçınılmaz bir şeydi. Matt, çektiği güçlüklerden ve başına gelen birçak belâdan sonra, Beyaz Diş'in hiç bir şeyin azı ile yetinmiyeceğini öğrendi. Beyaz diş bu yeri de ele geçirdi ve Matt yaptığı deneyden sonra verdiği kararın doğruluğuna iyice emin oldu. Sabahları kızakta çalışmasına karşın Beyaz Diş, geceleri efendisinin malını koruma görevinden asla vazgeçmiyordu. Her zaman uyanık, her zaman sadık ve bütün köpeklerin en yararlısı olarak her an görevi başındaydı:

Bir gün Matt:

— Düşüncemi söylemek serbest olduğuna göre, o gün bu köpeği satın almakla çok açıkgözlük ettiğinizi söylemek istiyorum. Bu sözümden dolayı özür dilerim. Fakat Smith'in suratına yumruğu indirmekle onu iyi dolandırdınız, dedi.

Weedon Scott'un gözlerinde o günkü öfke yeniden belirerek vahşi bir şekilde mırıldandı:

— Ne hayvandı o!

İlkbaharın sonlarında Beyaz Diş'in başına büyük bir dert geldi. Sevgili efendisi hiç haber vermeden ortadan kayboldu. Bunu önceden hissettiren olaylar olmuştu ama, böyle şeylere alışık olmayan Beyaz Diş, bir çantanın hazırlanmasının nedenini anlamamıştı. Bu çantanın efendisi ortadan kaybolmadan hazırlandığını sonradan hatırladı, fakat o zamana kadar hiç bir şeyden kuşkulanmamıştı. O gece efendisinin dönüşünü bekledi. Gece yarısı esen soğuk rüzgâr onu kulübenin arka tarafına sığınmaya zorladı. Burada yarı uyuklayarak kulağı tetikte, tanıdık ayak seslerini bekledi. Fakat sabahın ikisinde, merakı yüzünden, kulübenin kapısına gelerek soğukta kıvrılıp beklemeye devam etti.

Ama efendisi gelmedi. Sabahleyin kapı açıldığında dışarı Matt çıktı. Beyaz Diş dalgın dalgın adama baktı. Öğrenmek istediği şeyi ona anlatacak tek bir söz bile edilmedi. Günler gelip geçiyor, fakat efendisi dönmüyordu. Şimdiye kadar hayatında hiç hastalanmıyan Beyaz Diş o zaman hastalandı. O kadar hastalandı ki sonunda Matt onu kulübeye almak zorunda kaldı. Hattâ patronuna yazdığı bir mektubun sonuna Beyaz Diş'le ilgili bir de not ekledi. Bu mektubu Circle şehrinde alan Weedon Scott şu satırları okudu:

«Bu kurt çalışmıyor. Hiç bir şey yemiyor. Hiç kuvveti kalmadı. Bütün köpekler onu yalıyor. Başına ne geldiğini bilmek istiyor ama ona nasıl anlatacağımı bilmiyorum. Belki de ölecek.»

Durum gerçekten Matt'in yazdığı gibiydi. Beyaz Diş, yemekten içmekten kesilmiş, zayıflamıştı. Sürüdeki bütün köpeklerin kendisini dövmesine bile izin veriyordu. Kulübede sobanın yanında yatıyor, ne yiyecekle, ne Matt'le, ne de hayatla ilgileniyordu. Matt ister onunla güzel güzel konuşsun, ister küfretsin, onun için hepsi birdi. Donuk gözlerini adama çevirip baktıktan sonra başını ön ayaklarının üstüne, yine aynı yere koymaktan başka hiç bir şey yapmıyordu.

En sonunda bir gece dudaklarını oynatıp mırıldanır gibi birtakım sesler çıkararak, kendi kendine kitap okuyan Matt, Beyaz Diş'in hafifçe sızlandığını duyunca şaşırdı. Hayvan ayağa kalkmış, kulaklarını kapıya doğru dikerek dikkatle dinliyordu. Bir an sonra Matt bir ayak sesi duydu. Kapı açılarak içeri Weedon Scott girdi. İki adam el şıkıştı. Sonra Scott odada etrafına bakındı.

— Kurt nerede? diye sordu.

O zaman hayvanı gördü. Biraz önce sobanın yanında yatmakta olduğu yerde ayağa kalkmıştı. Diğer köpekler

gibi heyecanla koşmadı. Olduğu yerde durup baktı ve bekledi. Matt şaşkınlıkla bağırdı:

— Hay Allah! Şunun kuyruğunu sallayışına bak!

Weedon Scott odanın ortasına doğru yürürken hayvanı çağırdı. Beyaz Diş koşarak değil, fakat aceleyle yanına geldi. Sıkılganlığından beceriksizce hareketler yapıyor, efendisine yaklaştıkça gözlerinde acayip bir anlam beliriyordu. Gözlerinde tıpkı bir ışık gibi tanımlanmayacak kadar büyük bir duygululuk görüldü.

Matt:

— Sizin yokluğunuz sırasında hiç bir zaman böyle bakmamıştı. dedi.

Weedon Scott bu sözleri işitmedi bile. Şimdi Beyaz Diş'le yüz yüze gelerek yere çömelmiş onu okşuyor, kulak diplerini oğuşturuyordu, elini boynundan omuzlarına doğru kaydırarak seviyor, parmak uçları ile hafif belkemiğine fiskeler atıyordu. Beyaz Diş ise büyük bir istekle ve sesindeki o yanık ton ile her zamankinden daha belirli bir şekilde hırlıyordu.

Fakat hepsi bu kadarla kalmadı. Her zaman içini dolduran neşe ve sevgisini göstermemek için kendi kendine mücadele etmesine karşın bunu anlatacak yeni bir yol bulmuştu. Ansızın başını öne doğru uzatıp, burnunu efendisinin kolu ile vücudunun arasına soktu. Burada herşeyden gizlenmiş, dışarda yalnız kulakları kalmıştı. Artık hiç hırlamadan burnunu sürtmeye ve koklamaya devam etti.

İki adam bakıştı, Scott'un gözleri parlıyordu. Matt hayret dolu bir sesle:

— Aman Allahım! dedi. Bir dakika sonra kendisine gelince ekledi: Ben bu kurdun bir köpek olduğunda her zaman ısrar etmiştim. Şuna da bak!

Sevgili efendisinin dönüşü üzerine Beyaz Diş kısa zamanda iyileşti. Kulübede sadece bir iki gece kaldı. Sonra dışarı fırladı. Kızağı çeken köpekler onun cesaretini unutmuşlardı bile. Sadece onun son zamanlardaki güçsüz, hasta halini hatırlıyorlardı. Kulübeden çıktığını görür görmez üstüne atıldılar. Kapıda durup onları seyreden Matt neşeyle mırıldandı:

— Gürültüyü şimdi görürsünüz. Haydi kurt, şunların canına oku! Canlarını cehenneme gönder!

Beyaz Diş'in kışkırtılmaya ihtiyacı yoktu. Efendisinin dönüşü yetmişti ona, sanki etrafa hayat saçıyordu. Yine canlı ve boyun eğmez bir hayvan olmuştu. Neşe ile dövüşüyor, içinde duyduklarını hiç konuşmadan anlatmak olanağını buluyordu. Bu dövüşün sadece tek sonucu olabilirdi ve öyle oldu. Bütün sürü perişan olarak dağıldı. Köpekler ancak hava karardıktan sonra gizlice teker teker geldiler. Utangaçlıkları ve perişan durumları Beyaz Diş'in üstünlüğünü kabul ettiklerini gösteriyordu.

Bir yere sokulup gizlenmesini öğrendiğinden, çoğu zaman Beyaz Diş suçluydu. Son söz buydu. Bu huyundan vazgeçemezdi. En çok kıskançlık gösterdiği tarafı başı idi. Ona dokunulmasından hiç hoşlanmıyordu. Vücuduna dokunulduğu zaman paniğe kapılmasına ondaki bu vahşilik, zarar görme ve tuzağa düşme korkusu sebep oluyordu. İçinden bir ses başına dokunulmamasını emrediyordu. Şimdi de sevgili efendisine sokulmakla kendisini açıkça umutsuz ve güçsüz bir duruma düşürmüş oluyordu. Bu davranışı tam bir güvenliğin ve teslimiyetin ifadesi idi. Sanki «Kendimi senin ellerine bıraktım. Beni istediğin gibi kullan» demişti.

Dönüşünde kısa bir zaman sonra bir gece Scott, yatmadan önce Matt'le iskambil oynuyordu; bir çığlık ve hırıltı duyduklarında Matt «Elli iki elli dört, bir çift daha

altı eder» diye çivilerle işaret ediyordu. Harekete geçmek için ayağa kalkarlarken iki adam bakıştı.

— Kurt birisini çiviledi, dedi Matt.

Korku ve acı dolu canhıraş bir çığlık üzerine acele ettiler. Scott dışarı fırlarken bağırdı:

— Işık getir!

Matt bir lâmba ile ardından geldi, karların üzerinde bir adamın yattığını gördüler. Kolları yüzünün ve boğazının üstünde kavuşmuştu. Bu şekilde kendisini Beyaz Diş'in dişlerinden korumaya çalışıyordu. Buna gerçekten ihtiyacı vardı. Beyaz Diş öfke içindeydi, en can alıcı noktaya saldırmak için hazırlanıyordu. Adamın kavuşturduğu kolları, omuzundan bileğine kadar yarılmış, ceketinin kolu, mavi gömleği, çamaşırları paralanmıştı. Kolları da feci şekilde yaralandığı için oluk gibi kan akıyordu.

İki adam bütün bunları bir anda gördü. Weedon Scott hemen Beyaz Diş'i boğazından tutup sürükledi. Beyaz Diş mücadele edip hırlıyordu, fakat efendisinden azar işittiği için ısırmaya kalkışmadı ve hemen sakinleşti.

Matt adamın kalkmasına yardım etti. Adam ellerini indirdiği zaman Güzel Smith'in bir hayvana benziyen yüzü ortaya çıktı. Matt sanki eli yanmış gibi adamı çabuk yere bıraktı. Güzel Smith lâmbanın ışığında gözlerini kırpıştırarak çevresine bakındı. Gözü, Beyaz Diş'e takılınca yüzünde büyük bir korku belirdi.

Aynı anda Matt karların üzerinde iki cismin durduğunu farketti. Lâmbayı yaklaştırdı ve patronunun yerine ayağı ile dürterek ne olduğuna baktı. Çelik bir köpek tasması ile kalın bir sopaydı bunlar.

Weedon Scott başını salladı. Hiç bir şey söylemedi. Matt elini Güzel Smith'in omuzuna koyup, adamı kendisine doğru çevirdi. Tek bir kelime bile söylemenin gereği yoktu. Güzel Smith korkudan hemen kaçtı.

Bu arada sevgili efendisi Beyaz Diş'i sevip konuşuyordu:

— Seni çalmaya kalkıştı değil mi? Sen de izin vermedin ha? Büyük bir yanlışlık yaptı değil mi?

Matt gülerek:

— Onun tutulamıyacak bir canavar olduğunu düşünmeliydi, dedi.

Beyaz Diş halâ heyecan içindeydi, kabarmış, durmadan hırlıyordu. Tüyleri yavaş yavaş yatarken sesindeki o kaybolan yanık nota gırtlağında yeniden beliriyordu.

XVI

UZUN YOLCULUK

Havada bir felâket korkusu vardı. Beyaz Diş yaklaşan felâketi, daha ilk belirtisi ortaya çıkmadan önce hissetmişti. Bir değişiklik olacağı belli belirsiz bir şekilde içine doğdu. Nasıl ve niçin olacağını bilmiyordu ama yaklaşan olayın tanrılar tarafından hazırlandığını hissetmişti. Kulübenin kapısında duran kurt köpeği içeri girmemesine karşı onların amacını şaşmaz bir şekilde anlamıştı ve kafalarından ne geçtiğini biliyordu.

Kızak sürücüsü bir gece yemekte haykırdı:

— Lütfen şuna kulak verir misiniz!

Weedon Scott kulak kabarttı. Kapıdan kulakla duyulacak kadar alçak bir sızlama, bir hıçkırık duyuldu. Sonra Beyaz Diş, tanrısının hâlâ içerde olduğunu, henüz anlaşılmaz şekilde ve tek başına kaçmadığını anlamış gibi, derin derin içini çekti. Kızak sürücüsü:

— Sanıyorum bu köpek sizin peşinizde, dedi.

Weedon Scott yalvaran gözlerle arkadaşına baktı, fakat sözleri bakışlarını yalancı çıkardı.

— Bu kurtla ben California'da ne yapabilirim? diye sordu.

Matt:

— Ben de aynı şeyi soruyorum. Bir kurtla California'da ne yaparsınız?

Fakat bu söz Weedon Scott'u tatmin etmedi. Sanki arkadaşı tarafsız bir şekilde onu yargılıyordu.

Scott devam etti:

— Orada yaşıyan adamların köpekleri ona karşı gösteri yapacak. Onları daha görür görmez öldürür. Beni zarara sokup iflâs ettirmese bile yetkililer alıp elektriğe tutarak öldürür.

Kızak sürücüsü:

— Onun tam anlamıyla bir cani olduğunu biliyorum, dedi.

Weedon Scott kuşkuyla adama baktı. Kesin bir şekilde konuştu:

— Böyle bir şey yapmayacaktır.

Matt bu sözü kabul etti:

— Elbette böyle bir şey yapmayacak. Çünkü bakması için özel olarak bir adam tutmak zorunda kalacaksınız.

Diğerinin kuşkusu yatışmıştı. Neşeyle başını salladı. O anda bir sessizlik oldu ve bu sessizlikte uzun bir hıçkırık sesi, sonra da hayvanın inceler gibi etrafı koklayışı duyuldu.

Matt:

— Sizi çok fazla düşündüğünü inkâr etmek imkânsız, dedi.

Diğeri anî bir öfke ile parladı:

— Allahın kahretsin be! Ben ne yapacağımı biliyorum, daha ne söylüyorsun!

— Sizinle aynı düşüncedeyim, yalnız...

Scott adamı tersledi:

— Yalnız ne?

Kızak sürücüsü yumuşak bir tonla söze başlayarak:

— Yalnız... dedi ve sonra da öfkesini açığa vurdu. Bu kadar kızmanızın gereği yok. Hareketlerinize bakan biri sizin ne yapacağınızı bilmediğinizi düşünür.

Weedon Scoot bir müddet kendi kendine düşündükten sonra, daha yumuşak bir sesle:

— Haklısın Matt. Ben ne yapacağımı bilmiyorum, işte mesele bu ya.

Bir an sustuktan sonra ekledi:

— Bu köpeği beraberimde götürmek benim için büyük bir rezalet olacak.

— Sizinle aynı düşüncedeyim, diye cevap verdi Matt. Patronu onun bu sözüyle yine tatmin olmamıştı, Kızak sürücüsü şaşkın bir ifade ile devam etti: Fakat Allah aşkına sizin gideceğinizi nasıl anlıyor, işte kafamı kurcalayan mesele bu.

Scott kederli bir şekilde başını sallıyarak cevap verdi:

— Buna aklım ermez.

En sonunda, bir gün geldi, Beyaz Diş kulübenin açık kapısından yerdeki çantayı ve sevgili efendisinin buna eşyalarını doldurduğunu gördü. Hem gidip gelmeler de oluyordu. Kulübenin o eski sakin havası bozulmuş, acayip, heyecanlı ve huzursuz bir havaya bürünmüştü. Kesin bir kanıttı bu. Beyaz Diş olacakları sezmişti. Şimdi daha iyi anlıyordu. Tanrısı yine kaçmak için hazırlanıyordu. Daha önce de kendisini götürmediğine göre bu sefer de bırakacaktı.

O gece uzun uzun uludu. Çocukluğunda ormandan kaçıp köye geldiği zaman Gri Kunduz'un çadırının yerinde bir çöp yığınından başka bir şey bulamadığı zaman nasıl ulumuşsa, şimdi de aynı şekilde burnunu donuk yıl-

dızlara dikip derdini onlara anlattı. Kulübede iki adam henüz yatmıştı. Matt yattığı yerden:

— Arpayı yine fazla kaçırdı galiba, dedi.

Weedon Scott homurdanarak üstündeki battaniyeleri savurdu.

— Geçen sefer gittiğinde hayvanı ölümden zor kurtarabildik fakat bu sefer ölürse hiç şaşmam.

Diğer yataktaki battaniyeler sinirli bir şekilde savruldu. Scott karanlıkta haykırdı:

— Öf, kapat çeneni! Bir kadından daha dırdırcısın.

Kızak sürücüsü:

— Sizinle aynı düşüncedeyim, dedi. Weedon, Matt'in alaylı bir şekilde gizli gizli gülüp gülmediğine pek emin değildi.

Beyaz Diş'in endişe ve sabırsızlığı ertesi gün belirli bir durum aldı. Efendisi ne zaman kulübeden çıksa peşini bırakmıyor; içerde olduğunda da ön kapıdan ayrılmıyordu. Kapıdan, yerdeki eşyaları görebiliyordu. Çantanın yanına iki büyük kumaş torba ve kutu eklenmişti. Matt, efendisinin battaniye ve kürk paltosunu küçük bir muşambaya sarıyordu. Beyaz Diş bunları seyrederken sızlanmaya başladı.

Daha sonra gelen iki kızılderili paketleri omuzlarına yüklenip, yatak takımlarını ve çantayı taşıyan Matt'in arkasından bayır aşağıya inişlerini seyretti. Fakat Beyaz Diş peşlerinden gitmedi. Efendisi hâlâ kulübedeydi. Matt bir müddet sonra geri döndü. O zaman efendisi dışarı çıkıp Beyaz Diş'i içeri çağırdı.

Beyaz Diş'in kulaklarını oğup belkemiğine fiskeler atarak yumuşak bir sesle konuştu:

— Zavallıcık. Senin gelemiyeceğin uzun bir yolculuğa çıkıyorum aslanım. Haydi, bana son bir kere iyice hırla bakayım.

Fakat Beyaz Diş hırlamayı kabul etmedi. Tersine dalgın ve anlamak ister gibi bir bakışla baktıktan sonra, başını efendisinin kolu ile vücudunun arasına soktu.

Matt haykırdı:

— İşte düdük ötüyor!

Yukon'dan bir buharlı geminin sert düdük sesi geliyordu.

— İşi kısa kesmemiz gerekiyor. Ön kapıyı muhakkak kapatın. Ben arkadan çıkacağım. Haydi harekete geçin!

İki kapı da aynı anda çarpılarak kapandı ve Weedon Scott, Matt'in ön kapıya gelmesini bekledi. İçeriden hafif bir sızlama ve ağlama sesi duyuluyordu. Sonra hayvan havayı uzun uzun kokladı.

Bayır aşağı inerlerken Scott:

— Ona iyi bakmalısın. Bana mektup yazıp nasıl olduğunu bildir, dedi.

— Elbette, diye cevap verdi kızak sürücüsü. Fakat lütfen şuna kulak verir misiniz!

İki adam durdu. Beyaz Diş, tıpkı efendisi ölen köpekler gibi uluyordu. Üzüntüsünü dile getiriyor, ağlaması insanın yüreğini parçalıyacak bir şekilde yükselip, yine perişan bir şekilde alçalıyordu. Sonra yeniden daha kederli bir halde yükseliyordu.

Şafak adlı buharlı gemi o sene dışarı giden ilk gemi idi. Güvertesi zengin maceracılar ve düş kırıklığına uğramış altın arayıcıları ile doluydu. Hepsi de buraya gelmek için duydukları çılgınca arzuyu bu sefer gitmek için yine aynı derecede duyuyorlardı. Scott kıyıya dönmeye hazırlanan Matt'le iskelede el sıkışıyordu. Fakat gözleri patronunun arkasında bir şeye takılan Matt'in eli titreyerek havada kaldı. Scott, ne olduğuna bakmak için döndü. Birkaç adım ilerde güverteye oturmuş, dalgın gözlerle Beyaz Diş onları seyrediyordu.

Kızak sürücüsü şaşkınlıktan dili dolaşarak bir küfür savurdu. Scott şaşkın bakıyordu. Matt sordu:

— Ön kapayı kilitlediniz mi?

Scott başını sallıyarak sordu:

— Ya arka kapıyı?

— Kapattığıma bahse girerim, diye öfkeli bir cevap aldı.

Beyaz Diş sanki sevdiklerini kazanmak istermiş gibi kulaklarını kıstı, fakat hiç kalkmaya davranmadan yine olduğu yerde oturmaya devam etti.

— Onu kıyıya çıkartmam gerekiyor.

Matt hayvana doğru birkaç adım atınca, Beyaz Diş adamdan kaçtı. Kızak sürücüsü peşinden koşarken, Beyaz Diş bir grup adamın bacakları arasında gizlendi. Saklanıyor, dönüyor, bükülüyor, güvertede koşuyor, kendisini yakalamalarına imkân vermiyordu. Fakat sevgili efendisi çağırınca, Beyaz Diş, hemen koşarak yanına geldi. Kızak sürücüsü gücenerek söylendi:

— Elbette kaç aydır kendisini besleyen adama gelmez. Oysa siz ilk birkaç gün alıştırdıktan sonra ona hiç bir şey yedirmediniz. Sizi nasıl olup da patron diye tanıyor, eğer anlıyorsam kahrolayım.

Beyaz Diş'i okşayan Scott, ansızın eğilip hayvanın burnundaki ve iki gözünün arkasındaki yaraları gösterdi. Matt, eğilip Beyaz Diş'in karnını sıvazladı.

— Pencereyi tamamen unuttuk. Kırıp dışarı çıkmış. Kafasıyla kırmış olmalı. Vay canına!

Fakat Weedon Scott onu dinlemiyor, sadece düşünüyordu. Şafak'ın düdüğü, demir almak üzere olduğunu göstermek için son bir kere daha öttü. Kıyıya çıkmak için adamlar aceleyle iskeleden iniyordu. Matt boynundaki mendili çözüp Beyaz Diş'in boynuna bağlamaya başladı. Scott, kızak sürücüsünün elini yakaladı.

— Allahaısmarladık Matt, dostum, Kurt için mektup yazmaya gerek kalmadı. Görüyorsun ya yanımda...

Kızak sürücüsü haykırdı:

— Ne! Ne demek ıstiyorsun yani?

— Evet, düşündüğün gibi. Al mendilini. Artık onun hakkında sana ben mektup yazarım.

Matt iskelenin ortasında durdu.

— Ne yaparsanız yapın, sıcak iklimde asla dayanamıyacak! diye bağırdı.

İskele alındı ve Şafak kıyıdan ayrıldı. Weedon Scott son bir kere daha el salladı. Sonra dönüp yanında duran Beyaz Diş'e eğildi. Hayvanın başını sevip, kulaklarını okşarken:

— Haydi hırla bakalım, dedi.

XVII

GÜNEYDEKİ MEMLEKET

Beyaz Diş, gemiden San Francisco'da indi. Şaşırıp kaldı. Şimdiye kadar kuvveti, akla vurmanın ya da bilinçli davranışın ötesinde, tanrılara ait bir şey olarak kabul etmişti. Beyaz adamlar ona, San Francisco'nun çamurlu kaldırımlarında yürürken, şu anda gözüktüğü kadar böylesine şaşırtacak bir şekilde gözükmemişlerdi. O bildiği odundan yapılmış kulübelerin yerini. kule gibi yükselen binalar almıştı. Caddeler, yük arabası, otomobil gibi tehlikelerle doluydu. Büyük, dayanıklı atlar, arabaları çekiyor; elektrikle işleyen kocaman taşıtlar, diğer araçların arasında bağrışıp çağrışarak ilerliyor, kuzeydeki ormanlardan tanıdığı vaşaklar gibi çığlıklar atarak kendisine yol açıyordu.

Bütün bunlar kuvvetin birer kanıtı idi. Bunların arasında, gerisinde dolaşan insan, her zamanki üstünlüğü ile kendisini gösteriyordu. Şaşkınlık uyandıran muazzam bir şeydi bu. Beyaz Diş donup kaldı. İçinde bir korku belirdi. Çocukluğunda ormandan çıkıp Gri Kunduz'un köyüne geldiğinde nasıl kendisini küçücük ve güçsüz hissetmişse, şu anda kocaman ve kuvvetli olmasına karşın, yine aynı küçüklüğü, güçsüzlüğü duyuyordu. Hem burada çok fazla tanrı vardı! Onların arı gibi kaynaşmasından başı dönmüştü. Sokağın gürültüsü kulaklarını rahatsız ediyordu. Korkunç bir halde hiç durmadan koşuşan şeyler karşısında şaşkına döndü. Şimdiye kadar sevgili efendisine hiç böylesine sığındığını hatırlamıyordu. Ayaklarının dibinden gidiyor, ne olursa olsun onu gözden kaybetmemeye çalışıyordu.

Fakat şehrin bu görünüşü Beyaz Diş için bir kâbustan, uzun zaman onu rahatsız eden yalancı, korkunç ve kötü bir rüya olmaktan öteye gitmedi. Efendisi tarafından arabaya bindirilip sandık ve bavul yığınları arasında bir köşeye zincirlendi. Burada güçlü kuvvetli tıknazca bir tanrı, büyük bir gürültüyle sandıkları, kutuları fırlatıyor, kapıdan içeri çekip üst üste yığıyor, ya da kırıp dökerek dışarda bekliyen tanrılara atıyordu.

Beyaz Diş bütün bu eşyalar arasında efendisi tarafından terkedildi. Daha doğrusu Beyaz Diş, efendisinin, yanında duran kumaş torbasıyla eşyalarının kokusunu alıp onları korumak için üstüne çıkana kadar terkedildiğini sandı.

Weedon Scott bir saat sonra kapıda göründüğünde arabadaki tanrı:

— Tam zamanında geldiniz. Köpeğiniz eşyalarınıza elimi bile sürmeme izin vermiyordu, dedi.

Beyaz Diş arabadan indi. O zaman şaşkınlık içinde kaldı. Kâbus şehir yok olmuştu. Araba onun için bir evin odasından farksızdı. Arabaya bindiği zaman şehir yerinde duruyordu. Oysa geçen zaman içinde şehir kaybolmuştu. Gürültüsü artık kulaklarını rahatsız etmiyordu. Önünde, güneşte, parlıyan sessizliği tembellik veren güler yüzlü bir şehir uzanıyordu. Fakat değişiklik karşısında şaşkınlığa düşecek pek az zaman bulabildi. Bunu da tanrıların birçok davranışlarından biri olarak kabul etti. Onların âdetiydi bu.

Kendilerini bir araba bekliyordu. Bir adamla kadın, efendisine doğru yaklaştı. Kadın kollarını uzatarak efendisinin boynuna doladı. Bu düşmanca bir davranıştı! Weedon Scott hemen kadından ayrılarak çılgın gibi hırlayan Beyaz Diş'i yakaladı. Onu sıkıca tutup yatıştırırken konuştu:

— Bir şey yok anne. Bana kötülük edeceğinizi sandı. Onun için dayanamadı. Bir şey yok. Yakında alışır, dedi.

Korktuğu için sararan kadın güldü:

— Herhalde oğlumu ancak bu köpek olmadığı zaman sevebileceğim.

Kadın hırlayıp kabararak kötü kötü bakan Beyaz Diş'i seyretti. Scott:

— Alışması gerekiyor, hiç zaman kaybetmeden muhakkak alışmalı.

Beyaz Diş'i yatıştırıncaya kadar yumuşak bir sesle konuştu. Sonra sesi sertleşti.

— Yat! Yat yere!

Efendisi tarafından öğretilen şeylerden biri de buydu. Beyaz Diş boyun eğdi. Fakat bunu istemiyerek ve suratını asarak yaptı.

— Haydi anne.

Scott kollarını açtı, fakat gözünü Beyaz Diş'ten ayıramıyordu.

— Yat! dedi. Yat!

Hafifçe kabarıp doğrulan Beyaz Diş, yeniden yatarak bu düşmanca hareketin tekrarlanışını seyretti. Fakat ne bundan ne de başka bir tanrının kucaklamasından bir kötülük gelmişti. Daha sonra eşyalar arabaya taşındı. Yabancı tanrılarla sevgili efendisi de arabaya bindi. Beyaz Diş toprağın üzerinde bu kadar hızlı sürüklenen efendisine bir kötülük gelmemesi için kendisinin orada olduğunu duyurarak bazen arkalarından koşuyor, bazen kabararak atlara hırlıyordu.

Onbeş dakika sonra araba taş bir kapı ile iki yanında ceviz ağaçları bulunan bir yoldan geçti. Her iki yanda geniş çayırlar uzanıyor, sağda solda kocaman meşe ağaçları göze çarpıyordu. Biraz uzakta yeşil çayırlarla zıtlık teşkil eden güneşin kavurduğu altın renkli otluklar, daha gerilerde koyu renkli tepeler, yaylalar görünüyordu. Çayırın sonundaki bir tepenin üstünde kocaman terası ve birçok penceresi olan bir ev yükseliyordu.

Bütün bunları görmesi için Beyaz Diş'in eline pek az bir olanak geçti. Parlak gözleri, sağlam bir tasması olan ve haklı olarak kızıp öfkelenen bir çoban köpeğinin saldırısına uğradığı zaman araba efendisinin topraklarına henüz girmişti. Yola devam edip etmemek kendisi ile efendisinin bileceği bir işti. Beyaz Diş hırlayıp tehdit etmedi fakat hızla koşarken tüyleri kabardı. Ama diğer köpek geçmesine engel oldu. Hızla koşarken engellendiği için ön ayaklarını gererek beceriksizce durakladı, hemen hemen art ayaklarının üstüne oturup kaldı. Kendisine saldırmak isteyen köpekle temas etmekten kaçınıyordu. Köpek dişi olduğu için cinsinin kanunu aralarına bir set

koyuyordu. Ona saldırması, hiç olmazsa öfkesini göstermesi gerekiyordu.

Fakat bu bir çoban köpeği olunca işler değişiyordu. Dişi bir köpek olduğundan böyle bir içgüdüye sahip değildi. Diğer taraftan o bir çoban köpeği olduğundan ormana ve özellikle kurda karşı içgüdüsel olarak duyduğu korku son derece fazlaydı. Ona göre Beyaz Diş atalarının koruyup çobanlık yaptığı ilk koyun sürüsüne saldıran çapulcu kurdun devamı idi. İşte bu yüzden Beyaz Diş ileri atılıp da onunla dövüşmemek için kendisini tutunca bu sefer köpek onun üstüne saldırdı. Hayvanın dişlerini omuzunda hissettiği zaman elinde olmadan hırladı, fakat bunun dışında onun canını yakacak bir davranışta bulunmadı. Bacaklarını gererek geri geri çekilirken yanından geçmeye kalktı. Boşu boşuna sağa sola koştu, bükülüp döndü. Fakat köpek hep, onun gitmek istediği yolun ortasında duruyordu. Arabadaki yabancı tanrı seslendi:

— Buraya gel Collie!

Weedon Scott kahkaha ile güldü.

— Zararı yok baba. Onun için iyi bir eğitim sistemi bu. Beyaz Diş çok şey öğrenmek zorunda kalacağı için işe şimdiden başlaması iyi olacak.

Araba yoluna devam ederken Collie hâlâ Beyaz Diş'in yolunu kapatıyordu. Kurt, araba yolunu bırakıp çayırı geçmek istedi. Fakat köpek küçük bir yay çizerek parıldayan dişleri ile karşısına dikildi. Bu sefer araba yolunun öbür yanındaki çayırı geçmek istedi ama hayvan yeniden yolunu kesti.

Araba efendisini alıp götürüyordu. Beyaz Diş onların ağaçların arasında kaybolduklarını gördü. Durum kötü idi. Yeniden bir yay çizerek koşmayı denedi. Köpek yine ardından geldi. O zaman ansızın dönerek üstüne atıldı. Bu onun kavga ederken eskiden beri kullandığı bir hi-

lesiydi. Gırtlak gırtlağa gelip köpeği yere devirdi. Collie, sadece yere devrilmekle kalmadı. Hayvan o kadar hızlı koşuyordu ki önce yana, sonra arkaya, yeniden yana yuvarlandı. Kurdu durdurmak isterken pençeler atıyor, guruu kırıldığı, öfkelendiği için tiz bir sesle ağlıyordu.

Beyaz Diş hiç oyalanmadı. Yol açılmıştı, zaten onun da isteği buydu. Köpek ağlamaya devam ederek ardına takıldı. Korkunç bir yarış başladı. İş koşuya gelince Beyaz Diş'in ona öğreteceği pek çok şey vardı. Köpek her sıçrayışta gücünü zorluyor, deli gibi koşuyordu. Beyaz Diş kendini hiç sıkmadan bir hayalet gibi sessizce ve devamlı olarak önde koşuyordu.

Evin çevresini dolanınca arabayı gördü. Efendisi aşağı iniyordu. Bu sırada hâlâ son hızla koşmakta olan Beyaz Diş yan taraftan ani bir saldırıya uğradı. İri bir tazı koşarak üstüne doğru geliyordu. Beyaz Diş karşı koymak istedi. Fakat hem çok hızlı gidiyordu hem de çok yakınındaydı. Hayvan yan taraftan saldırdı. Beyaz Diş öne doğru koştuğu ve böyle bir saldırıyı beklemediği için yere yuvarlandı. Bu kötü durumdan görülmeye değer bir biçimde kurtuldu. Kulaklarını kısmış, dudakları bükülmüş ve burnunun üstü kırışmıştı. Tazının yumuşak boğazını ıskalayınca Beyaz Diş'in dişleri birbirine çarptı. Efendisi onlara doğru koşuyordu, fakat çok uzaktaydı. Tazının hayatını Beyaz Diş daha sıçrayıp o öldürücü darbeyi vurmadan yetişen Collie kurtardı. Hileyle atlatılmış, insafsızca taşların üstüne yuvarlanmıştı. Şerefi lekelendiği için haklı bir gazap ve nefretle hızla bu ormandan inen çapulcunun üstüne atıldı. O sırada Beyaz Diş de sıçramıştı ama uğradığı saldırıdan dolayı yere yuvarlandı.

Biraz sonra efendisi yetişti. O, Beyaz Diş'i tutarken babası da diğer köpekleri kovuyordu. Beyaz Diş efendisinin okşayışları ile yatışırken Scott:

— Bana kalırsa bu, Kuzey Kutup Dairesinden gelen zavallı bir hayvan için oldukça sıcak bir karşılama töreni, dedi. Bütün hayatı boyunca yalnızca bir kez yere devrildiğini biliyor, oysa burada otuz saniye içinde tam iki kere yuvarlandı.

Araba çekilip götürülmüş ve evden başka tanrılar çıkmıştı. Bunlardan bazıları saygılı bir şekilde uzakta duruyordu. Fakat iki kadın efendisinin boynuna sarılıp, aynı kötü davranışı tekrarladılar. Bununla birlikte Beyaz Diş bu davranışı hoşgörüyle karşıladı. Bundan hiç bir kötülük geleceğe benzemiyordu. Bu arada tanrıların yaptığı gürültü de tehlikeli değildi. Tanrılar Beyaz Diş'e yaklaşmak istediler, fakat kendisi hırlıyarak, efendisi ise sözle onları uyardı. Beyaz Diş efendisinin ayaklarına yaslandı, o da başını okşayarak onu yatıştırdı.

«Dick! Yat yere!» emri üstüne tazı merdivenleri çıkıp terasın bir köşesine uzandı. Hâlâ hırlıyarak gözünü bu çağrısız konuktan ayırmıyordu. Collie ise kadın tanrılarından biri tarafından boynundan tutulmuş, sevilip okşanıyordu. Çok şaşırmıştı Collie. Bu kurdun yanlarında durmasına izin verildiği için öfkelenip ağlıyor, kuşkulanıyordu. Tanrılarının bir hatâ yaptıklarından kuşkusu yoktu.

Bütün tanrılar eve girmek için merdivenleri çıkmaya başladı. Beyaz Diş efendisinin yanından ayrılmayıp onu izliyordu. Balkonda yatan Dick hırladı. Beyaz Diş merdivenlerde durarak kabardı ve ona karşılık verdi. Scott'un babası:

— Collie'yi içeri alın, diğer ikisini de kavga etmesi için içerde bırakın, dedi. Kavgadan sonra dost olurlar.

Sevgili efendisi güldü:

— O zaman Beyaz Diş cenaze töreninde dostluğunu göstermek için her ikisine de gözyaşı dökmek zorunda kalır.

İhtiyar Scott, ilk önce Beyaz Diş'e, sonra Dick'e, en son olarak da kuşkuyla oğluna baktı.

— Ne demek istiyorsun yani?

Weedon başını salladı.

— Evet düşündüğünüz gibi. Bir dakikanın içinde Dick'in ölüsünü bulursun. İki dakikada onu da bulamazsın.

Beyaz Diş'e döndü:

— Haydi kurt, gel. İçeri girmesi gereken sensin.

Beyaz Diş bacaklarını gererek merdivenleri çıktı ve terası geçti. Kuyruğunu dimdik tutuyor, yandan gelecek bir saldırıya karşı kendisini koruyabilmek için gözünü Dick'den ayırmıyordu. Aynı zamanda, evin içinde gizlenebileceğini tahmin ettiği bir kimsenin şiddetli bir saldırısına karşı da hazırlanıyordu. Fakat korkulacak bir şey olmadı. İçeri girince bu bilmediği şeyi aradı ama, bulamadı. Sonra memnun bir halde hırlayarak efendisinin ayaklarının dibine uzandı ve evin kapana benzettiği damı altında gizlenebilecek bir düşmana karşı hayatını korumak amacıyla, ayağa fırlamaya hazır bir durumda her hareketi izlemeye başladı.

XVIII

TANRININ MALI

Beyaz Diş yaradılış olarak sadece çevreye uyan bir hayvan değildi. Aynı zamanda çok yolculuk ettiği için çevreye uymanın anlamını ve gereğini de biliyordu. Yargıç Scott'un, Sierra Vista adlı evinde Beyaz Dış kendisini kısa zamanda kendi evinde gibi hissetmeye başladı.

Artık köpeklerle başı ciddî bir derde girmiyordu. Güneyli tanrıların âdetlerini bu köpekler ondan daha iyi biliyorlardı. Hem tanrılarla birlikte eve girdiği için, onların gözünde büyük bir değer kazanmıştı. Eşi görülmemiş bir kurt olduğu için, tanrılar onun yanlarında durmasına izin veriyor, köpekler de bunu hoş görüyordu.

İlk başta formalite gereği birkaç defa diklenen Dick de sonunda Beyaz Diş'i evin bir parçası olarak kabul etmek zorunda kaldı. Eğer Dick başlangıçta bu şekilde davransaydı çok iyi dost olabilirlerdi. Fakat Beyaz Diş dostluktan çekiniyordu. Bütün isteği diğer köpeklerin kendisini rahat bırakması idi. Bütün hayatı boyunca kendi türünden uzak durmuştu, hâlâ da uzak kalmak istiyordu. Hırlaması, Dick'in yaklaşmak isteği onu rahatsız ettiği içindi. Kuzeydeyken efendisinin köpekleri onu rahat bırakmasını öğrenmişti, bu kuralı burada da unutmadı. Tek başına kalmakta direndiği için Dick'i hiç umursamıyordu. Sonunda bu iyi huylu hayvan ondan umudunu keserek ahırın yanında atların bağlandığı kazığa gösterdiği ilgiyi bile göstermez oldu.

Durum Collie için hiç de böyle değildi. Beyaz Diş'i sadece tanrıların emri ile kabul etmişti. Bu bakımdan rahat bırakması için ortada hiç bir neden yoktu. Kurdun çok eskiden beri işlediği sayısız cinayetler kafasında yer etmişti. Mahvolan koyun sürülerini ne bir günde, ne yıllar geçse unutabilirdi. Bütün bunlar onu kışkırtıp, karşılık vermesi için vicdanını rahatsız ediyordu. Tanrılar onu kayırdığı için onların gözü önünde bir şey yapamazdı ama, ufak tefek çarelerle hayatını zehir etmesine engel olamazlardı. Aralarında süren bir kan davası vardı ve bunu kendisine hatırlatan Beyaz Diş olduğu için çaresine bakacaktı.

İşte böylece Collie, türünde var olan bazı yeteneklerden yararlanıp Beyaz Diş'e eziyet etmeye başladı. İçgüdüsü köpeğe saldırmasına izin vermemesine karşın, hayvanın inatla onu rahatsız etmesi karşısında Beyaz Diş kayıtsız da kalmıyordu. Köpek saldırdığı zaman onun keskin dişlerine, kürkünün koruduğu omuzunu uzatıyor, sonra bacaklarını gererek, büyüklenerek yürüyüp uzaklaşıyordu. Daha fazla ısrar edince omuzunu ve başını ona doğru çeviriyor, yüzünde, gözlerinde, sabırlı ama sıkılmış bir ifade ile, birbirlerinin çevresinde dönmelerine razı oluyordu. Bununla birlikte arada bir art ayağını köpeğe kaptırması oradan çabucak kaçmasına ve büyüklüğünü kaybetmesine neden oluyordu. Fakat genellikle şerefini ve heybetini hemen her zaman koruyordu. Elinden geldiği kadar ona aldırmamaya çalışıyordu. Ayrıca yolunun üstüne çıkmamayı da kendisine amaç edinmişti. Köpeğin geldiğini gördüğü, ya da duyduğu zaman kalkıp uzaklaşıyordu.

Başka konularda da Beyaz Diş'in öğrenmesi gereken pek çok şey vardı. Sierra Vista'nın karmakarışık işleri ile karşılaştırıldığında Kuzeydeki hayat çok yalın kalıyordu. İlk önce efendisinin ailesini tanıması gerekiyordu. Buna bir bakıma hazırlıklı sayılırdı. Mit-sah ve Kloo-kooch, nasıl Gri Kunduz'a aitse ve onun yiyeceğini, ateşini, battaniyelerini paylaşıyorlarsa, Sierra Vista'daki bütün ev halkı da sevgili efendisine aitti.

Fakat bu konuda karşılaştığı birçok güçlükler vardı. Sierra Vista, Gri Kunduz'un çadırından çok daha genişti. Hesaba alınması gereken insanlar çoktu. Yargıç Scott ile karısı, efendisinin iki kız kardeşi Beth ile Mary, karısı Alice, dört ile altı yaşındaki çocukları Weedon ve Maud vardı. Bütün bu insanlardan, kendisine hiç söz edilmemişti. Kanbağı ve akrabalık hakkında da hiç bir şey

bilmiyordu. Zaten anlıyamazdı da. Bununla birlikte hepsinin efendisine ait olduğunu çabucak sezinledi. Eline her fırsat geçisinde davranışlarını, konuşmalarını ve ses tonlarını inceleyerek, yavaş yavaş efendisi ile onlar arasındaki içten dostluğu ve sevgilerinin derecesini öğrendi. Bu izleniminin sonucuna dayanarak Beyaz Diş de onlara aynı şekilde davranmaya başladı. Efendisinin gözünde değeri olan her şey, Beyaz Diş tarafından da aynı değeri kazanıp dikkatle korunuyordu.

İki küçük çocuk için de durum böyleydi. Hayatı boyunca çocuklardan hiç hoşlanmamıştı. Onlardan nefret etmiş, korkmuştu. Kızılderililerin köyünde kaldığı günlerde aldığı ve hiç de hoş olmıyan derslerden onların zalim ve gaddar yaratıklar olduklarını öğrenmişti. Weedon ile Maud ona ilk defa yaklaştıklarında hırlayıp kötü kötü bakmıştı. Efendisinden yediği tokat ve işittiği sert söz üzerine sevmelerine razı olmuştu. Minicik ellerinin altında durmadan hırlamasına karşın, bu hırıltıda o yanık ton yoktu. Daha sonra küçük kızla oğlanın efendisinin gözünde büyük bir değer taşıdığını gördü. O günden sonra kendisini sevebilmeleri için tokata ve sert bir söze gerek kalmadı.

Bununla birlikte Beyaz Diş yine de pek memnun değildi. Efendisinin çocuklarına istemiyerek, fakat dürüst bir şekilde boyun eğiyor, tıpkı bir kimsenin korku ve acı verici bir ameliyata dayanması gibi onların eğlencesine katlanıyordu. Daha fazla dayanamadı mı kalkıp kararlı bir şekilde yürüyerek uzaklaşıyordu. Fakat bir zaman sonra çocuklardan hoşlanmaya başladı. Ama bunu yine de belli etmiyordu. Yanlarına gitmiyordu. Diğer taraftan onları görünce kalkıp uzaklaşacağına yanına gelmelerini bekliyordu. Kendisine doğru geldiklerini görünce gözlerinde memnun bir ışığın parladığı, başka bir eğlence için

yanlarından uzaklaşırlarken merak ve saygıyla arkalarından baktığı farkediliyordu.

Bütün bunlar bir gelişme meselesiydi ve zaman alıyordu. Çocuklardan sonra en çok Yargıç Scott'a önem veriyordu. Muhtemel olarak bunun iki nedeni vardı. Birincisi efendisinin değerli bir malı olduğu açıkça ortadaydı. İkincisi de gösterişçi değildi. Geniş terasta gazetesini okurken Beyaz Diş adamın ayaklarının dibine yatmaktan hoşlanıyordu. O da, arada sırada söz ya da bakışlarla Beyaz Diş'in orada oturmasına izin verdiğini belirtiyordu. Fakat bunlar sadece efendisi orada bulunmadığı zamanlarda oluyordu. Efendisi ortaya çıkınca Beyaz Diş'i ilgilendiren diğer bütün varlıklar gözünden siliniyordu.

Artık Beyaz Diş ailenin bütün bireyleri kendisini sevip, yakınlık göstermeleri için izin veriyordu. Fakat efendisine gösterdiği sevgiyi onlara asla göstermiyordu. Hiç birinin sevmesi ile sesindeki o yanık ton belirmiyor ve ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar, onlara sokulup sığınmıyordu. Kendisini tam bir güvenlikle yalnız efendisine terkediyordu. Aslında ailenin bütün bireylerine yalnız sevgili efendisinin malı gözüyle bakıyordu.

Beyaz Diş ayrıca ailenin bireyleriyle evin hizmetçilerini de ayırmayı kısa zamanda öğrendi. Hizmetçiler ondan korkuyor, o da onlara saldırmamak için kendisini zor tutuyordu. Bunu da sırf onları efendisinin malı olarak gördüğü için yapmıyordu. Beyaz Diş'e hiç dokunmuyorlar, o da onlara saldırmıyordu Matt nasıl Klondike'da efendisine yemek pişirmişse, bunlar da burada bulaşıklarını yıkayıp diğer işleri görüyorlardı. Kısacası bunlar eve ait şeylerdi.

Evin dışında Beyaz Diş'in öğrenmesi gereken daha pek çok şey vardı. Efendisinin arazisi çok geniş ve karışık olmasına karşın, sınırları da vardı. Sınır köy yolunda biti-

yordu. Bunun dışında bütün tanrıların ortak malı olan yollar ve caddeler vardı. Başka çitlerin gerisinde diğer tanrıların özel toprakları uzanıyordu. Bütün bunlar birçok yasalarla korunup yönetiliyordu. Tanrıların konuşmalarını anlamadığı için bütün bunları ancak deneylerle öğrenebiliyordu. Bir yasaya karşı gelinceye kadar hep içgüdüsüne uyuyordu. Birkaç defa yanlışlık yapınca, yasayı öğrenip artık ona dikkat ediyordu.

Fakat eğitiminde en güçlü etkiyi efendisinin tokadı ve azarlayan sesi yapıyordu. Duyduğu büyük sevgiden dolayı efendisinin tek bir tokadı bile Beyaz Diş'i Gri Kunduz ile Güzel Smith'in dayağından çok daha fazla incitiyordu. Onlar sadece etini acıtmışlardı. Oysa ruhu her zaman öfkelenmiş, baş eğmemişti. Efendisinin tokadı ise etini acıtmıyacak kadar hafifti. Bununla birlikte yaptığı etki ta derine iniyordu. Efendisi hoşnutsuzluğunu böyle belirtiyor ve Beyaz Diş bu darbenin altında cesaretini kaybediyordu.

Aslında bu tokat pek ender olarak atılıyordu. Efendisinin sesi yetiyordu. Beyaz Diş doğru yapıp yapmadığını bununla anlıyordu. Davranışlarını buna göre düzenleyip, hareketlerini buna göre ayarlıyordu. Bu ses yeni bir ülkenin ve hayatın âdetlerine uymayı öğreten bir pusulaydı.

Kuzeyde evcilleştirilmiş tek hayvan köpeklerdi. Diğer bütün hayvanlar ormanda yaşardı ve pek aşırı olmamak üzere köpeklerin yağmacılık etmesi yasak değildi. Beyaz Diş bütün hayatında yiyecek olarak canlı şeyleri toplamıştı. Güneyde durumun başka türlü olacağı aklına bile gelmemişti. Santa Clara vadisine ilk geldiği sıralarda bunu da öğrendi. Bir sabah erkenden evin çevresini dolanırken, kümesten kaçmış bir pilice rastladı. Beyaz Diş'in içinden onu yemek geldi. Birkaç saldırıdan sonra bu

maceracı pilici pençesine aldı. Çiftlikte yetiştirildiği için yağlı ve semizdi. Beyaz Diş elini yüzünü yalarken bu yiyeceğin pek güzel olduğunu düşündü.

Aynı gün daha sonra ahırın yakınında yolunu şaşırmış bir pilice daha rastladı. Seyislerden biri onu korumak için koştu. Beyaz Diş'in huyunu bilmediği için eline bir kamçı almıştı. İlk kamçı vuruşunda Beyaz Diş pilici bırakıp adama saldırdı. Beyaz Diş'i bir sopa durdurabilirdi ama bir kamçı, asla. Sessizce ve hiç düşünmeden ileri atılırken, ikinci bir saldırıya geçip boğazına sıçradığı zaman seyis, «Aman Allahım!» diye bağırarak geriye doğru sendeledi. Kamçıyı yere atıp elleri ile boğazını korumaya çalıştı. Sonuçta kolunun ön kısmı kemiğe kadar yarılmıştı.

Adam fena halde korkmuştu. Seyisin sinirlerini bozan Beyaz Diş'in azgınlığı değil, aksine sessizliği idi. Kanayan kolu ile hâlâ boğazını ve yüzünü koruyarak ahıra doğru kaçmaya çalıştı. Eğer sahneye Collie çıkmasaydı durumu çok kötü olacaktı. Dick'in hayatını nasıl kurtarmışsa şimdi de seyisin hayatını kurtarıyordu. Çılgın bir öfkeyle Beyaz Diş'e saldırdı. Yanılmamıştı. Hata yapan tanrılardan daha iyi biliyordu Collie. Bütün kuşkuları doğru çıkmıştı. Yüzyıllarca önceki çapulcu eski hilelerine yeniden başlamıştı.

Seyis ahıra kaçtı, Beyaz Diş de Collie'nin uğursuz dişlerine hedef olmadan ya da omuzunu uzatıp birbirlerinin çevresinde dönmeden önce geriledi. Fakat Collie ona güzel bir dayak atmadan bu işten vazgeçmiyecekti. Her geçen an heyecanı ve öfkesi artıyordu. Sonunda Beyaz Diş gururu bir yana bırakıp, göz göze göre kırlara kaçtı.

Efendisi:

— Piliçleri rahat bırakmasını öğrenecektir, dedi. Suç üstü yakalayıncaya kadar ona ceza veremem.

İki gece sonra beklenen suçu işledi, fakat bu suç efendisinin sandığından da ağırdı. Beyaz Diş kümesi ve piliçlerin hareketlerini yakından gözlemişti. Geceleyin onlar tünedikten sonra bir kereste yığınının üstüne çıktı. Oradan da kümesin damına sıçrayıp çatıyı geçerek yere atladı. Bir dakika sonra kümesin içindeydi ve artık kıyım başlamıştı.

Sabahleyin efendisi terasa çıktığında elli kadar Legorn cinsi tavuğun seyis tarafından sıralandığını gördü. İlk önce şaşkınlık, sonra da hayranlıkla bir ıslak çaldı. Aynı anda gözüne Beyaz Diş çarptı, fakat onda ne utanma ne de suçluluk belirtisi vardı. Sanki övülmeye ve saygıya değer bir iş yapmış gibi gururla dolaşıyordu. Suç işlediğinin farkında bile değildi. Efendisi hoşuna gitmediği halde, görevini yerine getirirken dudaklarını sıktı. Sonra yaptığının farkında bile olmıyan suçluyu sert bir şekilde azarlamaya başladı. Sesinde yalnız tanrılara yakışan bir öfke vardı. Beyaz Diş'in burnunu öldürülen tavuklara yaklaştırırken fena halde dövüyordu.

Beyaz Diş piliçlerin tüneğine bir daha hiç saldırmadı. Bunun yasaya aykırı bir davranış olduğunu öğrenmişti. Efendisi daha sonra onu alıp kümese götürdü. Canlı yiyecekler çevresinde, burnunun dibinde dolaşırken içinden üstlerine atlamak geliyordu. İçgüdüsüne uyup atladı ama efendisinin sesi ile kendisine geldi. Yarım saat kümesde kaldılar. İçgüdüsü ara sıra Beyaz Diş'i kışkırtıyordu ve her seferinde de buna boyun eğmesine karşın, efendisinin sesi onu kendine getiriyordu. İşte böylece hem bu yasayı, hem de tavukların varlıklarını umursamamayı öğrendi. Bir daha da onların bölgesine girmedi.

Öğle yemeğinde oğlu, Beyaz Diş'e verdiği cezayı anlattıktan sonra, Yargıç Scott üzüntüyle başını salladı.

«Bir tavuk katilini hiçbir zaman eğitemezsin. Bir kere alışıp kanın tadını aldılar mı...» Yeniden başını üzüntüyle salladı.

Fakat Weedon Scott babası ile aynı düşüncede değildi. Sonunda meydan okudu:

— Size ne yapacağımı söyliyeyim. Beyaz Diş'i bütün öğleden sonra tavuklarla birlikte kümese kilitliyeceğim.

Yargıç karşı koydu:

— Fakat o zaman tavukların halini bir düşün.

Oğlu devam etti:

— Dahası var. Öldürdüğü her tavuk için size tam bir dolar değerinde gerçek altın vereceğim.

Beth söze karıştı:

— Ama babama da bir ceza düşünmeliyiz.

Kız kardeşi bu sözünü destekleyince, masada alkış sesleri yükseldi. Yargıç kabul ettiğini göstermek için başını salladı.

— Pekâlâ, dedi Weedon Scott ve bir dakika düşünceye daldı. Eğer bu müddetin sonunda Beyaz Diş hiç bir tavuğa zarar vermemişse, kümeste kaldığı her on dakika için sanki kürsünüzde cturmuş ve ciddî bir şekilde karar veriyormuşsunuz gibi ağır ağır ve tane tane «Beyaz Diş sen sandığımdan da akıllıymışsın,» diyeceksiniz.

Bütün aile bireyleri uygun yerlere gizlenip olanları gözetlemeye başladı. Fakat iş yargıç için fiyaskoyla sonuçlandı. Kümese kilitlenip bırakılan Beyaz Diş yatıp uyudu. Sadece bir kere kalkıp su içmek için oluğa gitti. Tavuklara hiç aldırmadı. Sanki onlar yokmuş gibi davrandı. Saat dörtte koşup kümesin damına çıktı, oradan da yere atlayıp sallana sallana terasa geldi. Terasda Yargıç Scott neşe içindeki ailenin önünde Beyaz Diş'in yüzüne karşı yavaş yavaş ve ciddî bir şekilde tam on altı kere «Beyaz Diş sen sandığımdan da daha akıllıymışsın» dedi.

Ne yazık ki yasaların çokluğu Beyaz Diş'i şaşkına çeviriyor ve onu sık sık gözden düşürüyordu. Bu yüzden başka tanrıların tavuklarına da dokunmaması gerektiğini öğrenmesi gerekiyordu. Sonra kediler, tavşanlar ve hindiler vardı. Bunları da rahat bırakması gerekiyordu. Aslında bu yasayı yarı yarıya öğrendiği zaman bütün canlılara dokunmaması gerektiğini anladı. Evin arkasındaki çayırda bir bıldırcın burnunun ucundan gayet rahatlıkla uçabiliyordu. İstekten titremesine karşın, kendisini tutup olduğu yerde duruyordu. Tanrıların isteklerine uyuyordu.

Yine bir gün evin arkasındaki çayırda Dick'in bir ada tavşanını ürkütüp kovaladığını gördü. Efendisi de bakıyor, fakat hiç karışmıyordu. Bunun üzerine Beyaz Diş bu kovalamaya katılmak cesaretini gösterdi. Ada tavşanlarını yakalamanın yasak olmadığını işte böylece anladı. Sonunda yasaları tam anlamıyla öğrendi. Kendisi ile evcil hayvanlar arasında hiç bir düşmanlık olmaması gerekiyordu. Dostluk olmasa bile hiç olmazsa bir tarafsızlık kurulması gerekliydi. Fakat sincap, bıldırcın ve ada tavşanları ormanın insana bağlılık göstermiyen yaratıkları idi. Bunları tutmak her köpeğin doğal hakkıydı. Tanrılar yalnız evcil olanları koruyordu ve bunlar arasında ölümle biten bir kavga yapılmasına asla izin verilmiyordu. Tanrılar hayatı ve ölümü kendi egemenlikleri altına alıyor, bu kudretlerini başkalarından kıskanıyorlardı.

Kuzeyin yalın hayatından sonra Santa Clara vadisinde hayat çok karışıktı. Uyarlığın bu karışıklığına karşı istenen başlıca şey, kontroldu, sınırlılıktı. Hem bir örümcek ağı kadar ince, hem de bir çelik kadar sağlam olan kendini frenleme yeteneğine sahip olmak gerekiyordu. Hayatın bin türlü hali vardı. Beyaz Diş, bütün bunları öğrenmesi gerektiğini anladı. San Jose'de şehre in-

diği zaman arabanın arkasından koşarken ya da araba durduğunda haylazlık ederken, hayat derin ve geniş bir su gibi akıp gidiyordu. Durmadan duygularını zorluyor, kendisini derhal ortama uydurması isteniyor, bu yüzden de her zaman isteklerini dizginlemek zorunda kalıyordu.

Çok yakınında etlerin asılı olduğu kasap dükkânları vardı. Bu etlere dokunmaması gerekiyordu. Efendisinin uğradığı evlerdeki kedileri de kendi haline bırakması gerekiyordu. Her yerde kendisine hırlıyan köpekler vardı, bunlara da saldırmıyacaktı. Kaldırımlardaki bir sürü insanın dikkatini üstüne çekiyordu. Durup bakacak, onu birbirlerine gösterecek, inceleyip kendisiyle konuşacak, hattâ daha da beterini yapıp, okşıyacaklardı. Bütün bu ellerin tehlikeli dokunuşuna katlanması gerekiyordu. Artık sıkılganlığı ve utangaçlığı da bıraktı. Görünüşü sayesinde birçok yabancı tanrının dikkatini üzerine çekti. Lûtufta bulunarak onların lûtfunu kabul etti. Diğer taraftan ondaki tuhaf bir hava fazla senli-benliliğe engel oluyordu. Sadece başını okşayıp sevebiliyorlar, gösterdikleri bu cesaretten dolayı sevinip memnun oluyorlardı.

Fakat Beyaz Diş için herşey o kadar kolay değildi. San Jose şehrinin eteklerinde arabanın arkasından koşarken bazı oğlan çocuklarına rastlıyor ve bunlar, ona taş atmaya kalkışıyordu. Bütün bunlara karşın, onları kovalayıp yerde sürümesine izin verilmediğini biliyordu. Evcilleşmeye ve uygarlaşmaya başladığı için kendini tutmak zorunda kalıyordu.

Herşeye karşın Beyaz Diş bu durumdan pek memnun değildi. Adalet konusunda ve eşit şartlar altında oynanan oyun hakkında hiç bir düşünce sahibi değildi. Fakat hayatta belli bir eşitlik kavramı vardı, işte bu kavram yüzünden kendisine taş atanlara saldırması için izin verilmeyişine güceniyor, bunun haksızlık olduğuna inanıyor-

du. Tanrılarla yaptığı anlaşmaya göre kendisine bakıp koruyacaklarına dair ciddî bir söz verildiğini unutmuştu. Fakat bir gün efendisi arabadan atlayıp, elindeki kamçıyla taş atanları dövdü. Ondan sonra bir daha taş atmadılar, Beyaz Diş de bunu anlayarak memnun oldu.

Aynı şekilde bir diğer deney de kendi başından geçti. Şehre inerlerken dört yol ağzında bir meyhanenin önünde dolaşan üç köpek üstüne saldırmaya kalkıştı. Ne kadar korkunç bir biçimde kavga ettiğini bildiğinden, efendisi Beyaz Diş'in dövüşmesine engel olmak için, bu eşitlik ve koruma yasasını iyice öğretmişti. Bu yüzden Beyaz Diş meyhanenin önünden her geçişinde daima güçlükle karşılaşıyordu. Her seferinde de daha ilk saldırıda hırlıyarak köpeklerin üçünü de uzaklaştırıyordu. Fakat köpekler havlıyarak, dalaşarak, kızdırarak ardına takılıyorlardı. Bu durum bir müddet daha devam etti. Hattâ meyhanedeki adamlar Beyaz Diş'e saldırması için köpekleri kışkırtmaya başladılar. Bır gün köpekleri açıkça üzerine saldırttılar. Efendisi arabayı durdurdu. Beyaz Diş'e:

— Haydi, koş yakala onları, dedi.

Fakat Beyaz Diş kulaklarına inanamadı. Bir efendisine, bir de köpeklere baktı. Sonra yeniden merakla ve soru sorar gibi efendisini süzdü. Efendisi başını salladı.

— Haydi koş yakala onları arslanım. Ye onları.

Beyaz Diş daha fazla beklemedi. Döndü ve sessizce düşmanlarının üstüne atıldı. Köpeklerin üçü de ona karşı koydular. Büyük bir hırıltı ve homurtu duyuluyor, birbirlerini ısırıp işitip kakışıyorlardı. Yolun tozu havaya kalkarak mücadelenin görülmesine engel oldu. Fakat birkaç dakika sonra iki köpeğin toprakta ölüm titremelerine tutulduğu, üçüncüsünün de son hızla kaçtığı görüldü. Bir hendeğin üstünden atlıyarak çiti geçti ve çayırda koşmaya devam etti. Beyaz Diş tam bir kurt gibi arka-

sından hızla koşarak çayırın tam orta yerinde köpeği yakaladı ve hemen orada işini bitirdi.

Bu üçlü cinayetten sonra köpeklerle olan en büyük derdi çözümlenmiş oldu. Haber bütün vadiye yayıldı ve o günden sonra «Kavgacı Kurt»u rahatsız etmemesi için herkes kendi köpeğine dikkat etti.

XIX

SOYUNUN ÇAĞRISI

Aylar gelip geçti. Güney'de bol yiyecek vardı ve hiç iş yapılmıyordu. Beyaz Diş, şişmanlıyarak rahat ve mutlu bir hayat sürüyordu. Güney'e gelmekle yalnız iklim bakımından değil, insanların ona karşı davranışları bakımından da rahata kavuşmuştu. Kendisine gösterilen sevgi, tıpkı bir güneş gibi üzerinde parlıyordu ve o, verimli bir toprakta yetişen bir çiçek gibi gelişip serpilmişti.

Bununla birlikte hayatı diğer köpeklerden bir bakıma farklıydı. Şimdiye kadar hayatlarında bir değişiklik olmıyan köpeklere oranla, yasaları daha iyi biliyor, bunlara noktası noktasına uyuyordu. Fakat sanki ormanın hayali hâlâ içindeymiş, kurtluk duygusu sadece uykudaymış gibi, vahşiliği sinsi sinsi kendisini belli ediyordu.

Diğer köpeklerle asla arkadaşlık etmiyordu. Soyunun tersine, şimdiye kadar tek başına yaşamıştı. Şimdiden sonra da tek başına yaşamaya devam edecekti. Uzun Dudak ile köpek sürüsünün eziyetlerine katlandığı çocukluğunda ve Güzel Smith'in yanında kalıp dövüştüğü günlerde, içinde köpeklere karşı bir nefret yerleşmişti. Hayatının doğal akışı değişmiş, ormandan ayrılıp insana sığınmıştı.

Bunun yanı sıra Güney'deki bütün köpekler kendisine kuşku ile bakıyordu. İçlerinde ormana karşı bir korku belirmesine neden olduğu için, kendisini daima hırlıyarak, homurdanarak, kavgaya hazır bir halde, nefretle karşılıyorlardı. Diğer yandan onlara karşı dişlerini kullanmanın gereksiz olduğunu öğrendi. Ağzını açıp dişlerini göstermesi bile her zaman etkili oluyor, hızla üstüne gelen bir köpeği durdurabilmek için hırladığında, pek ender olarak başarısızlığa uğruyordu.

Fakat Beyaz Diş'in peşinde kuyruk gibi dolaşan bir şey vardı, o da Collie idi. Bir an bile rahat vermiyor, yasalara kendisi kadar uymuyordu. Efendisinin onu Beyaz Diş'le dost yapmak için harcadığı bütün çabaları boşa çıkartıyordu. Collie'nin kulaklarında daima onun sert ve sinirli sesi uğulduyordu. Tavukları öldürdüğü için kendisini hiç bir zaman bağışlamıyor ve niyetinin her zaman kötü olduğuna inanıyordu. Daha bu cinayetleri işlemeden çok önce, onu suçlu bulmuş ve buna göre davranmıştı. Başına belâ olup tıpkı bir polis gibi ahır çevresinde, başka yerlerde ardını bırakmıyordu. Eğer bir güvercine ya da pilice dikkatle bakacak olsa, kızgınlıkla, öfke dolu bir çığlık atarak üstüne saldırıyordu. Ondan kurtulmanın en iyi yolu başını ön ayaklarının üstüne koyup uyuyor gibi yapmaktı. Bu durumu onu her zaman susturup sessizleştiriyordu.

Collie'nin dışında Beyaz Diş'in işleri iyi gidiyordu. Kontrollu ve dengeli olmayı öğrenmişti, yasaların ne olduğunu biliyordu. Ağırbaşlı, sakin bir hayvan olmuştu, herkese filozofça bir hoşgörü gösteriyordu. Artık düşmanca bir çevrede yaşamıyordu. Tehlike, ıstırap ve ölüm artık çevresinde pusu kurmuyordu. Daima korku ve dehşet saçan bilinmeyen şey yok olmuştu. Hayat sakin ve ko-

laydı. Kolayca akıp gidiyor, tehlike ve düşmanlar yolunun üstüne çıkmıyordu.

Hiç aklına gelmediği halde karları özledi. Eğer bu konu aklına gelseydi «Aşırı derecede uzun bir yaz mevsimi» diye düşünecekti, fakat aklına gelmediği için onu, sadece bilinçaltında belli belirsiz bir şekilde özledi. Özellikle yazın sıcakta güneşle başı derde girdiği zaman yine aynı şekilde Kuzey'e karşı belli belirsiz bir özlem duydu. Bununla birlikte nedenini bilmediği bir huzursuzluk ve sabırsızlık ruhunu sarmıştı, duyduğu bu özlemin yaptığı tek etki bu idi.

Beyaz Diş hiç bir zaman gösterişçi değildi. Başını efendisinin koltuğuna sokuşturmaktan ve sevgi dolu hırıltısı sırasında, sesinde o yanık tonun belirmesinden başka, hiç bir şekilde sevgisini belli etmiyordu. Tanrıların kahkahalarına her zaman güçenmişti. Kahkaha onu çılgınlık derecesinde etkiliyor, büyük bir öfkeye kapılmasına neden oluyordu. Fakat sevgili efendisine kızmayı aklından bile geçirmiyor, tanrısı ona iyilikle, şaka ederek güldüğü zaman şaşırıp kalıyordu. O eski öfkesi, içinde yeniden belirirken bu duygunun kendisini dürtüp iğnelediğini, efendisine olan sevgisiyle mücadele ettiğini duyuyordu. Kızamıyor ama bir şeyler yapması gerektiğini hissediyordu. İlk kez kendini beğenmişlik taslayınca, efendisi ona gülmüştü. Daha fazla kendini beğenmişlik tasladı, efendisi daha çok güldü. Sonunda efendisi kahkahasıyla onun bu duygusunu kırdı. Çeneleri yavaşça açılıp, hafifçe dili dışarı çıktı ve gözlerinde sevgi dolu şakacı bir anlam belirdi. Artık gülmesini o da öğrenmişti.

Aynı şekilde efendisi ile sıçrayıp oynamayı, yere düşüp yuvarlanmayı ve bunun gibi daha birçok şakalara katlanmayı öğrendi. Karşılık olarak yalandan öfkelenmiş gibi gözüküyor, kabarıp vahşi bir şekilde hırlıyor, ısırı-

yormuş gibi yaparak sanki niyeti kötüymüş gibi davranıyordu. Fakat hiç bir zaman kendisini kaybetmiyordu. Daima pençesini boşa sallıyordu. Bu oyunları sırasında tokat, pençe ve hırıltılar hızlanıp artınca ansızın ayağa sıçrayıp birkaç adım uzağa kaçıyor ve birbirlerine bakışıyorlardı. İşte o zaman tıpkı fırtınalı bir denizin üstünde güneşin ansızın doğuşu gibi gülmeye başlıyorlardı. Bu heyecan, efendisinin kolunu Beyaz Diş'in boynuna ve omuzuna doladığı, kendisi ise aşk türküsünü yanık yanık mırıldanmaya başladığı zaman en yüksek noktasına ulaşıyordu.

Fakat başka hiç kimse Beyaz Diş'le bu şekilde oynayamıyordu. Buna asla izin vermiyordu. Kibirli bir şekilde duruyor, kendisi ile oynamaya kalkıştıklarında uyarmak amacıyla hırlayıp, öfkeyle yelesini kabartıyordu. Efendisine bu hakkı tanıması, sağda solda sevilmesi, herkesin eğlence konusu olması için yeterli olmuyordu. O, efendisini bütün yüreği ile seviyor, kendi değerini ve sevgisinin değerini düşürmeyi hiç bir zaman kabul etmiyordu.

Efendisi çoğu zaman at sırtında gezmeye çıkıyordu. Ona eşlik etmek Beyaz Diş'in hayatının en büyük görevi idi. Kuzey'deyken bağlılığını kızağa koşulmakla kanıtlamıştı. Fakat Güney'de ne kızak vardı ne de sırtlarında yük taşıyan köpekler. Onun için bağlılığını efendisinin atının yanında koşarak, bu yeni yöntemle anlatıyordu. En uzun gün bile Beyaz Diş'i yormuyordu. Tam bir kurda yakışır şekilde, telâş etmeden, yorulmadan, kendisini hiç sıkmadan yürüyor, elli milin sonunda bezginlik duymadan atın önüne geçiyordu.

Beyaz Diş atla yapılan bu gezintiler dolayısıyle duygularını yeni bir şekilde atlatmayı öğrendi. Bunda olağanüstü başarılı olduğu halde bütün hayatı boyunca yal-

nızca iki kere havladı. İlk defa havladığında efendisi kendisinin inmesine lüzum kalmadan atına bahçe kapısını açıp kapatmayı öğretiyordu. Kapıyı kapatması için efendisi atı tekrar tekrar bahçe kapısına götürmesine karşın, hayvan her seferinde korkup geri çekiliyor, her geçen an daha sinirlenip heyecanlanıyordu. Şaha kalktığı zaman efendisi atı mahmuzlayıp ön ayaklarını yere basmaya ve arka ayakları ile kapıyı itmeye zorluyordu. Beyaz Diş bütün bu olanları durmadan artan bir kuşku ile seyretti, sonunda kendisini daha fazla tutamıyarak atın önüne geçip ihtar eder gibi vahşice havladı.

O günden sonra sık sık havlamaya çalıştığı ve efendisi de onu kışkırttığı halde bunu yalnız bir tek kere, o da efendisinin yokluğu sırasında başardı. Çayırda hızla koşarken atın ayaklarının dibinden ansızın bir tavşan fırlayınca, hayvan şaşkınlıktan tökezledi ve efendisi düşerek bacağını kırdı. Beyaz Diş büyük bir öfke ile suçlu atın boğazına saldırdı ama, efendisinin sesi ile kendisine geldi. Yaralandığının farkına varınca efendisi emretti:

— Evet git, eve!

Beyaz Diş efendisini yalnız bırakmak istemedi. Genç adam bir not yazmayı düşündü ama cebinde boş yere kâğıt kalem aradı. Beyaz Diş'e eve gitmesi için yeniden emretti.

Hayvan dalgın dalgın efendisine baktıktan sonra koştu, ama tekrar yanına gelip hafifçe sızlandı. Efendisi nazik, fakat ciddî bir şekilde konuşmaya başladı. Hayvan kulaklarını dikip ıstırap ve dikkatle onu dinledi.

— Zarar yok aslanım, sen eve koş, dedi. Gidip başıma gelenleri anlat. Eve git kurt. Haydi eve git!

Beyaz Diş «ev»in anlamını biliyordu, efendisinin diğer söylediklerini anlamamasına karşın, onun eve git demesini anlamıştı. İsteksizce dönüp koşmaya başladı. Son-

ra tereddüt içinde durup omuzunun üstünden geriye baktı.

— Git eve! emrini duyunca bu sefer emre uydu.

Beyaz Diş eve geldiğinde bütün aile terasda oturmuş, öğleden sonra esen meltemde serinliyordu. Üstü başı toz içinde soluyarak yanlarına geldi. Weedon'un annesi:

— Weedon döndü, diye haber verdi.

Çocuklar sevinç çığlıkları ile Beyaz Diş'i karşılamaya koştular. Hayvan onlardan kaçarak terasdan inmek istedi, fakat onu salıncaklı bir sandalye ile parmaklığın köşesine sıkıştırdılar. Hırlayarak ellerinden kurtulmaya çalıştı. Anneleri endişeyle onlardan yana baktı:

— Çocukların yanında olduğu zaman heyecanlandığımı itiraf edeyim. Bir gün hiç umulmadık bir şekilde üstlerine atılmasından korkuyorum.

Beyaz Diş vahşi bir şekilde hırlayıp oğlanla kızı yere devirerek köşeden fırladı. Anneleri onları yana çağırıp Beyaz Diş'i rahatsız etmemelerini söyledi. Yargıç Scott:

— Kurt kurttur, dedi. Hiç birine güvenilmez.

Yokluğu sırasında ağabeyinin tarafını tutan Beth söze karıştı:

— Fakat o, tam anlamıyla bir kurt değil ki.

Yargıç cevap verdi:

— Bu sadece Weedon'un düşüncesi. Beyaz Diş'de pek az bile olsa köpek kanı olduğunu sanıyor, ama bunun hakkında hiç bir bilgisi yok, bunu kendisi de itiraf edecektir. Dış görünüşüne gelince...

Adam sözünü bitirmedi. Beyaz Diş vahşi bir şekilde hırlayarak karşısında durdu. Yargıç Scott emretti:

—Git öteye! Yat yere!

Beyaz Diş sevgili efendisinin karısına döndü. Hayvan, elbisesini dişleri ile yakalayıp yırtarcasına çekince kadın korku ile haykırdı. Bunun üzerine bütün dikkati kendi

üstüne çekti. Hırıltısını kesmiş, başını yukarı kaldırıp hepsinin yüzüne bakıyordu. Söyliyemediği bir şeyi anlatmak için bütün vücudu titriyerek çaba harcarken gırtlağı kasılıyor, fakat hiç bir şey çıkartamıyordu. Weedon'un annesi:

— İnşallah kudurmuyordur. Kuzey kutbundan gelen bir hayvana sıcak havanın yaramamasından korktuğumu Weedon'a kaç kere söylemiştim, dedi.

Beth haber verdi:

— Öyle sanıyorum ki, konuşmak istiyor.

Tam o anda Beyaz Diş havlıyarak konuştu. Weedon'un karısı kendinden emin bir şekilde:

— Weedon'a bir şey olmuş, dedi.

Şimdi hepsi ayağa kalkmıştı. Beyaz Diş merdivenlerden aşağı koştu ve kendisini izlemeleri için dönüp arkasına baktı. Hayatında ikinci ve son defa havlamış, derdini anlatmıştı.

Bu olaydan sonra Sierra Vista halkının yüreğinde sıcak bir yer işgal etti. Kolunu yırttığı seyis bile kurt olmasına karşın, onun yine de akıllı bir köpek olduğunu kabul etti. Yargıç Scott hâlâ aynı düşüncede direniyordu. Hiç kimse memnun olmamasına karşın, ansiklopedi ve doğabilim ile ilgili çeşitli çalışmalardan alınan rakam ve tanımlarla bunu kanıtlamaya çalıştı.

Güneşin eksik olmadığı Santa Clara vadisinde günler gelip geçti. Fakat günler kısalıp, Beyaz Diş Güney'deki ikinci kışına başlarken acayip bir şey keşfetti. Collie'nin dişleri artık kendisine karşı eskisi gibi keskin değildi. Şakacı bir ifade ile tüylerini çekiştiriyor, üstündeki tatlılık canını yakmasına engel oluyordu. Köpeğin hayatı ona zehir ettiğini bile unutarak etrafında oynamaya, karşılık vermeye başladı. Hattâ onunla oynamak isterken kendisini gülünç duruma düşürdü.

Bir gün köpek, arka çayırlıktan, uzun bir takipten sonra, onu koruluğa götürdü. O gün öğleden sonra efendisi atla gezmeye çıkacaktı, Beyaz Diş bunu biliyordu. At eyerlenmiş, kapıda bekliyordu. Beyaz Diş tereddüt etti. Fakat içinde öğrendiği kanunlardan, mayasını yoğuran âdetlerden, efendisine olan sevgisinden de daha derin olan kendi hayatını yaşama isteği vardı. Bu kararsızlık anında Collie onu çekiştirip koşmaya başlayınca, dönüp peşinden gitti. O gün efendisi tek başına gezmeye çıktı. Beyaz Diş ise koruda tıpkı yıllarca önce Kuzey'deki ormanda annesi Kiche ve ihtiyar Tek Göz'le koştuğu gibi Collie ile koşuyordu.

XX

UYUYAN KURT

İşte o günlerde gazeteler bir tutuklunun San Quentin cezaevinden kaçtığını yazıyordu. Bu canavar gibi bir adamdı. Doğuştan kötü huylu idi. Normal bir insan olarak doğmamış, mayası yoğurulurken toplum ona hiç bir yardımda bulunamamıştı. Toplumun elleri sertti ve bu adam, bu sert ellerin bir eseriydi. Canavarın biri idi o. İnsan görünüşlü bir canavar olduğu doğru idi, fakat o kadar korkunçtu ki et yiyen canavar demekle daha iyi tanımlanmış olurdu.

San Quentin cezaevinde akıllanmıyacağını ispatlamıştı. Verilen ceza huyunu değiştiremedi. Ölünceya kadar çılgın gibi dövüşebilirdi, fakat durmadan dövülerek yaşayamazdı. Hırçınlığa devam ettıkçe toplum ona daha sert davranıyordu ve bu sertliğin sonucunda her zamankinden daha hırçın oldu. Deli gömleği giydirilmiş, aç bırakılmış

dövülüp çarpılmıştı. Bütün bunlar Jım Hall'e yapılan kötü işlemlerdi. Fakat o, bunu haketmişti. Çocukken San Francisco'nun yoksul semtlerinden birinde oturduğu zamadan beri hep bu işlemi görüyordu. O zamanlar, toplumun elinde istenilen biçime sokulmaya hazır bir durumda bekliyen yumuşak bir maya idi.

Jim Hall tutuklandığının üçüncü yılında kendisi gibi canavar ruhlu olan bir gardiyanla karşılaştı. Gardiyan ona çok kötü davrandı. Cezaevi müdürüne onun hakkında yalan söyledi, değerini düşürdü, eziyet etti. Aralarındaki tek fark gardiyanın üstünde bir tomar anahtar ile bir tabanca taşıması idi. Jim Hall'in yalnız çıplak elleri ve dişleri vardı. Fakat bir gün gardiyanın üstüne atılıp, tıpkı vahşi bir hayvan gibi dişlerini onun boğazına gömdü.

O günden sonra Jim Hall bir hücrede tek başına yaşamaya başladı. Burada tam üç yıl kaldı. Hücrenin döşemesi, duvarları, tavanı, hep demirdendi. Buradan hiç dışarı çıkmadı. Ne gökyüzünü ne de güneşi gördü. Gündüzler alaca karanlık, geceler simsiyahtı. Demirden bir mezara canlı canlı gömülmüştü. Hiç bir insan yüzü görmedi, hiç kimseyle konuşmadı. Yemeği kapıdan itilerek verildiğinde tıpkı yırtıcı bir hayvan gibi hırlıyordu. Her şeyden nefret ediyordu. Günlerce ve gecelerce dünyaya olan öfkesini haykırdı. Haftalarca, aylarca içi içini yiyerek hiç ses çıkartmadı. Akla hayale gelmiyecek kadar korkunç bir canavardı o.

En sonunda bir gece kaçıverdi. Cezaevi müdürü imkânsız olduğunu söylüyordu ama, hücresi bomboştu ve yarısı içerde yarısı dışarda ölü bir gardiyan, yerde yatıyordu. Öldürülen diğer iki gardiyan onun cezaevinin dış duvarından atlıyarak kaçtığını gösteriyordu. Gürültü olmaması için adamları elleri ile öldürmüştü.

Öldürdüğü gardiyanların tabancalarını yanına almıştı. Canlı bir silâh deposu, toplumun örgütlenen kuvveti tarafından kovalanıyordu. Yakalıyana bol miktarda altın vaadedilmişti. Aç gözlü çiftçiler çiftelerle onu avlamaya çıktı. Kanını akıtmakla ya borçlarını ödeyecekler ya da erkek çocuklarını yüksek okula göndereceklerdi. Hamiyetli vatandaşlar tüfeklerini alıp ardına düştüler. Bir sürü av köpeği ayağından akan kanı izliyordu. Polis hafiyeleri, toplumun parayla tutulmuş dövüş hayvanları, telefon, telgraf ve özel trenlerle gece gündüz yolunu kolluyordu.

Bazen karşılarına çıktığında halk ona kahramanca karşı koyuyor, ya da olayı kahvaltı masasında gazetelerden izleyebilmek için dikenli çitlerin arasından kaçışıyordu. Böyle çarpışmalarda ölen ve yaralananlar arabalarla şehre taşınıyor ve onların yerini insan avına çıkmaya meraklı başka kimseler dolduruyordu.

En sonunda Jim Hall izini tamamen kaybettirdi. Tazılar kaybettikleri izi boşuna arayıp durdu. Kimseye zararı olmayan köylüler, uzaktaki vadilerde silâhlı adamlar tarafından yakalanıp kimliklerini ispat etmeye zorlandılar. Bu arada kanlı paranın açgözlü isteklileri tarafından dağ kenarında Jim Hall'in bazı elbiseleri bulundu.

O sırada Sierra Vista'da gazeteler meraktan çok, kuşkuyla okunuyordu. Kadınlar korku içindeydi. Yargıç Scott alaylı bir ifade ile gülüyordu, çünkü yargıçlığının son günlerinde Jim Hall karşısına çıkıp cezaya çarptırılmıştı. Açık olarak yapılan celsede Jim Hall, kendisini cezaya çarptıran yargıçtan öc alacağı günün geleceğini ilân etmişti.

Jim Hall hayatta bir tek defa haklıydı. Suçsuz yere cezaya çarptırılmıştı. Hırsız ve polislerin deyimiyle bu

«şimendifercilik oyunu» dâvası idi. Jim Hall «şimendifercilik yapmak» suçundan hüküm giymişti. Daha önceki iki mahkûmiyetinden dolayı Yargıç Scott onu elli yıl hapis cezasına çarptırdı.

Yargıç Scott herşeyi bilmiyordu. Polisin bir düzenine ortak olduğundan, delillerin değiştirilip yalan yere yemin edildiğinden ve üstüne yüklenen suçla Jim Hall'in hiç bir ilgisi olmadığından, haberi yoktu. Diğer taraftan Jim Hall de Yargıç Scott'un hiç bir şeyden haberi olmadığını bilmiyordu. Jim Hall yargıcın herşeyi bildiğine ve bu canavarca, adaletsiz işte, polisle işbirliği yaptığına inanıyordu. Yargıç Scott elli yıl hapis cezası verildiğini ilân ettiği zaman Jim Hall kendisine kötülük yapan toplumdan nefret ederek ayağa kalktı ve yarım düzine kadar mavi ceketli düşmanı kendisini sürükleyerek götürene kadar, mahkeme salonunda öfkeden köpürdü. Ona göre Yargıç Scott adaletsizliğin başı olduğu için öfkesini Yargıç Scott'a yağdırdı ve öc alma gününün geleceğini söyleyerek tehditlerini savurdu. Jim Hall cezasını çekmek için hücresine götürüldü ve bir gün geldi oradan kaçtı.

Bütün bunlardan Beyaz Diş'in hiç haberi yoktu. Efendisinin karısı Alie ile aralarında bir sır vardı. Her gece Sierra Vista halkı yattıktan sonra genç kadın kalkıp Beyaz Diş'i uyuması için büyük hole alıyordu. Beyaz Diş ne ev köpeği idi ne de evin içinde uyumasına izin veriliyordu. Bu yüzden genç kadın her sabah erkenden kalkıp daha ev halkı uyanmadan hayvanı dışarı bırakıyordu.

Yine böyle bir gecede bütün ev halkı uyurken Beyaz Diş uyanarak hiç sesini çıkartmadan, olduğu yerde yattı. Sessizce havayı kokladı ve bu hava ona yabancı bir tanrının varlığını haber verdi. Kulaklarına yabancı tanrının çıkarttığı sesler geldi. Beyaz Diş hırlamadı. Onun âdeti değildi. Yabancı tanrı yavaş yavaş ilerledi. Beyaz Diş

adamdan daha yavaş yürüyor ve sessizce onu izliyordu. Ormandayken son derecede ürkek, canlı yaratıkları avladığı için sürpriz yapmanın yararını biliyordu.

Acayip tanrı büyük merdivenin dibinde durup, çevreyi dinledi. Beyaz Diş bir ölü kadar sessizdi, adama bakıp beklerken hiç kıpırdamadı. Merdiven başındaki koridor, sevgili efendisinin ve onun en sevgili varlıklarının odasına gidiyordu. Beyaz Diş kabararak bekledi. Yabancı tanrı adımını attı. Merdivenleri çıkmaya başlamıştı.

İşte o zaman Beyaz Diş saldırdı. Bu saldırısını duyuracak hiç bir hırıltı çıkartmamış ve hiç haber vermemişti. Havaya sıçrayarak yabancı tanrının sırtına atıldı. Beyaz Diş ön pençeleri ile adamın omuzlarına yapışırken, aynı anda da dişlerini ensesine batırdı. Adamın sırtında sadece bir an asılı kaldı, bu da tanrıyı geriye devirmesi için yetti. Beraberce yere düştüler. Beyaz Diş ayağa sıçradı ve adam kalkmaya uğraşırken, yeniden atılıp, dişlerini onun etine batırdı.

Sierra Vista korku ile uyandı. Merdiven altından gelen ses, âdeta dövüşen bir sürü şeytanın çıkarttığı sese benziyordu. Tabanca sesleri duyuldu. Bir adamın önce korku dolu, sonra ıstıraplı haykırışı havayı çınlattı. Büyük bir hırıltı ve homurtu duyuluyor, kırılan eşya ve cam sesleri işitiliyordu.

Ansızın duyulan bu gürültüler yine çabucak kesildi. Mücadele üç dakikadan fazla sürmedi. Korku içindeki ev halkı merdiven başına birikti. Aşağıdaki zifiri karanlıktan, tıpkı suların içinden çıkan hava kabarcıklarının sesi gibi, bir ses geliyordu. Bazen bu ses tıpkı bir ıslık hâlini alıyordu. Fakat bu da çabucak kesildi. Sonra karanlıkta hava almak için çırpınan bir yaratığın soluması duyuldu.

Weedon Scott bir düğmeye basınca merdiven başı ve merdiven altındaki hol bol ışıkla aydınlandı. O zaman ellerinde tabanca olduğu halde Yargıç Scott'le beraber dikkatle aşağı indiler. Bu kadar tedbire gerek kalmamış, Beyaz Diş görevini yapmıştı. Kırılıp devrilmiş eşyaların ortasında hafifçe yana uzanmış ve yüzü bir kolu ile kapalı olan bir adam yatıyordu. Weedon Scott eğilerek kolunu çekti ve adamın yüzünü yukarı doğru kaldırdı. Yarılan boğazı ölüm nedenini gösteriyordu.

Yargıç Scott:

— Jim Hall, dedi ve baba oğul anlamlı bir şekilde bakıştılar.

Sonra Beyaz Diş'e döndüler. O da yerde yatıyordu. Gözleri kapalıydı, fakat üstüne doğru eğildiklerinde, bakmak için göz kapaklarını hafifçe araladı. Kuyruğunu sallamak için boşuna bir çaba harcadı. Boğazından onları tanıdığını gösteren bir hırıltı çıktığı zaman Weedon Scott hayvanı okşadı. Fakat bu büyük bir çabayla çıkartılmış zayıf bir hırıltıydı ve çabucak kesildi. Göz kapakları indi, bütün vücudu sanki yerde gevşeyip yassılmış gibi görünüyordu.

Efendisi mırıldandı:

— Zavallıcık, çok bitkin.

Yargıç telefona giderken:

— Onun çaresine bakarız, dedi.

Operatör bir buçuk saat Beyaz Diş'le uğraştıktan sonra haber verdi:

— Açıkça söylemek gerekirse, yaşama şansı binde bir.

Pencerelerden şafağın söktüğü görülüyor, elektrik ışıkları donuklaşıyordu. Çocuklar dışında ailenen bütün bireyleri operatörün sözlerini duymak için çevresini sardı. Doktor:

— Arka ayaklarından biri ile, üç kaburgası kırık ve bunlardan en az biri ciğerlerini delmiş. Hemen hemen vücudundaki bütün kanı kaybetti. Birçok dahilî yaralar olması da mümkün. Adam herhalde üstüne saldırmış. Üç kurşun yarası da caba. Binde bir şansı olduğunu söylemek bile iyimserlik olacak. On binde bir bile şansı yok.

Yargıç Scott haykırdı:

— Fakat ona faydı sağlıyacak hiç bir şansı kaybetmemeli. Para önemli değil. Rontgenini çekin, ne yaparsanız yapın. Weedon, sen derhal San Francisco'ya, Doktor Nichols'a telgraf çek. Hiç düşünmeyin Doktor, anlıyor musunuz? Her şansdan yararlanmalı.

Operatör hoşgörür bir ifadeyle gülümsedi:

— Elbette anlıyorum. Yapılacak herşey onun hakkı. Ona tıpkı bir insan, hasta bir çocuk gibi bakacaksınız. Ateşi hakkında söylediklerimi unutmayın. Ben saat onda yine geleceğim.

Beyaz Diş'e dikkatle bakılmaya başlandı. Yargıç Scott'un tecrübeli bir hastabakıcı tutulması için yaptığı öneri, bu görevi üstlerine alan kızlar tarafından öfkeli bir şekilde reddedildi. Beyaz Diş, operatörün onbinde bir şans demesine karşın tehlikeyi atlattı.

Operatör bu yanlış kararından dolayı eleştirilemezdi. Bütün hayatı boyunca sığıntı bir hayat yaşayan ve böyle kuşaklardan gelen, uygarlığın zayıf bünyeli insanlarına bakıp, onları ameliyat etmişti. Beyaz Diş'le karşılaştırılınca zayıf ve iradesiz kalıyorlardı. Onlar hayata pençelerinde hiç kuvvet olmadan yapışmışlardı. Oysa Beyaz Diş zayıfların kısa zamanda öldüğü, herkesin pek öyle kolay kolay sığınamadığı ormandan gelmişti. Zayıflık ne babasında, ne annesinde, ne de kendilerinden önceki kuşaklarında vardı. Beyaz Diş'e ormanın demir gibi sağlam bir anayasası ile dayanma gücü miras kalmıştı. Hayata

ruhca ve bedence, her parçası ile, bütün orman yaratıklarının eskiden beri sahip oldukları inatçılıkla sarıldı.

Beyaz Diş plâster ve sargılar içinde hiç hareket edemeden haftalarca yatmak zorunda kaldı. Saatlerce uyudu ve çok rüya gördü. Kafasında Kuzey'in hiç bitmiyen düşü geçit töreni yaptı. Geçmişe ait bütün düşleri ortaya çıktı. Bir kez daha Kiche ile birlikte mağaralarında yaşadı, bağlılık borcunu ödemek için titreyerek Gri Kunduz'un ayaklarına doğru yaklaştı, hayatını kurtarmak amacıyla, Uzun Dudak'ın ve uluyan köpek sürüsünün önünde koştu.

Yine kıtlık zamanında aylarca yiyecek bulmak için koşup durdu. Mit-sah ile Gri Kunduz, arkalarından kamçılarını savurup, dar bir geçitten geçmeleri için «Deh! Deh!» diye bağırırken o, en önde koşuyor ve o zaman bütün sürü tıpkı bir yelpaze gibi bir araya geliyordu. Güzel Smith'le geçirdiği günlerde yaptığı dövüşleri yeniden yaşadı. Böyle zamanlarda uykusunda ağlayıp hırlarken, ev halkı ona bakıp gördüğü rüyanın kötü olduğunu anlıyordu.

Gördüğü kâbuslar içinde özellikle bir tanesi ona çok fazla ıstırap vermişti. Şakırdıyarak geçen, canavara benziyen elektrikli arabalar, ona çığlıklar atan kocaman vaşaklar gibi geliyordu. Bir çalılığa gizlenip, ağaçtaki kovuğundan yere inmesi için bir sincabı bekliyordu. Fakat tam üstüne atıldığı zaman sincap, dağ gibi üstüne gelen elektrikli bir araba oluyor, bağıra çağıra üstüne ateşler saçıyordu. Gökyüzünden inen çaylağa meydan okuduğu zaman da aynı şey oluyordu. Maviliklerden süzülüp geliyor, tam üstüne inerken bir anda elektrikli bir araba oluveriyordu. Ya da kendisini Güzel Smith'in ağılında görüyordu. Ağılın dışında adamların birikmesinden bir dövüş yapılacağını anlıyordu. İçeri girecek hasmını görmek

için kapıya bakıyordu. Kapı açılıyor ve içeri giren elektrikli bir araba hızla üstüne geliyordu. Bu belki binlerce kere oldu ve her seferinde de büyük bir korkuya kapıldı.

Nihayet son sargı açılıp, son plâster de çıkartıldı. O gün tam bir bayram havası esiyordu. Bütün Sierra Vista halkı çevresinde toplandı. Efendisi kulaklarını okşarken o, yanık yanık hırlayarak duyduğu sevgiyi anlatıyordu. Efendisinin karısı ona «Kutsal Kurt» adını verdi. Bu isim alkışlarla kabul edildi ve o andan itibaren bütün kadınlar ona Kutsal Kurt demeye başladılar.

Ayağa kalkmak istedi, fakat birkaç defa denediği halde güçsüzlükten yere düştü. O kadar uzun zaman yatmıştı ki, kasları gevşemiş, kuvvetini kaybetmişti. Güçsüzlüğünden dolayı biraz utandı, sanki kendisine hizmet eden bu tanrılara borcunu ödemeyip onları düş kırıklığına uğratmış gibi oldu. Bu yüzden ayağa kalkmak için yeniden büyük bir çaba harcadı ve sonunda öne arkaya sallanarak dört ayağı üstünde durmayı başardı. Kadınlar hep bir ağızdan:

— Kutsal Kurt! diye bağırıştı.

Yargıç Scott muzaffer bir yüzle onlara baktı.

— Şimdiye kadar savunduğum şeyi, siz kendi ağzınızla söylüyorsunuz. Onun yaptığını hiç bir köpek yapamazdı. O tam bir kurttur, dedi.

Yargıcın karısı düzeltti:

— Kutsal bir kurt.

— Evet, Kutsal Kurt, diye karısını onayladı. Bundan sonra onu ben de bu adla çağıracağım.

Operatör:

— Yeniden yürümeyi öğrenmesi gerekiyor, bu işe şimdiden başlasa iyi olur. Hiç bir zararı dokunmaz. Dışarı çıkartın, dedi.

Dışarı tam bir kral gibi çıktı. Bütün Sierra Vista halkı etrafını çevirmiş ona bakıyordu. Çok halsizdi, çayıra çıktığı zaman yatıp bir müddet dinlendi.

Sonra işe başladı. Kaslarını işlettikçe Beyaz Diş'e yavaş yavaş kuvvet geliyordu. Kanlı hızla akmaya başlamıştı. Ahırın olduğu yere geldi, kapının önünde Collie etrafında güneşte oynayan yarım düzine kadar tombul tombul köpek yavrusu ile yatıyordu.

Beyaz Diş meraklı gözlerle onlara baktı. Collie, ikaz eder gibi hırladığı için aradaki uzaklığı korudu. Efendisi sırt üstü yatan bir yavruyu ayağı ile ona doğru itti. Beyaz Diş kuşkuyla kabardı, fakat efendisi korkacak bir şey olmadığını söyledi. Kadınlardan birinin kolları arasında duran Collie kıskançlıkla bakarak kendisinden korkması gerektiğini göstermek için hırladı.

Köpek yavrusu sallanarak ona doğru geldi. Kulaklarını dikip merakla yavruya baktı. Sonra burunları birbirine dokundu ve yavrunun küçük sıcak dilini çenesinde hissetti. Nedenini bilmiyordu ama, Beyaz Diş'in dili dışarı çıktı ve yavrunun yüzünü yaladı.

Onun bu gösterisi tanrıların alkış ve neşe dolu çığlıkları ile karşılandı. Şaşırmıştı, hayret dolu bir yüzle onlara baktı. Sonra halsiz düştüğünden yeniden yere uzandı. Kulaklarını dikmiş ve başını yana eğmiş bir durumda köpek yavrusunu seyretti. Collie'nin hiç hoşuna gitmemesine karşın diğer yavrular da ona doğru geldiler. Büyük bir ciddiyetle üstüne tırmanıp yuvarlanmalarına izin verdi. İlk önce, tanrıların bu alkışları karşısında o eski utangaçlığını ve sıkılganlığını gösterdi. Yavruların maskaralıkları ve dövüşmeleri devam ederken bu utangaçlığı da geçti ve yarı kapalı gözlerle güneşte uyuklamaya başladı.

SON

Anatol France'ın deyişiyle, «Jack London'un eserlerinin hepsinde kımıl kımıl hayat ve düşünce kaynar.» Cem Yayınevi'nce ikinci basımı sunulan «Beyaz Diş», London'un bu hayat ve düşünce dolu eserlerinin başta gelenlerinden biridir; yazarın yabancı dillere en çok çevrilen romanları arasında yer almıştır.

KARACA OFSET BASIMEVİ TEL.: 27 53 45

10 Lira